

Situační a výhledová zpráva

OBILOVINY

- * Nepříznivé klimatické podmínky ovlivnily produkci nejen v ČR, ale ve většině zemí Evropy**
- * Domácí sklizeň nejnižší za několik posledních desetiletí**
- * Vyšší jakostní parametry ve srovnání s předchozími sklizněmi**
- * Cenový růst na našem vnitřním trhu i v zahraničí**

2003

Září

Vydává Ministerstvo zemědělství České republiky

Odpovědní odborní redaktori:

Ing. Zdeněk Trnka MZe ČR
Ing. Jan Adamec MZe ČR
Ing. František Kůst MZe ČR

Ředitel odboru:

Ing. Helena Macková MZe ČR

Zdroje informací, zpracovatelé podkladů:

Agrární komora ČR
Českomoravské sdružení organizací
zemědělského zásobování a nákupu
Český hydrometeorologický ústav
Český statistický úřad
Ekonomický servis Ministerstva zemědělství
USA (USDA Economic Research Service)
Ministerstvo financí České republiky
Ministerstvo zemědělství České republiky
Official Journal of the European Communities
Organizace OSN pro výživu a zemědělství (FAO)

Organizace pro ekonomickou spolupráci
a rozvoj (OECD)
Podniky prvovýroby a zpracovatelského
průmyslu
Státní rostlinolékařská správa
Státní zemědělský intervenční fond
Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský
Výzkumný ústav pивovarský a sladařský, a. s.
Výzkumný ústav zemědělské ekonomiky
Zemědělský výzkumný ústav Kroměříž, s. r. o.

Autoři touto cestou děkují za spolupráci všem uvedeným organizacím a jejich odborným pracovníkům.

Termín **marketingový rok**, který je ve zprávě používán, začíná pro komoditu **obiloviny 1. 7. a končí 30. 6. následujícího kalendářního roku**. **Počáteční zásoby** představují veškeré nespotřebované obilí na počátku marketingového roku (tedy k 1. 7.) a **konečné zásoby** veškeré nespotřebované obilí na konci marketingového roku (tedy k 30. 6. příštího kalendářního roku).

OBSAH

Úvod	1
Seznam zkratk	1
Souhrn	1
Zásahy státu u obilovin	3
1. Zásahy SZIF	3
2. Celní opatření podle platného celního sazebníku	4
3. Licenční politika	6
4. Daňová politika	6
5. Legislativa vztahující se k obilovinám	6
6. Změny technických norem vztahujících se k obilovinám	9
7. Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond	11
8. Podpůrné programy státu	11
9. Nepotravinářské využití obilovin	14
Mezinárodní trh s obilovinami	15
Trh s obilovinami v České republice	30
Obiloviny celkem	31
Pšenice	43
Žito	50
Ječmen	56
Oves	62
Kukuřice	67
Tritikale (Žitovec)	72
Ostatní obiloviny	75
Přílohy	77

ÚVOD

Tato situační a výhledová zpráva Obiloviny ze září 2003 navazuje na zprávu vydanou v říjnu 2002. Vychází z údajů dostupných do 5. 9. 2003, pokud není uvedeno jinak. V prvním oddílu je stručně popsána zemědělská politika ČR týkající se obilnářství, ve druhém aktuální stav zahraničního trhu s obilovinami s důrazem na sousední země a ve třetím situace v České republice. Součástí Situační a výhledové zprávy Obiloviny jsou přílohy, obsahující podrobné údaje týkající se obilovin pro případnou další analytickou práci. Situační a výhledová zpráva Obiloviny využívá za účelem vyšší objektivnosti více zdrojů informací.

Situační a výhledové zprávy jsou k dispozici v budově Ministerstva zemědělství ČR, na zemědělských agenturách MZe ČR a na okresních pracovištích Agrární komory ČR. V elektronické podobě je Situační a výhledová zpráva k dispozici na internetové adrese <http://www.mze.cz>.

SEZNAM ZKRATEK

CIF (c.i.f.)	Cost, Insurance, Freight = výlohy, pojistné, dopravné placeny. Prodávající platí přepravu zboží do místa určení včetně pojištění. Kupující nese výlohy od vyložení zboží v místě určení.
EUR	Zkratka eura, společné měnové jednotky jedenácti států Evropské unie.
FAO	Food and Agriculture Organisation of the United Nations, Organizace OSN pro výživu a zemědělství.
FOB (f.o.b.)	Free on Board = volně na palubu lodi. Prodávající hradí náklady až po naložení do dopravního prostředku na uvedeném místě.
HUF	Zkratka maďarského forintu, maďarské měnové jednotky.
IGC	International Grain Council, Mezinárodní obilní rada.
OECD	Organisation for Economic Co-operation and Development, Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj.
ONIC	Office National Interprofessionel des Céréales, Národní úřad pro obiloviny.
PLN	Zkratka polského nového zlotého, polské měnové jednotky.
PGRLF	Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond, a.s.
RUR	Zkratka ruského rublu, ruské měnové jednotky.
SKK	Zkratka slovenské koruny, slovenské měnové jednotky.
SSHR	Správa státních hmotných rezerv.
SZIF	Státní zemědělský intervenční fond.
USDA	U. S. Department of Agriculture, Ministerstvo zemědělství USA.
WTO	World Trade Organization, Světová obchodní organizace.

SOUHRN

Na základě výsledků soupisu ploch osevů ČSÚ k 31. 5. 2003 dosáhla výměra všech obilovin pěstovaných pro sklizeň v roce 2003 v ČR celkové rozlohy 1452,3 tis. ha. Již třetím rokem po sobě tak došlo k jejímu meziročnímu poklesu. Zatímco v předchozích dvou letech byl tento pokles méně významný (1,3 % v roce 2001, resp. 4,0 % v roce 2002), v letošním roce byl zaznamenán další, tentokrát výrazný úbytek o 109,8 tis. ha, tj. o 7,0 %. Oproti ploše pěstování obilovin v roce 2000 tak poklesla letošní výměra o téměř 200 tis. ha (11,8 %).

Ze struktury výměr jednotlivých druhů obilovin ve srovnání s údaji loňského roku vyplývá, že v zastoupení některých druhů obilovin došlo letos k velmi významnému posunu. Zcela dominantní roli

mezi obilovinami hrála v posledních letech ozimá pšenice. Převážná část úbytku osevních ploch, který je zmíněn výše, se však letos odehrála právě u této plodiny. K 31. 5. 2003 tak bylo v ČR pěstováno o 254,5 tis. ha (tj. o 32,0 %) ozimé pšenice méně, než tomu bylo v roce 2002.

K tak razantnímu poklesu došlo vlivem obecně sníženého zájmu o pěstování ozimé pšenice vzhledem k jejímu velkému přetlaku na volném trhu, horších podmínek pro založení porostů na podzim 2002 a především vysokým zastoupením jarních zaorávek, které vyplynuly z velkého poškození ozimých obilovin vysokými mrazy a střídáním nízkých a vysokých teplot v zimním a předjarním období. Vliv zimního klimatu se výrazně dotkl také pěstebních výměr ostatních ozimých obilovin (především ozimého ječmene, u kterého výměra poklesla meziročně o 30,9 %).

Jarní obiloviny vesměs zaznamenaly meziroční nárůst osevních ploch (jarní ječmen o 30,7 %, oves o 26,8 % a pšenice jarní dokonce o 102,8 %). Zvýšený zájem o pěstování jarních obilovin vycházel především z velkých zaorávek v zimě poškozených porostů ozimých plodin (kromě ozimých obilovin byly zimou velmi silně poškozeny také další plodiny, především řepka).

Vzhledem k výjimečnosti postavení ozimé pšenice mezi ostatními obilovinami u nás je zřejmé, že uvedený produkční výpadek nemohl být zcela kompenzován jinými obilovinami a nutně se musel promítnout do celkových výsledků sklizně.

Navíc tuhé mrazy byly na jaře vystřídány velmi suchým obdobím, které dále nepříznivě ovlivnilo jak ze zimy již poškozené porosty ozimů, tak nově založené porosty jarních obilovin. Kromě nižší výměry obilovin tak celkovou produkci negativně ovlivnil také průměrný výnos obilovin, který se podle posledního odhadu ČSÚ o sklizni k 15. 8. 2003 v roce 2003 u základních obilovin snížil ve srovnání se sklizní roku 2002 o 0,27 t/ha (6,5 %).

Předpokládaná celková sklizeň obilovin v roce 2003, vycházející z odhadu ČSÚ k 15. 8. 2003, doplněného o odhad Ministerstva zemědělství u kukuřice a okrajových obilovin, činí 5701,8 tis. tun. Jedná se o velmi výrazný meziroční pokles produkce obilovin o 1069 tis. tun (15,8 %). Předpoklad celkové produkce obilovin v letošním roce je nejnižší ve srovnání s konečnými sklizněmi předchozích let od roku 1970. Taková dosažená nízká úroveň sklizně obilovin znamená, že celkový charakter našeho vnitřního trhu se po několika letech, ve kterých vlivem vyšších sklizní obilovin převažovala nabídka nad poptávkou, změnil na trh s převažujícími rysy vyrovnané, ale spíše nedostatkové nabídky.

Podobně jako ČR, byla nepřízní počasí v průběhu minulého pěstebního období zasažena většina zemí středovýchodní Evropy (zejména nízkými teplotami v zimě) a část jižní a západní Evropy (především jarním a letním suchem). Změny bilančních dispozic z přebytkového charakteru na charakter vyrovnaný či dokonce nedostatkový se odehrály ve značné části zemí Evropy. Nárůst cen obilovin ve státech s velkým vlivem na náš trh (Maďarsko, Ukrajina, země EU) signalizuje, že se ve srovnání s předchozím obdobím podstatně zhorší dostupnost obilovin z dovozu.

Zatímco celkový objem dovozu v marketingovém roce 2002/2003 (100,7 tis. tun) sloužil především pro potřeby doplnění nedostatečné tuzemské produkce žita, předpokládaný dovoz pro stávající marketingový rok 2003/2004 v množství 423 tis. tun bude zapotřebí realizovat u více komodit. U vývozu se naopak očekává jeho výrazný pokles z 943,1 tis. tun v marketingovém roce 2002/2003 na 138 tis. tun v marketingovém roce 2003/2004. Uvedený vývoz je předpokládán především kvůli doznívajícím nízkým cenám na našem vnitřním trhu a z toho vyplývající vyšší konkurenceschopnosti našich obilovin v zahraničí na počátku marketingového roku. V dalším průběhu marketingového roku by mělo dojít ke srovnání úrovně cen a vývoz, který je možné hodnotit za současné situace jako dále prohlubující již značně napjatou bilanční situaci, by měl ustát.

Změna charakteru vnitřního trhu se promítne také do cenového vývoje. Zatímco v průběhu uplynulého marketingového roku 2002/2003 ceny většiny obilovin klesaly či později stagnovaly, v období bezprostředně po sklizni je možné zaznamenat citelné cenové oživení. Předpokládá se, že posklizňový cenový nárůst doposud plně neodráží změny na našem vnitřním trhu i v zahraničí a ceny hlavních tržních obilovin budou nadále stoupat. Lze očekávat, že měsíční průměry cen potravinářské pšenice u zemědělců dosáhnou v závěru roku 2003 úrovně přes 4000 Kč/t a u krmné pšenice přes 3500 Kč/t. Také u ostatních krmných obilovin lze předpokládat nárůst cenových průměrů, a to u ječmene na 3200 – 3400 Kč/t, u kukuřice na 3300 – 3500 Kč/t a u ovsa na 3100 – 3300 Kč/t.

Výraznější nárůst cen pšenice a krmných obilovin se pravděpodobně tak výrazně nepromítne u komodit, které nebyly v předchozích letech ve výrazném přebytku a u nichž průměry cen dosahovaly

vyšší úrovně již v předešlém období. To se týká sladovnického ječmene, u kterého se předpokládá také s ohledem na vyrovnaní vlivu nižšího výnosu vyšší rozlohou pěstování jarního ječmene vyrovnaná cenová hladina na úrovni 3800 – 4000 Kč/t, a také potravinářského žita, kterého je na českém trhu nedostatek již delší období. U kvalitních partií potravinářského žita je očekávána cena v rozmezí 3700 – 3900 Kč/t.

ZÁSADY STÁTU U OBILOVIN

1. Zásady SZIF

Právní úprava intervenční politiky státu u obilovin

Zákonem č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu a o změně některých dalších zákonů, byl zřízen k tomuto dni Státní zemědělský intervenční fond (dále pouze „Fond“). Jeho úkolem je na základě nařízení vlády, vydaných k provedení tohoto zákona, provádět opatření a zavádět tržní pořádky pro stabilizaci trhů se zemědělskými výrobky a potravinami.

V letošním roce byla schválena rozsáhlá novela zákona č. 256/2000 Sb. prostřednictvím zákona č. 128/2003 Sb. Hlavním cílem novelizace zákona bylo vytvoření podmínek pro plnou realizaci společné zemědělské politiky EU. Předmětem novely byla ta ustanovení zákona, která jsou nezbytná pro budoucí fungování SZIF podle předpisů Evropských společenství. Jedná se především o úpravu a zpřesnění ustanovení, vztahujících se k finančním podporám, subvencím či intervenčním nákupům. Zároveň došlo k posílení kontrolních mechanismů SZIF. Dalším významným důvodem novely bylo právní zakotvení Integrovaného administrativního a kontrolního systému, zejména pak vzniku a vedení evidence využití zemědělské půdy podle uživatelských vztahů v souladu s požadavky EU.

Rozsáhlá novelizace zákona č. 256/2000 Sb. vyvolala potřebu jejího kompletního znění ve Sbírce zákonů. To bylo realizováno zákonem č. 248/2003 Sb., úplné znění zákona č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu.

K provedení zákona č. 256/2000 Sb. v oblasti intervenčních nákupů obilovin se používá nařízení vlády č. 237/2001 Sb., kterým se stanoví podmínky a zásady pro provádění intervenčních nákupů, skladování a prodeje obilovin na domácí trh a na vývoz a pro provádění dalších opatření k organizaci trhu s obilovinami a kterým se stanoví podmínky a zásady vyhlášení intervenční ceny (podmínky a zásady provádění intervenčních nákupů, skladování a prodeje obilovin).

Toto nařízení vlády upravuje pravidla pro regulaci trhu obilovin od sklizně roku 2001. Upravuje podmínky pro stanovení a vyhlášení intervenční ceny, podmínky pro vyhlášení obchodní veřejné soutěže a pro výběr skladujících subjektů, podmínky skladování obilovin, provádění intervenčních nákupů a prodej Fondem nakoupených obilovin na domácí trh či na vývoz do zahraničí.

Přílohou č. 1, nařízení vlády č. 237/2001 Sb., je pro regulaci trhu obilovin zařazena pouze kvalitní pšenice potravinářská vyhovující následujícím jakostním ukazatelům:

vlhkost	nejvýše 15,0 %
objemová hmotnost	nejméně 780 g/l
obsah příměsí	nejvýše 6,0 %
z toho: zrna žita, žitovce a ječmene	nejvýše 3,0 %
obsah nečistot	nejvýše 0,5 %
obsah N – látek v sušině (N x 5,7)	nejméně 12,0 %
hodnota sedimentačního testu	nejméně 55,0 ml

Dále jsou stanoveny další požadavky, které musí splňovat intervenčně nakupovaná pšenice, a to např. typická barva zrna, nejvyšší obsahy škodlivých nečistot, nepřítomnost živočišných škůdců, nepřítomnost naplesnivělých či ploštic napadených zrn či jiných zjevných vad.

Regulace trhu pšenice potravinářské v hospodářském roce 2002/2003

V květnu loňského roku Prezidium Státního zemědělského intervenčního fondu schválilo intervenční cenu pšenice potravinářské pro hospodářský rok 2002/2003 ve výši 3500 Kč/t (bez DPH) s účinností od 1. 7. 2002. Dále Prezidium schválilo procento poklesu průměrné ceny proti ceně intervenční ve výši 5 %. Tzn. že v souladu s nařízením vlády č. 237/2001 Sb. byl v červenci 2002 intervenční nákup zahájen v okamžiku, kdy cena na trhu klesla ve dvou týdnech jdoucích po sobě o více než 5 % proti intervenční ceně (tj. pod úroveň 3325 Kč/t). Intervenční nákup probíhal do 31. 10. 2002, kdy Prezidium Fondu rozhodlo o jeho pozastavení s okamžitou platností. Bylo nakoupeno celkem 724,3 tis. tun potravinářské pšenice s kvalitativními parametry dle nařízení vlády č. 237/2001 Sb. a s číslem poklesu nejméně 220 s podle předchozího rozhodnutí Prezidia Fondu.

Vlastní realizaci intervenčního nákupu a skladování intervenčně nakoupené potravinářské pšenice zajišťovaly skladující subjekty, které byly vybrány ve výběrovém řízení a byly s Fondem ve smluvním vztahu.

Na vývoz potravinářské pšenice nakoupené v rámci intervenčního nákupu realizovaného v hospodářském roce 2002/2003 (nebo odpovídajícího množství pšeničné mouky a těstovin z pšeničné mouky) bylo vyhlášeno trvalé výběrové řízení. Do 15. dubna 2003 bylo realizováno 9 uzávěrkových termínů tohoto výběrového řízení, v nichž byly úspěšné nabídky na vývoz veškerého množství intervenčně nakoupené pšenice (724,3 tis. tun).

Vzhledem k předpokladům nižší sklizně v roce 2003 Prezidium na svém zasedání 17. července 2003 odsouhlasilo ukončení vývozu potravinářské pšenice z intervenčního nákupu z roku 2002 a ponechání stávajících zásob na skladech. Rozhodnutí o těchto zásobách bude učiněno v následném období.

Na základě situace na vnitřním trhu s obilovinami a nereálné ceně potravinářské pšenice na trhu, která neodpovídala snížené produkci pšenice ze sklizně 2003, Prezidium SZIF na uvedeném zasedání také posoudilo možnosti ovlivnění trhu. Prezidium konstatovalo, že případná realizace intervenčního nákupu by byla nejrychlejší a nejúčinnější forma nápravy ceny na našem trhu. Proto bylo uloženo Fondu připravit veškeré technické náležitosti pro realizaci intervenčního nákupu v případě, že se ceny pšenice na vnitřním trhu nezotaví.

Na zasedání 7. srpna 2003 Prezidium konstatovalo, že zhodnocení údajů o domácím i zahraničním trhu za předchozího období dokládá pozitivní trend v růstu cen potravinářské pšenice, a proto se jednomyslně rozhodlo pozastavit vyhlášení regulačního opatření v podobě intervenčního nákupu. Zároveň rozhodlo o tom, že technická připravenost Fondu musí umožnit vrátit se v případě potřeby k možnosti vyhlášení intervenčního nákupu v následujícím období.

2. Celní opatření podle platného celního sazebníku

Pro dovoz obilovin ani obilných mouk nebyly v roce 2003 otevřeny žádné zvýhodněné smluvní kvóty, tj. kvóty otevřené pro všechny země WTO.

Do roku 2000 smluvní cla na dovoz obilovin klesala v souladu se závazky k WTO. Do doby, než se projednají nové závazky, zůstanou cla na úrovni roku 2000, což odpovídá pro ČR clu 21,2 % u pšenice seté, ovsa, žita a ječmene, a 17,0 % u neseťové kukuřice. Význam smluvních cel WTO je poměrně malý, protože dovoz většinou probíhá za zvýhodněných podmínek v rámci dohod o volném obchodu (zejména CEFTA). Cla na dovoz pšenice seté, žita a ovsa z Maďarska, Polska, Slovinska, Rumunska, Bulharska, Litvy a Chorvatska jsou snížena na 15 %, u ječmene na 18 %. U neseťové kukuřice z Maďarska je clo sníženo na 15 %, u Slovinska na 5 %. Polsko, Lotyšsko a Litva jako nevýznamní vývozcí kukuřice ji mohou do ČR dovážet bez cla.

Kromě těchto zvýhodněných cel bez množství omezení existují v rámci dohod o volném obchodu i zvýhodněná (preferenční) cla v rámci kvót. U obilovin se jedná pouze o kvótu na dovoz 74,3 tis. t kukuřice z EU s celní sazbou 4,2 %. Stejně jako v předchozích obdobích se i v současnosti využívá tato kvóta velmi málo.

Nové kolo jednání o další liberalizaci obchodu mezi ČR a EU, nazývané „double profit“, se významně dotklo i obilovin. Při jednání byly dojednány roční bezcelní kvóty s tím, že na zemědělské komodity, které jsou předmětem liberalizace, nebudou na obou stranách poskytovány vývozní subvence.

Výše dojednaných kvót s 0% celní sazbou z pohledu ČR

Položka	Vývoz z ČR do EU (t)	Dovoz z EU do ČR (t)
CN 1001 (pšenice)	200 000	50 000
CN 1002 (žito)	10 000	10 000
CN 1003 (ječmen)	50 000	40 000
CN 1004 (oves)	10 000	10 000
CN 1005 (kukuřice)	20 000	10 000
CN 1008 (ostatní obiloviny)	10 000	10 000
CN 1107 (slad)	45 250	5 000

Z uvedeného je patrné, že České republice se podařilo u položek pšenice, ječmen, kukuřice a slad vyjednat pro vývozy výrobků české proveniencce větší možnosti bezcelního vývozu, než je tomu obráceně. U nejcitlivější obilní komodity pšenice je tento rozdíl markantní. Opatření vstoupilo v platnost s určitým zpožděním oproti původně předpokládanému termínu vzhledem k prodlevě schvalovacích procedur na straně EU k 1. 5. 2003 podpisem Protokolu k Evropské dohodě.

Následující tabulka podává přehled o platných dohodách, které mají charakter dohod, zvýhodňujících vzájemný obchod.

Přehled o preferenčních dohodách České republiky

Název dohody	Používá se v obchodu se zeměmi:	Provádí se od:	Publikace ve Sbírce zákonů:
Evropská dohoda zakládající přidružení mezi Českou republikou na jedné straně a Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na straně druhé	Belgie, Dánsko, Francie, Itálie, Irsko, Lucembursko, Německo, Nizozemí, Portugalsko, Řecko, Španělsko, Velká Británie	1. 3. 1992	č. 7/1995
	Finsko, Rakousko, Švédsko	1. 1. 1995	
	Andorra, San Marino	1. 1. 1997	
Dohoda mezi Českou republikou a zeměmi Evropského sdružení volného obchodu	Norsko, Švýcarsko	1. 7. 1992	
	Island	1. 1. 1993	
	Lichtenštejnsko	1. 1. 1997	
Smlouva o vytvoření celní unie mezi ČR a SR	Slovenská republika	1. 1. 1993	č. 237/1993
Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Slovenské republiky o pravidlech původu zboží a metodách administrativní spolupráce			č. 172/1994
Středoevropská dohoda o volném obchodu (CEFTA)	Maďarsko, Polsko	1. 3. 1993	č. 54/1995
	Slovinsko	1. 1. 1996	
	Rumunsko	1. 7. 1997	
	Bulharsko	1. 1. 1999	
	Chorvatsko	1. 3. 2003	
Dohoda o oblasti volného obchodu mezi ČR a Estonskou republikou	Estonsko	1. 7. 1996	č. 53/1998
Dohoda o oblasti volného obchodu mezi ČR a Lotyšskou republikou	Lotyšsko	1. 7. 1996	č. 192/1997
Dohoda o oblasti volného obchodu mezi ČR a Izraelem	Izrael	1. 1. 1997	č. 86/1998
Dohoda o oblasti volného obchodu mezi ČR a Litevskou republikou	Litevsko	1. 1. 1997	č. 189/1997
Dohoda o oblasti volného obchodu mezi ČR a Tureckou republikou	Turecko	1. 9. 1998	č. 206/1998

Pramen: Generální ředitelství cel

Na základě požadavku EU bude při vývozu potravinářské pšenice českého původu vystavovat Státní zemědělský intervenční fond (SZIF) osvědčení, které bude vývozce povinen předložit celním orgánům EU, pokud bude chtít využít výhody bezcelní kvóty. Osvědčení bude obsahovat sdělení, že předmětná pšenice nepochází z intervenčního nákupu SZIF a nebyla na ni poskytnuta vývozní subvence. Podrobnosti k žádosti o vydání osvědčení jsou zveřejněny ve Věstníku MZe a uvedeny na internetových stránkách SZIF.

3. Licenční politika

Na základě zákona č. 62/2000 Sb., o některých opatřeních při vývozu nebo dovozu výrobků a o licenčním řízení a o změně některých zákonů, vstoupila od 1. 7. 2000 v platnost nová úprava licenčního režimu. Položky, na které se vztahuje režim vývozních licencí s množstevním omezením a limity pro vydávání vývozních licencí na příslušná období jsou podle tohoto zákona stanovovány nařízením vlády č. 185/2000 Sb. Původní znění tohoto nařízení zahrnovalo do licenčního režimu neautomatických licencí z obilních komodit neseťovou pšenici, žito, neseťový ječmen a neseťovou kukuřici.

Vzhledem ke změně legislativní úpravy s platností od 1. 10. 2001 žádné obiloviny nepodléhají licenčnímu režimu.

4. Daňová politika

Zákon č. 22/2000 Sb., o spotřebních daních, zavedl nárok na vrácení 60 % spotřební daně, vznikající právnickým a fyzickým osobám, provozujícím zemědělskou prvovýrobu, lesní školky a obnovu a výchovu lesa, které nakoupily stanovené druhy olejů, paliv a maziv a prokazatelně je použily pro výše uvedené druhy činností. Způsob výpočtu vratky spotřební daně a ostatní podrobnosti upravuje vyhláška MZe č. 76/2000 Sb. S účinností od 1. 1. 2002 byla tato vyhláška změněna vyhláškou MZe č. 446/2001 Sb.

5. Legislativa vztahující se k obilovinám

Následující přehled právních předpisů navazuje na přehled z předchozí Situační a výhledové zprávy Obiloviny z října 2002 a zahrnuje výběr právních předpisů týkajících se komodity obiloviny do částky 94 roku 2003.

Zákon č. 248/2003 Sb.,

úplné znění zákona č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu a o změně některých dalších zákonů (zákon o Státním zemědělském a intervenčním fondu), jak vyplývá ze změn provedených zákonem č. 128/2003 Sb.

Účinnost od 5. 8. 2003.

Uveřejněno v č. 82/2003 Sbírky zákonů.

Zákon č. 247/2003 Sb.,

úplné znění zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, jak vyplývá z pozdějších změn

Účinnost od 5. 8. 2003.

Uveřejněno v č. 82/2003 Sbírky zákonů.

Zákon č. 219/2003 Sb.,

o uvádění do oběhu osiva a sadby pěstovaných rostlin a o změně některých zákonů (zákon o oběhu osiva a sadby)

Účinnost od 31. 7. 2003.

Uveřejněno v č. 79/2003 Sbírky zákonů.

Zákon č. 128/2003 Sb.,

kterým se mění zákon č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu a o změně některých dalších zákonů /zákon o Státním zemědělském intervenčním fondu/, a zákon č. 252/1977 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů

Účinnost od 5. 5. 2003.

Uveřejněno v č. 48/2003 Sbírky zákonů.

Úplné znění zákon č. 481/2002 Sb. zákona č. 13/1993 Sb.,

celní zákon, jak vyplývá z pozdějších změn

Účinnost od 1. 1. 1993.

Uveřejněno v částce 167/2002 Sbírky zákonů.

Zákon č. 423/2002 Sb.,

kterým se mění zákon č. 569/1991 Sb., o Pozemkovém fondu České republiky, ve znění pozdějších předpisů

Účinnost od 27. 9. 2002.

Uveřejněno v částce 150/2002 Sbírky zákonů.

Nařízení vlády č. 272/2003 Sb.,

o stanovení ochranného opatření na dovoz dusičnanu amonného do České republiky

Účinnost od 22. 8. 2003.

Uveřejněno v č. 91/2003 Sbírky zákonů.

Nařízení vlády č. 196/2003 Sb.,

o stanovení preferenčních sazeb cla a preferenčních celních kvót pro dovoz některých zpracovaných zemědělských výrobků pocházejících z Evropské unie

Účinnost od 1. 7. 2003.

Uveřejněno v č. 70/2003 Sbírky zákonů.

Nařízení vlády č. 168/2003 Sb.,

o stanovení spouštěcích úrovní objemu dovozů pro jednotlivé zemědělské výrobky a skupiny zemědělských výrobků pro kalendářní rok 2003

Účinnost od 12. 6. 2003.

Uveřejněno v č. 62/2003 Sbírky zákonů.

Nařízení vlády č. 117/2003 Sb.,

kterým se mění nařízení vlády č. 266/2002 Sb., kterým se stanoví preferenční sazby cla pro dovoz některých zemědělských a potravinářských výrobků pocházejících z Evropské unie

Účinnost od 28. 4. 2003.

Uveřejněno v č. 47/2003 Sbírky zákonů.

Nařízení vlády č. 103/2003 Sb.,

o stanovení zranitelných oblastí a o používání a skladování hnojiv a statkových hnojiv, střídání plodin a provádění protierozních opatření v těchto oblastech

Účinnost od 11. 4. 2003.

Uveřejněno v č. 42/2003 Sbírky zákonů.

Nařízení vlády č. 477/2002 Sb.,

kterým se mění nařízení vlády č. 175/2001 Sb., kterým se stanoví podmínky a zásady pro poskytování finanční podpory pro zpracování brambor a pšenice na škrob a kterým se stanoví podmínky a zásady pro poskytování subvence při vývozu výrobků z bramborového škrobu, ve znění nařízení vlády č. 250/2002 Sb.

Účinnost od 20. 11. 2002.

Uveřejněno v č. 166/2002 Sbírky zákonů.

Nařízení vlády č. 434/2002 Sb.,

o vydání celního sazebníku a o stanovení sazeb dovozního cla pro zboží pocházející z rozvojových a nejméně rozvinutých zemí a podmínek pro jejich uplatnění (celní sazebník)

Účinnost od 1. 11. 2003.

Uveřejněno v č. 184/2002 Sbírky zákonů.

Vyhláška č. 284/2003 Sb.,

kterou se mění vyhláška č. 451/2000 Sb., kterou se provádí zákon č. 91/1996 Sb., o krmivech, ve znění zákona č. 244/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů

Účinnost od 1. 9. 2003.

Uveřejněno v č. 94/2003 Sbírky zákonů.

Vyhláška č. 263/2003 Sb.,

kterou se mění vyhláška č. 53/2001 Sb., kterou se provádí zákon č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství a o změně zákona č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

Účinnost od 21. 8. 2003.

Uveřejněno v č. 89/2003 Sbírky zákonů.

Vyhláška č. 257/2003 Sb.,

kterou se mění vyhláška č. 465/2002 Sb., kterou se stanoví maximálně přípustné množství reziduí jednotlivých druhů pesticidů v potravinách a potravinových surovinách

Účinnost od 12. 8. 2003.

Uveřejněno v č. 87/2003 Sbírky zákonů.

Vyhláška č. 243/2003 Sb.,

kterou se mění vyhláška č. 252/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení celního zákona, ve znění vyhlášky č. 43/2003 Sb.

Účinnost od 4. 8. 2003.

Uveřejněno v č. 81/2003 Sbírky zákonů.

Vyhláška č. 167/2003 Sb.,

kterou se stanoví vzor ohlášení a potvrzení o zařazení do evidence využití zemědělské půdy podle užívatelských vztahů

Účinnost od 9. 6. 2003.

Uveřejněno v č. 61/2003 Sbírky zákonů.

Vyhláška MZe č. 546/2002 Sb.,

kterou se mění vyhláška č. 327/1998 Sb., kterou se stanoví charakteristika bonitovaných půdně ekologických jednotek a postup pro jejich vedení a aktualizaci

Účinnost od 1. 1. 2003.

Uveřejněno v č. 190/2002 Sbírky zákonů.

Vyhláška MZe č. 545/2002 Sb.,

o postupu při provádění pozemkových úprav a náležitostech návrhu pozemkových úprav

Účinnost od 1. 1. 2003.

Uveřejněno v č. 190/2002 Sbírky zákonů.

Vyhláška MZe č. 544/2002 Sb.,

kterou se mění vyhláška č. 451/2000 Sb., kterou se provádí zákon č. 91/1996 Sb., o krmivech, ve znění zákona č. 244/2000 Sb.

Účinnost od 1. 1. 2003, část 1. 7. 2003.

Uveřejněno v č. 190/2002 Sbírky zákonů.

Vyhláška MZe č. 473/2002 Sb.,

kterou se mění vyhláška č. 274/1998 Sb., o skladování a způsobu používání hnojiv, ve znění vyhlášky č. 476/2000 Sb.

Účinnost od 20. 11. 2002.

Uveřejněno v č. 164/2002 Sbírky zákonů.

Vyhláška MZe č. 465/2002 Sb.,

kterou se stanoví maximálně přípustné množství reziduí jednotlivých druhů pesticidů v potravinách a potravinových surovinách

Účinnost od 12. 11. 2002.

Uveřejněno v č. 161/2002 Sbírky zákonů.

Vyhláška MZe č. 463/2002 Sb.,

kterou se stanoví seznam katastrálních území s přiřazenými průměrnými základními cenami zemědělských pozemků

Účinnost od 1. 1. 2003.

Uveřejněno v č. 160/2002 Sbírky zákonů.

Vyhláška MZe č. 451/2002 Sb.,

o podmínkách a požadavcích na provozní a osobní hygienu při výrobě potravin, kromě potravin živočišného původu

Účinnost od 1. 7. 2003.

Uveřejněno v č. 157/2002 Sbírky zákonů.

Vyhláška Mze č. 169/2002 Sb.,

kterou se mění vyhláška č. 451/2002 Sb., kterou se provádí zákon č. 91/1996 Sb., o krmivech, ve znění zákona č. 244/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů

Účinnost od 15. 5. 2002.

Uveřejněno v č. 71/2002 Sbírky zákonů.

6. Změny technických norem vztahujících se k obilovinám

V současnosti se pracuje na postupné revizi všech norem pro obiloviny. Jejím cílem je sladit ČSN s předpisy platnými v EU. Tyto normy jsou postupně vydávány, přičemž značná část z nich vstoupila v platnost k 1. 7. 2002.

Do současnosti vydal Český normalizační institut následující novelizované nebo nové technické normy pro obiloviny:

ČSN 46 1100-2 Obiloviny potravinářské – Část 2: Pšenice potravinářská. Vydání provedeno v květnu 2001; platí od 1. 7. 2001. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1100-2 Obilí potravinářské – Část 2: Pšenice potravinářská z dubna 1994.

ČSN 46 1100-3 Obiloviny potravinářské – Část 3: Pšenice tvrdá (*Triticum durum*). Vydání provedeno v lednu 2002; platí od 1. 7. 2001. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1100-3 Obilí potravinářské – Část 3: Pšenice tvrdá z dubna 1994.

ČSN 46 1100-4 Obiloviny potravinářské – Část 4: Žito. Vydání provedeno v květnu 2001; platí od 1. 7. 2001. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1100-4 Obilí potravinářské – Část 4: Žito z dubna 1994.

ČSN 46 1100-7 Obiloviny potravinářské – Část 7: Oves potravinářský. Vydání provedeno v lednu 2002; platí od 1. 7. 2001. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1100-7 z března 1994.

ČSN 46 1200-2 Obiloviny – Část 2: Pšenice. Vydání provedeno v květnu 2001; platí od 1. 7. 2002. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1200-2 Obilí krmné – Část 2: Pšenice krmná z března 1994.

ČSN 46 1200-3 Obiloviny – Část 3: Ječmen. Vydání provedeno v červenci 2001; platí od 1. 7. 2002. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1200-3 Obilí krmné – Část 3: Ječmen krmný z října 1994 a současně ČSN 46 1100-6 Obilí potravinářské – Část 6: Ječmen potravinářský ze srpna 1994.

ČSN 46 1200-4 Obiloviny – Část 4: Oves. Vydání provedeno v lednu 2002; platí od 1. 7. 2002. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1200-4 Obilí krmné – Část 4: Oves krmný z března 1994.

ČSN 46 1200-5 Obiloviny – Část 5: Žitovec (tritikale). Vydání provedeno v lednu 2002; platí od 1. 7. 2002. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1200-5 Obilí krmné – Část 5: Žitovec (tritikale) z března 1994.

ČSN 46 1200-6 Obiloviny – Část 6: Kukuřice. Vydání provedeno v červenci 2001; platí od 1. 7. 2002. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1200-6 Obilí krmné – Část 6: Kukuřice krmná z října 1994 a současně ČSN 46 1100-8 Obilí potravinářské – Část 8: Kukuřice potravinářská z dubna 1994.

ČSN 46 1200-10 Obiloviny – Část 10: Čirok. Vydání provedeno v lednu 2003; platí od 1. 2. 2003. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1200-10 Obilí krmné – Část 10: Čirok z října 1994.

ČSN 46 1011-6 Zkoušení obilovin, luštěnin a olejnin – Část 6: Zkoušení obilovin – Stanovení obsahu příměsí a nečistot. Vydání provedeno v lednu 2002; platí od 1. 7. 2002. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1011-6 z 11. 4. 1988.

ČSN 46 1011-11 Zkoušení obilovin, luštěnin a olejnin – Část 11: Zkoušení obilovin – Stanovení podílu zrn se sníženou sklovitostí u pšenice tvrdé (*Triticum durum*). Vydání provedeno v lednu 2003; platí od 1. 2. 2003. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1011-11 z 11. 4. 1988.

ČSN 46 1011-18 Zkoušení obilovin, luštěnin a olejnin – Část 18: Zkoušení obilovin – Stanovení obsahu dusíkatých látek. Vydání provedeno v únoru 2003; platí od 1. 3. 2003. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1011-17 z 11. 4. 1988 a ČSN 46 1011-18 z 11. 4. 1988.

Změna Z1 k ČSN 46 1011-7 Zkoušení obilovin, luštěnin a olejnin – Část 7: Zkoušení obilovin – Stanovení podílu plných zrn. Vydání provedeno v říjnu 2002; platí od 1. 11. 2002.

Změna Z1 k ČSN 46 1100-1 Obilí potravinářské – Část 1: Společná ustanovení ze srpna 1998.

Vydání Změny Z1 provedeno v červenci 2001; platí od 1. 7. 2002.

Změna Z1 k ČSN 46 1200-1 Obiloviny – Část 1: Společná ustanovení ze srpna 1998.

Vydání Změny Z1 provedeno v červenci 2001; platí od 1. 7. 2002.

Změna Z2 k ČSN 46 1200-1 Obiloviny – Část 1: Společná ustanovení ze srpna 1998

Vydání Změny Z2 provedeno v srpnu 2002; platí od 1. 9. 2002.

Změna Z1 k ČSN 46 1100-5 Obiloviny potravinářské – Část 5: Ječmen sladovnický z dubna 1994. Vydání Změny Z1 provedeno v říjnu 2002; platí od 1. 11. 2002.

Změna Z2 k ČSN 46 1011-12 Zkoušení obilovin, luštěnin a olejnin – Část 12: Zkoušení obilovin – Třídění sladovnického ječmene. Vydání provedeno v říjnu 2002; platí od 1. 11. 2002.

Změna Z2 k ČSN 46 1011-13 Zkoušení obilovin, luštěnin a olejnin – Část 13: Zkoušení obilovin – Stanovení klíčivosti sladovnického ječmene. Vydání provedeno v říjnu 2002; platí od 1. 11. 2002.

Změna Z2 k ČSN 46 1011-14 Zkoušení obilovin, luštěnin a olejnin – Část 14: Zkoušení obilovin – Stanovení klíčivé energie sladovnického ječmene. Vydání provedeno v říjnu 2002; platí od 1. 11. 2002.

ČSN ISO 5223+Amd.1 (46 1012) Zkušební síta pro obiloviny. Vydání provedeno v říjnu 2000; platí od 1. 7. 2002. Tato norma je českou verzí mezinárodní normy ISO 5223:1995 včetně změny ISO 5223:1995/Amd.1:1999.

ČSN ISO 712 (46 1014) Obiloviny a výrobky z obilovin – Stanovení vlhkosti – Praktická referenční metoda. Vydání provedeno v lednu 2003; platí od 1. 2. 2003. Po nabytí účinnosti této normy se ruší ČSN ISO 712 (46 1014) Obiloviny a výrobky z obilovin – Stanovení obsahu vody – (Praktická referenční metoda) z ledna 1993.

ČSN ISO 5529 (46 1022) Pšenice – Stanovení sedimentačního indexu – Zelenýho test. Vydání provedeno v říjnu 2000; platí od listopadu 2000. Tato norma je českou verzí mezinárodní normy ISO 5529:1992.

ČSN ISO 9648 (46 1023) Čirok – Stanovení obsahu taninu. Vydání provedeno v lednu 2003; platí od 1. 2. 2003. Tato norma je českou verzí mezinárodní normy ISO 9648:1988.

ČSN ISO 7971-2 (46 1013) Obiloviny – Stanovení objemové hmotnosti zvané „hektolitrová váha“ – Část 2 Praktická metoda. Vydání provedeno v červenci 2003; platí od 1. 4. 2004. Po nabytí účinnosti se ruší ČSN 46 1011-5 z 11. 4. 1988 a zároveň se mění ČSN 994178 z 21. 3. 1990.

7. Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond

Podpory, které se mohou vztahovat k produkci obilovin, jsou formou dotace na úhradu části úroků z úvěrů a na garance bankovních úvěrů poskytovány v rámci následujících programů:

Cílem programu „PROVOZ“ je přispět k řešení přechodného nedostatku vlastních finančních zdrojů na provozní účely. Podpora se poskytuje na financování nákupu taxativně vymezených vstupů.

Cílem programu „INVESTICE“ je podpořit rozvoj perspektivních podnikatelských subjektů v odvětví. Zásadní prioritou pro poskytování podpor prostřednictvím tohoto programu je cílené uskutečnění restrukturalizace a zvýšení efektivnosti a podpora vzájemně výhodných vazeb mezi prvovýrobcí, zpracovateli a distributory. Program zahrnuje podprogramy „ZEMĚDĚLEC“ (jeho cílem je zejména vytvořit předpoklady pro rozvoj perspektivních zemědělců–prvovýrobců a usnadnit investiční podporu lesa), „ZPRACOVATEL“ (jeho cílem je podpořit rozvoj konkurenceschopných zpracovatelských organizací), „ODBYTOVÁ ORGANIZACE“ (jeho cílem je podpořit vybudování a rozvoj odbytových organizací) a „HYGIENA“ (jeho cílem je zajištění veterinárních a hygienických podmínek provozů, zpracovávajících živočišné a rostlinné produkty tak, aby tyto provozy odpovídaly příslušným hygienickým a veterinárním předpisům ČR i EU)

Cílem programu „MLÁDÍ“ je usnadnit zahájení a rozvoj zemědělské výroby na bázi rodinných subjektů pro mladé podnikatele a mladé rodiny do 40 let.

Cílem programu „EXPORT“ je podporovat export vybraných zemědělských a potravinářských komodit. V současné době není stanovena pro tento program žádná komodita.

8. Podpůrné programy státu pro rok 2003

V souladu s § 2 odst. 5 zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, **byly nařízením vlády č. 505/2000 Sb. stanoveny podpůrné programy k podpoře mimoprodukčních funkcí zemědělství, k podpoře aktivit podílejících se na udržování krajiny, programy pomoci k podpoře méně příznivých oblastí, a kritéria pro jejich posuzování. Uvedené nařízení bylo s účinností od 1. 1. 2002 novelizováno nařízením vlády č. 500/2001 Sb.**

Prostřednictvím těchto podpůrných programů je řešena pomoc méně příznivým oblastem, dále např. pomoc při zatravnění, zalesnění a založení prvků územních systémů ekologické stability krajiny, podpora včelařství, podpora údržby travních porostů pastvou hospodářských zvířat, podpora vápnění, a podpora ekologického zemědělství. Mezi nejvýznamnější rysy podpůrných programů patří vymezení méně příznivých oblastí dle katastrálních území do jednotlivých kategorií s různou úrovní podpory a změna ve způsobu ocenění podpor, kde se pracuje s pevným oceněním podpory v Kč na hektar.

Podpory, vztahující se k orné půdě, jsou od roku 2001 řešeny samostatně prostřednictvím nařízení vlády č. 86/2001 Sb., kterým se stanoví podmínky pro poskytování finanční podpory za uvádění půdy do klidu a finanční kompenzační podpory za uvádění půdy do klidu a zásady pro prodej řepky olejné vypěstované na půdě uváděné do klidu. Toto nařízení bylo následně novelizováno nařízeními vlády č. 454/2001 Sb. a 294/2002 Sb. Vládní nařízení v sobě obsahuje několik důležitých podpůrných systémů na orné půdě, jako například podporu pro zemědělce za podmínky uvedení určitého procenta orné půdy do klidu, podporu zeleného hnojení na orné půdě apod.

Zákon č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu umožnil zahájit zavádění dalších nových prvků organizace trhu a podpory jednotlivých komodit.

V letošním roce byla schválena jeho rozsáhlá novela prostřednictvím **zákona č. 128/2003 Sb.** (podrobněji – viz kapitola zásahy SZIF). Rozsáhlá novelizace zákona č. 256/2000 Sb. vyvolala potřebu jejího kompletního znění ve Sbírce zákonů. To bylo realizováno **zákonem č. 248/2003 Sb., úplné znění zákona č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu.**

Jednotlivá opatření, vyplývající ze zákona jsou realizována prostřednictvím nařízení vlády, přičemž přímou návaznost na sektor výroby a zpracování obilovin mají:

Nařízení vlády č. 174/2001 Sb., kterým se stanoví podmínky a zásady opatření k podpoře vývozu sladu, jehož účelem je stabilizovat ceny sladovnického ječmene. SZIF stanoví výši subvence při vývozu výrobků jako rozdíl mezi náklady jednotlivého příjemce subvence na výrobu nepraženého sladu a vývozní cenou nepraženého sladu; maximální výši subvence Fond stanoví do 30 dnů před zahájením hospodářského roku (hospodářským rokem se pro účely tohoto nařízení rozumí období od 1. října do 30. září následujícího roku),

a nařízení vlády č. 175/2001, kterým se stanoví podmínky a zásady pro poskytování finanční podpory pro zpracování brambor a pšenice na škrob. Nařízení vlády bylo novelizováno v roce 2002 prostřednictvím nařízení vlády č. 250/2002 Sb. (týkající se bramborového škrobu) a nařízení vlády č. 477/2002 Sb. (týká se škrobu pšeničného). Nařízení slouží jako základní nástroj dotační politiky pro komoditu škrob. U pšeničného škrobu dosahuje podpora 1000 Kč/t. Fond může poskytnout podporu až na množství 25 tis. tun pšeničného škrobu.

Dále Ministerstvo zemědělství ČR vydalo **zásady, kterými se stanovují podmínky pro poskytování finančních podpor formou dotací na základě podpůrných programů stanovených podle § 2 odst. 1 zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, pro rok 2003.** Tyto zásady byly schváleny usnesením z 8. schůze Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky ze dne 18. 12. 2002.

Oblasti obilovin se dotýkají zejména následující podpůrné programy:

1.J. Podpora využívání bioetanolu jako alternativního paliva

Prostřednictvím tohoto podpůrného programu je podporováno nepotravinářské využití zemědělské produkce, konkrétně využití kvasného lihu vyrobeného z obilí.

2.B. Udržování genetického potenciálu osiv a sadby

2.B.b. Podpora k licenčnímu poplatku

Účelem podpory ve výši 90 % zaplacených licenčních poplatků u odrůd pšenice a ječmene a 200 % u odrůd ostatních obilovin, vyšlechtěných na území České republiky, je podpořit a zabezpečit dostupnost kvalitních odrůd osiv českého původu.

2.C. Podpora zlepšování zdravotního stavu polních plodin

2.C.a. Podpora zlepšování zdravotního stavu a kvality vyráběné produkce vyjmenovaných obilovin, olejnin a luskovin

Účelem je zlepšit zdravotní stav a zvýšit kvalitu vyráběné produkce mimo jiných plodin také některých obilovin. Podpora ve formě přímé neinvestiční nenávratné dotace ve výši do 1800 Kč se vztahuje na každou 1 tunu nakoupeného úředně uznaného osiva pšenice, ječmene a žita, použitého pro osevy produkčních ploch. Podmínkou je minimální nakoupení množství jedné tuny takového osiva.

3. Podpora ozdravování polních a speciálních plodin

3.a.) Biologická ochrana jako náhrada chemické ochrany rostlin

Výše podpory je stanovena na 60 % z prokázaných nákladů na pořízení bioagens a na odborný servis. Předmětem podpory je náhrada chemické ochrany ochranou biologickou.

7. Podpora mladých začínajících zemědělců

Podpora se týká např. nákupu či pořízení budov a staveb, strojů a zařízení sloužících k provozování zemědělské prvovýroby. Žadatelem může být fyzická osoba, která nedosáhla ke dni podání žádosti

věku 40 let a začala poprvé samostatně hospodařit v zemědělské prvovýrobě, či právnická osoba, která má maximálně pět účastníků, přičemž žádný nedosáhl ke dni podání žádosti věku 40 let.

8. Nákazový fond a dotace zemědělskému pojištění

8.B.a. Podpora pěstiteli na úhradu nákladů spojených s pojištěním plodin

Podpora ve výši do 20 % prokázaných nákladů na pojištění pro případ živelné pohromy bude poskytnuta pěstiteli, který takové smluvní pojištění uzavřel. Podpůrný program nebude realizován v případě, že objem finančních prostředků, který bude pro tento dotační titul k dispozici k 31. 10. 2002 po vyčerpání finančních prostředků na programy 8.A. a 8.C. neumožní vyplatit žadatelům minimálně 5 % prokázaných nákladů.

9.A. Speciální poradenství

9.A.b. Speciální poradenství pro rostlinnou výrobu

Podporováno je zveřejňování výsledků odrůdových zkoušek (seznamu doporučených odrůd), pořádání výstav pěstovaných rostlin a podpora pořádání seminářů a školení pro pěstitelskou veřejnost.

9.F. Podpora poradenství v zemědělství

Podporována je příprava zemědělských podnikatelů na zapojení do evropských podpůrných programů formou neinvestiční, přímé nenávratné dotace. Podporu do výše 60 % z prokázaných nákladů mohou obdržet žadatelé, kteří využijí služeb poradců vedených v „Registru poradců MZe ČR“ ke zpracování projektu žádosti předložené v rámci programu SAPARD.

10. Podpora činnosti odbytových organizací výrobců, podpora evropské integrace nevládních organizací

Účelem je podpora činnosti odbytových organizací výrobců u vybraných zemědělských komodit za účelem společného odbytu zemědělských výrobků a vytváření efektivní marketingové struktury, a zároveň podpora integrace vyjmenovaných českých nevládních stavovských agrárních organizací do evropských nevládních organizací.

10.A. Podpora vzniku a činnosti odbytových organizací výrobců v prvních třech letech činnosti

Jedná se o podporu činnosti nových odbytových organizací výrobců vzniklých nejpozději v roce 2002, a to do výše 40 % uznaných nákladů na hlavní činnost ve 2. roce činnosti a do výše 20 % uznaných nákladů ve 3. roce činnosti odbytové organizace.

10.B. Podpora činnosti odbytových organizací výrobců

Podpůrný program, zaměřený na technologický rozvoj již vzniklých odbytových organizací výrobců, nežádajících o podporu v rámci programu „Odbytová organizace“ u PGRLE. Výše podpory dosahuje do výše 50 % uznatelných nákladů; maximální příspěvek ze strany státu se bude odvíjet z obrátu odbytové organizace za rok 2001, a to do výše 2 %, maximálně však 3 mil. Kč.

10.C. Podpora činnosti subjektů sdružujících odbytové organizace výrobců v prvních třech letech činnosti

Podpora se vztahuje na činnost subjektů sdružujících odbytové organizace výrobců vzniklých nejpozději v roce 2002. Výše podpory je do výše 40 % uznaných nákladů na hlavní činnost subjektů sdružujících odbytové organizace v druhém roce a do výše 20 % uznaných nákladů na hlavní činnost těchto subjektů ve třetím roce své činnosti.

10.D. Podpora evropské integrace nevládních organizací

Účelem je podpora integrace vyjmenovaných českých nevládních stavovských agrárních organizací do evropských nevládních organizací působících v sídle EU. Výše podpory je fixní částka dle rozhodnutí MZe podle náročnosti začlenění do vyjmenovaných mezinárodních nevládních organizací.

13. B Podpora zvyšování funkčnosti a účinnosti systému kritických bodů (HACCP)

Účelem je zvyšování zdravotní nezávadnosti potravin (krmiv) a hygieny provozu potravinářských (krmivářských) podniků podporou provedení potřebných technických opatření v návaznosti na zpracovaný systém kritických bodů (HACCP). Výše podpory je do 50 % prokazatelně vynaložených nákladů dle přiloženého projektu, max. do 10 mil. Kč na subjekt a projekt. Minimální hodnota projektu je 1 mil. Kč.

9. Nepotravinářské využití obilovin

MZe podporuje zapracování bioetanolu vyrobeného z obilí do motorových pohonných hmot. Tato podpora je rozdělena do dvou etap:

1. etapa řeší možnosti využití bioetanolu vyrobeného z obilí v pohonných hmotách od současné doby až do roku 2006.

Za tímto účelem byl zřízen dotační titul 1.J. Tato podpora má charakter příspěvku na litr bioetanolu zapracovaného do pohonných hmot a navazuje na státní podporu odečtu spotřební daně. Pro rok 2003 bylo pro dotační titul 1.J. uvolněno 20 mil. Kč, což odpovídá zapracování cca 25 000 hl bioetanolu do motorových paliv, nebo-li využití zemědělské produkce z cca 1,6 tis. ha. Je třeba připomenout, že celý záměr, jehož smyslem je zejména řešení možnosti využití zemědělské produkce, neboť na jeho počátku je zemědělská surovina (obilnina) a na konci směs bioetanolu s benzinem či naftou, se bude odvíjet od možností kapacit vyrábějících bioetanol.

Rozhodující výrobní kapacitou jsou čtyři průmyslové lihovary, které nejsou vybaveny technologií pro zapracování obilovin.

2. etapa řeší uvedené možnosti využití bioetanolu počínaje rokem 2006 a dále v následujících letech.

V letošním roce byl zpracován Program Ministerstva zemědělství „Podpora výroby bioetanolu pro jeho přimíchávání do benzínů a nafty, pro záměnu metanolu při výrobě MEŘO a MTBE a jako alternativního paliva s podporou jeho uplatnění na tuzemském trhu“. Tento program řeší otázku jak dostát povinnosti vyplývající ze směrnice EU 2003/30/ES z 8. 5. 2003 o podpoře využití biopaliv nebo dalších obnovitelných pohonných hmot v dopravě a využít přitom maximálního potenciálu českého zemědělství. Tento program se mj. zabývá také různými variantami řešení handicapu v podobě chybějících zpracovatelských kapacit na bioetanol a možnostmi využití motorových paliv s vyšším obsahem bioetanolu (v Ústavu pro výzkum motorových vozidel, s. r. o. a v Ústavu paliv a maziv, a. s. již nyní probíhá testování motorových paliv s vyšším obsahem bioetanolu a to až v podílu 30 %). Výsledky napovídají, že i tyto směsi se mohou na trhu pohonných hmot prosadit.

MEZINÁRODNÍ TRH S OBILOVINAMI

Odhady světové produkce, obchodu a spotřeby u pšenice a ostatních obilovin (mil. t)

	2001/02	2002/03	2003/04	Změna 2003/04 proti 2002/03 (%)
Pšenice				
Sklizeň - svět	581,08	563,04	549,35	-2,4
z toho USA	53,26	43,99	62,37	+41,8
EU 15	91,20	103,32	94,50	-8,5
Východoevropské země bez SNS a baltických států	34,90	30,54	22,20	-27,3
SNS bez baltických států	92,96	98,27	62,56	-36,3
Dovoz - svět	110,36	106,34	96,08	-9,6
z toho USA	2,95	2,00	2,40	+20,0
EU 15	9,82	11,00	4,00	-63,6
Východoevropské země bez SNS a baltických států	1,69	2,02	2,87	+42,1
SNS bez baltických států	3,73	3,71	6,62	+78,4
Spotřeba - svět	584,57	596,13	582,87	-2,2
z toho USA	32,69	30,65	32,11	+4,8
EU 15	91,10	96,10	93,00	-3,2
Východoevropské země bez SNS a baltických států	30,54	29,72	27,68	-6,9
SNS bez baltických států	70,81	75,41	66,98	-11,2
Zásoby na konci marketingového roku - svět	197,17	164,07	130,56	-20,4
z toho USA	21,15	13,38	17,51	+30,9
EU 15	8,17	11,89	6,89	-42,1
Východoevropské země bez SNS a baltických států	6,73	5,47	2,77	-49,4
SNS bez baltických států	17,77	18,89	11,65	-38,3
Ostatní obiloviny kromě pšenice a rýže				
Sklizeň - svět	892,41	867,95	890,27	+2,6
z toho USA	261,86	245,04	275,58	+12,5
EU 15	106,67	106,13	98,70	-7,0
Východoevropské země bez SNS a baltických států	51,02	50,31	45,66	-9,3
SNS bez baltických států	64,29	62,65	54,41	-13,2
Dovoz - svět	102,05	102,66	102,64	-0,1
z toho USA	2,40	2,50	2,72	+8,8
EU 15	4,23	4,21	3,51	-16,6
Východoevropské země bez SNS a baltických států	1,57	1,20	1,84	+53,3
SNS bez baltických států	1,19	0,90	1,39	+54,4
Spotřeba - svět	904,76	901,65	920,59	+2,1
z toho USA	216,92	217,85	221,47	+1,7
EU 15	103,24	102,19	103,67	+1,4
Východoevropské země bez SNS a baltických států	46,74	48,98	46,92	-4,2
SNS bez baltických států	53,52	54,91	58,15	+5,9
Zásoby na konci marketingového roku - svět	175,22	142,06	111,74	-21,3
z toho USA	45,05	28,91	34,04	+17,7
EU 15	20,00	21,89	14,36	-34,4
Východoevropské země bez SNS a baltických států	4,57	4,16	2,70	-35,1
SNS bez baltických států	11,43	11,87	4,76	-59,9

Pramen: USDA, Srpen 2003

Poznámka: Procenta jsou vypočtená ze zaokrouhlených údajů

Povětrnostní podmínky opět významně ovlivnily předpoklady produkce obilovin v marketingovém roce 2003/04. Značnými škodami v důsledku vymrznutí a jarního horkého a suchého počasí bude významně snížena sklizeň obilovin na Ukrajině a v Rusku, která by měla meziročně poklesnout podle odhadů USDA o 32 % na dohromady 83,2 mil. t. Toto množství představovalo v loňském roce přibližně sklizeň samotného Ruska. Vlivem vyššího podílu vyzimování a horkého a suchého počasí v letních měsících došlo k výpadkům v produkci obilovin, především pšenice, téměř na celém území Evropy, od Španělska po země střední a východní Evropy. Ve srovnání s rokem 2002 uvádí srpnový odhad pokles produkce obilovin v zemích EU o zhruba 8 % a v zemích střední a východní Evropy o 16 %.

Naopak příznivé povětrnostní podmínky zvýšily produkční předpoklady v zemích Severní Afriky, a dále v zemích tradičních světových vývozců, tj. v Austrálii, Kanadě, USA a v Argentině.

V regionu Severní Afriky, především v Alžírsku, Maroku a v Tunisku byl očekáván meziroční nárůst produkce pšenice a ječmene v roce 2003/04 o celkem cca 5,8 mil. t. Z tohoto důvodu je v tomto teritoriu očekáván pokles dovozu o cca 3,6 mil. t na 13,7 mil. t obilovin, což by byla nejnižší úroveň od marketingového roku 1991/92.

V Austrálii, Kanadě, USA a v Argentině by měl činit meziroční nárůst produkce pšenice v roce 2003/04 celkem 40,5 mil. t (tj. +50 %) na 122 mil. t a nárůst produkce ostatních obilovin bez rýže pak 43,3 mil. t (+15 %) na 333 mil. t. Velmi vysoké jsou ve srovnání s minulým rokem očekávané nárůsty produkce pšenice v USA o 18,4 mil. t, v Austrálii o 13,6 mil. t a v Kanadě o 6,3 mil. t.

V marketingovém roce 2003/04 by měla podle údajů USDA ze srpna 2003 dosáhnout celosvětová produkce pšenice celkem 549,4 mil. t, produkce rýže 390,6 mil. t a produkce ostatních obilovin mimo pšenice a rýže pak 890,3 mil. t. Dohromady by tedy globální produkce obilovin měla činit 1830,2 mil. t, což je ve srovnání s rokem 2002/03 nárůst o 19,6 mil. t, tj. o 1,1 %.

Zároveň je celosvětová spotřeba obilovin včetně rýže v roce 2003/04 odhadována na 1915,4 mil. t. Podle uvedených údajů by se měly konečné zásoby obilovin globálně snížit o 21 % na 327,4 mil. t. Podíl konečných zásob k očekávané celoroční globální spotřebě by činil cca 17 %.

Světový trh pšenice

V předcházejícím marketingovém roce 2002/03 způsobily nepříznivé povětrnostní podmínky vysoké výpadky v produkci pšenice v Austrálii (ve srovnání s rokem 2001/02 pokles o 15,5 mil. t, což bylo o 62 %), v Kanadě (o 5 mil. t, o 24 %), v Argentině (o 3,2 mil. t, o 21 %), a v USA (o 9,3 mil. t, o 17 %). Odhady sklizně marketingového roku 2003/04 pak předpokládají v těchto zemích, patřících k hlavním světovým vývozcům pšenice významný nárůst produkce. Naopak dopad nepříznivých povětrnostních podmínek od podzimu 2003 způsobil velmi vysoké výpadky v produkci pšenice na převážné části území Evropy.

Produkce a vývoz pšenice ve vybraných zemích světa

Země	Produkce (mil. t)			Vývoz (mil. t)		
	2001/02	2002/03	2003/04*	2001/02	2002/03	2003/04*
Rusko	46,90	50,55	34,00	4,37	13,00	3,50
Ukrajina	21,35	20,55	5,00	5,49	6,60	0,20
Země Stř. a Vých. Evropy	34,90	30,54	22,20	4,15	4,10	1,33
Země EU	91,20	103,32	94,50	11,49	15,50	10,50
Kanada	20,57	15,69	22,00	16,76	9,20	14,50
USA	53,26	43,99	62,37	26,24	23,00	28,50
Austrálie	24,85	9,38	23,00	16,49	11,00	14,00
Argentina	15,50	12,30	14,50	11,67	5,80	10,00

Pramen: USDA, Srpen 2003

Poznámka: 2003/04* odhad

Množství celkové světové produkce pšenice v marketingovém roce 2003/04 tak zaznamená podle srpnových údajů USDA šestý rok po sobě pokles. Největší pokles zhruba o 36 % je očekáván na území bývalého Sovětského svazu (bez pobaltských republik) z 98,3 mil. t v minulém roce 2002/03 na letošních 62,6 mil. t

V USA je pro sklizeň 2003 odhadovaná sklizňová plocha pšenice celkem na 21,3 mil. ha. Při průměrném výnosu 2,93 t/ha by měla celková produkce dosáhnout cca 62,4 mil. t. Z celkové sklizňové plochy pšenice by mělo být zhruba 14,7 mil. ha (69 %) ozimé pšenice v 18 hlavních pěstitelských státech Unie. Při průměrném výnosu 3,17 t/ha by měla činit její produkce 46,7 mil. t. Z osevní plochy ozimé pšenice činila cca 72 % výměra pšenice hard red winter (HRW), 18 % soft red winter (SRW) a přibližně 10 % soft white winter.

Sklizňová plocha jarní pšenice je odhadována na 6,6 mil. ha. Při průměrném výnosu 2,5 t/ha by měla její produkce dosáhnout 16,2 mil. t. Z celkové osevní plochy jarní pšenice v šesti hlavních pěstitelských státech americké unie bylo cca 78 % pšenice hard red spring (HRS), 17 % tvrdé pšenice durum a 5 % pšenice white spring. Celková produkce tvrdé pšenice durum by měla dosáhnout 2,5 mil. t. Podle USDA by mělo předpokládané rozpětí cen pšenice na americkém trhu v marketingovém roce 2003/04 činit 103 – 125 USD/t s ohledem na předpokládanou vysokou dosaženou produkci.

Ceny pšenice v USA rostly v druhé polovině července v důsledku odhadovaného poklesu sklizně v evropských zemích a očekávání vysokých vývozu. Ceny americké pšenice se zvýšily v první dekádě srpna v průměru o 5 USD/t v důsledku realizovaných nákupů do Egypta a zvýšeného tempa vývozu. Suma týdenního prodeje obilí na vývoz se na počátku srpna zvýšila na 569 tis. t, což byl ve srovnání s předchozím týdnem nárůst o 17 %. Trh rychle zareagoval poté, co došlo k nákupu 120 tis. t pšenice do Egypta za cenu 139 USD/t (fob). Pro trh obilovin v USA je v důsledku vysoké sklizně nezbytná úspěšná vývozní kampaň.

Na rozdíl od údajů USDA snížil kanadský výbor pro pšenici počátkem srpna letošní odhady produkce pšenice o 3 mil. t na 20 mil. t a odhady sklizně ječmene o 1,3 mil. t na 11,4 mil. t. Uvedl, že horké počasí v průběhu července a suma srážek nedosahující ani čtvrtiny normální úrovně významně snížily výnosový potenciál porostů. Přesto se očekává, že úroda převýší loňskou úroveň.

Nepříznivé povětrnostní podmínky v zemích střední a východní Evropy, v zemích EU a v zemích bývalého Sovětského svazu způsobily významné škody na ozimých i jarních obilovinách. Extrémní mrazy bez sněhové pokrývky a ledové plotny v zimním období, stejně jako horké a suché počasí v letních měsících zničily nebo vážně poškodily porosty obilovin a jejich výnosový potenciál. Ve srovnání s výsledky předchozího roku 2002/03 předpokládaly srpnové odhady USDA pokles produkce pšenice v zemích střední a východní Evropy o 8,3 mil. t (o 27 %), v zemích EU o 8,8 mil. t (o 8,5 %), na Ukrajině o 15,5 mil. t (o 76 %) a v Rusku o 16,6 mil. t (o 33 %).

Srpnový předpoklad USDA očekával pokles světové spotřeby pšenice (vyjma USA) v marketingovém roce 2003/04 o 13,3 mil. t. Přitom v zemích bývalého Sovětského svazu by měl být pokles až o 8,4 mil. t především při poklesu ve spotřebě pšenice ke krmení.

Světový obchod s pšenicí by měl dosáhnout cca 96 mil. t. Jak již bylo uvedeno, hlavními vývozci budou USA, Kanada, Austrálie a Argentina. Nejvýznamnějšími dovozci by měly být Egypt (6,3 mil. t), Brazílie (6 mil. t), Japonsko (5,8 mil. t), Indonésie (4,1 mil. t), EU (4 mil. t), Mexiko (3,4 mil. t) aj. Na konci marketingového roku 2003/04 jsou očekávány konečné zásoby pšenice ve výši 130,6 mil. t, což by znamenalo pokles o 33,5 mil. t (20,4 %).

Světový trh rýže

Světová produkce rýže by měla v marketingovém roce 2003/04 dosáhnout 390,6 mil. t, což by znamenalo ve srovnání s předchozím rokem nárůst o 11 mil. t (o 3 %). Ten je důsledkem opětovného nárůstu očekávané sklizně v Indii, kde by měla produkce vzrůst ze 76 mil. t v roce 2002/03 na 90 mil. t. Největšími producenty by měly zůstat Čína (118 mil. t), Indie (90 mil. t), Indonésie (33 mil. t), Bangladéš (26 mil. t), Vietnam (21 mil. t), Thajsko (17,8 mil. t).

Objem světového obchodu s rýží je odhadován na 26 mil. t. Hlavními vývozci rýže zůstanou Thajsko (8,2 mil. t), Vietnam (4 mil. t), Indie (3,5 mil. t), Čína (2,5 mil. t). Největšími dovozci rýže by měly být Indonésie (3,5 mil. t), Irák (1,1 mil. t) a Brazílie (0,9 mil. t). Celosvětová spotřeba rýže

v roce 2003/04 je odhadována na 412 mil. t, při poklesu globálních zásob na 88,1 mil. t, tj. meziročně o 21 mil. t (o 20 %). Světová spotřeba rýže od roku 2001/02 převyšuje její globální produkci o 3 – 8 %.

V průběhu roku 2003 pokračoval růst cen rýže, především v USA, kde poklesly konečné zásoby na nejnižší úroveň od roku 1974/75. Vývozní ceny (fob) srovnatelné kvality rýže činily v srpnu 2003 v Thajsku cca 200 USD/t, ve Vietnamu 179 USD/t, v Indii 192 USD/t a v USA 302 USD/t. Pokles cen rýže z Vietnamu je důsledkem výpadku dodávek do Iráku (které eliminovaly dodávky z USA) a nižší poptávky na Filipínách.

Světový trh ostatních obilovin (bez pšenice a rýže)

Podle srpnových údajů USDA je v marketingovém roce 2003/04 očekávána globální produkce ostatních obilovin kromě pšenice a rýže ve výši 890,3 mil. t. To by znamenalo ve srovnání s předchozím rokem nárůst o 22,3 mil. t (o 2,6 %). Nejvyšší objem z tohoto množství činí produkce USA ve výši 275,6 mil. t (z toho 255,6 mil. t produkce kukuřice, 11,4 mil. t produkce čiroku, 6,1 mil. t produkce ječmene), produkce Číny ve výši 125,3 mil. t (118 mil. t kukuřice) a produkce zemí EU 98,7 mil. t (47,3 mil. t ječmene, 34,5 mil. t kukuřice).

Produkce, obchod a spotřeba vybraných ostatních obilovin

Plodina	Světová produkce (mil. t)		Světový obchod (mil. t)		Světová spotřeba (mil. t)	
	2002/03	2003/04*	2002/03	2003/04*	2002/03	2003/04*
Kukuřice	601,05	614,56	77,46	76,27	632,00	634,01
Ječmen	132,38	136,24	16,16	15,95	132,86	144,94
Čirok	50,16	57,99	5,41	7,14	51,54	57,11
Oves	25,34	27,40	2,09	2,12	26,27	26,53
Žito	20,63	16,39	1,38	1,38	20,14	19,01

Pramen: USDA, Srpen 2003

Poznámka: 2003/04* odhad

Světový obchod s ostatními obilovinami kromě pšenice a rýže by se měl podle odhadů USDA zvýšit v roce 2003/04 o 1,2 mil. t ve srovnání s předchozím rokem na 101,5 mil. t. Rozdíl mezi očekávanou světovou spotřebou (920,6 mil. t) a světovou produkcí (890,3 mil. t) by pak snížil konečné globální zásoby marketingového roku 2003/04 o cca 30,3 mil. t na 111,7 mil. t. Tento pokles je především důsledkem významného snížení produkce kukuřice v EU, Brazílii a Číně a produkce ječmene v Rusku a v EU. Celosvětově se podíl zásob ostatních obilovin k jejich spotřebě odhaduje na 12,1 %, což by byla nejnižší úroveň od marketingového roku 1973/74, tj. za posledních 30 let (stejně platí u kukuřice).

Přestože je očekávána vysoká sklizeň kukuřice 614,6 mil. t, při nárůstu její spotřeby na 634 mil. t by měly konečné zásoby poklesnout na 78,6 mil. t. To působí růst cen kukuřice na mezinárodním trhu. Světový obchod s kukuřicí zůstane přibližně na úrovni 76 mil. t. Výrazný nárůst vývozů realizují při nárůstu světových cen USA (o 5 mil. t na 46 mil. t), naopak vývozy z Číny by měly meziročně poklesnout o 5 mil. t na 8 mil. t.

Srovnání burzovních cen kukuřice ve 3. čtvrtletí let 2002 a 2003

Komoditní burza	2002			2003		
	Červenec	Srpen	Září	Červenec	Srpen	Září
Kukuřice Budapešť USD/t	97,00	97,76	97,89	127,21	137,71	147,14
Kč/t	2 906,21	3 079,08	3 013,78	3 568,80	3 993,36	4 366,10
Kukuřice Paříž USD/t	117,19	118,85	125,41	142,16	155,50	162,74
Kč/t	3 511,00	3 743,16	3 861,12	3 988,35	4 509,20	4 828,94
Kukuřice Chicago USD/t	100,52	110,60	113,95	98,74	97,30	101,40
Kč/t	3 011,68	3 483,33	3 508,27	2 770,18	2 821,56	2 945,54

Pramen: Datagain

Podle USDA předpokládáný pokles produkce ječmene v Rusku o 3,2 mil. t na 15,5 mil. t, na Ukrajině o 2,3 mil. t na 8 mil. t nahradí na mezinárodním trhu meziroční nárůst produkce v Kanadě o 6,7 mil. t na 14 mil. t, v Austrálii o 3,2 mil. t na 6,5 mil. t a v EU o 1,2 mil. t na 49,5 mil. t. Světový obchod s ječmenem je předpokládán v roce 2003/04 ve výši 16 mil. t. Hlavními vývozci by měly být EU s 5,3 mil. t, Austrálie s 2,8 mil. t, Kanada s 2,2 mil. t, Rusko s 2 mil. t a Ukrajina s 1,5 mil. t. Hlavní dovozy uskuteční Saudská Arábie ve výši cca 6 mil. t, Čína 2,2 mil. t a Japonsko 1,3 mil. t.

Na světové produkci ovsa se nejvíce podílí země EU (7 mil. t), Rusko (6 mil. t) a Kanada (4,2 mil. t), ve kterých se také nejvíce ovsa spotřebovává. Země EU a Kanada jsou zároveň největšími vývozci ovsa.

K největšímu poklesu produkce žita by podle červencových údajů mělo dojít v Rusku (o 2,1 mil. t), v EU (o 0,8 mil. t), v Bělorusku (o 0,7 mil. t) a na Ukrajině (o 0,7 mil. t). Hlavními producenty zůstanou Rusko (5 mil. t), EU (4 mil. t) a Polsko (3,6 mil. t). Nejvyšší vývozy se předpokládají ze země EU (1,1 mil. t).

Evropská unie

Odhady odborného periodika *Strategie Grains*, publikované v polovině srpna, uvádí letošní sklizňovou plochu obilovin v zemích EU o výměře 36,31 mil. ha, což je ve srovnání s marketingovým rokem 2002/03 pokles o 0,92 mil. ha (o 2,5 %). Při průměrném očekávaném výnosu 5,29 t/ha by měla dosáhnout letošní produkce obilovin včetně kukuřice 192,2 mil. t. Ve srovnání s předchozím rokem by to znamenalo pokles produkce o 17,3 mil. t (o 8,3 %). Z celkové produkce obilovin by mělo být 84,1 mil. t pšenice seté, 47,0 mil. t ječmene a 35,7 mil. t kukuřice.

Ve srovnání s předchozími údaji tohoto zdroje byla celková produkce obilovin významně snížena v důsledku vysokých teplot a sucha v období tvorby zrna základních obilovin. Extrémně vysoké teploty, překračující až 40 °C s nedostatkem vodních srážek, panující na většině území Evropy od počátku června do konce srpna, negativně poznamenaly též výnosy porostů píce, kukuřice a dalších plodin. Odhady *Strategie Grains* publikované v polovině června předpokládaly při průměrném výnosu 5,76 t/ha celkovou produkci obilovin včetně kukuřice ve výši 210,5 mil. t. V důsledku pokračujících veder byl odhad v červenci snížen na průměrný výnos 5,56 t/ha a produkci 203 mil. t. Srpnový odhad celkové produkce obilovin v zemích EU znamená ve srovnání s červnovým odhadem pokles o 18,3 mil. t (o 8,7 %). Nejvíce postiženými zeměmi jsou za obiloviny celkem Francie (ve srovnání s předchozím marketingovým rokem pokles o 19 %) a Německo (pokles o 9 %), významně postižené byly i Itálie, Portugalsko a Rakousko. Severozápadní část Evropy, Irsko, Spojené království a Skandinávie negativnímu vlivu suchého počasí unikly. Pokles sklizně obilovin se týká jako i jinde v Evropě zejména produkce krmných obilovin.

Produkce obilovin v zemích EU

Plodina/ukazatel	Sklizňová plocha (mil. ha)			Výnos (t/ha)		Celková produkce (mil. t)		
	2001/02	2002/03	2003/04*	2002/03	2003/04*	2001/02	2002/03	2003/04*
Pšenice setá	13,01	14,05	13,43	6,68	6,26	83,5	93,9	84,1
Pšenice durum	3,55	3,76	3,62	2,45	2,31	6,9	9,2	8,4
Ječmen	10,73	10,51	10,51	4,54	4,47	48,1	47,7	47,0
Kukuřice	4,55	4,44	4,45	9,01	8,02	40,0	40,0	35,7
Žito	1,22	1,07	0,91	4,40	4,20	6,3	4,7	3,8
Ostatní obiloviny	3,20	3,40	3,40	4,10	3,88	12,9	13,9	13,1
Obiloviny celkem	36,30	37,23	36,31	5,63	5,29	197,6	209,5	192,2

Pramen: *Strategie Grains*, Srpen 2003

Poznámka: 2003/04* odhad

Meziroční pokles letošní produkce pšenice v EU je odhadován na cca 10 mil. t. Zhruba z 20 % je výpadek přičítán nepříznivým podmínkám pro přezimování ozimů a zbylých 80 % extrémně vysokým teplotám s nedostatkem srážek v průběhu měsíců červen – srpen. K největšímu očekávanému poklesu produkce pšenice ve srovnání s rokem 2002/03 by mělo dojít ve Francii (o 6,2 mil. t, tj. o 16,6 %) na

31,14 mil. t, ve V. Británii (o 1,4 mil. t, o 8,5 %) na 14,69 mil. t, v Německu (o 1,9 mil. t, o 9 %) na 18,93 mil. t. Meziroční nárůst produkce pšenice je očekáván v Dánsku o 0,5 mil. t (o 12,1 %).

Z hlediska kvality zrna je situace příznivější. Velmi teplé počasí přispělo k vysokým hodnotám pádového čísla. Obsah proteinů je v průměru vyšší než z minulé sklizně.

Odhad výměry, výnosů a produkce vybraných obilovin v zemích EU v market. roce 2003/04

Země	Pšenice setá			Ječmen			Kukuřice		
	mil. ha	t/ha	mil. t	mil. ha	t/ha	mil. t	mil. ha	t/ha	mil. t
Německo	3,00	6,32	18,93	2,09	5,02	10,51	0,44	8,41	3,72
Belgie-Luxemb.	0,18	8,27	1,51	0,06	7,21	0,44	0,05	11,78	0,62
Dánsko	0,60	7,62	4,55	0,71	5,54	3,92	-	-	-
Španělsko	1,36	3,07	4,18	3,10	2,82	8,74	0,47	8,34	3,88
Francie	4,65	6,70	31,14	1,73	5,83	10,08	1,74	7,81	13,57
Řecko	0,13	2,30	0,29	0,10	1,82	0,18	0,25	8,44	2,09
Irsko	0,09	8,90	0,76	0,17	6,55	1,11	-	-	-
Itálie	0,59	4,57	2,71	0,31	3,43	1,06	1,16	7,98	9,29
Nizozemí	0,12	9,00	1,08	0,06	7,48	0,43	0,02	9,06	0,15
Portugalsko	0,03	1,63	0,05	0,01	1,43	0,01	0,14	5,69	0,80
Velká Británie	1,84	8,00	14,69	1,08	5,83	6,29	-	-	-
Rakousko	0,25	4,50	1,13	0,21	4,28	0,90	0,19	8,51	1,58
Finsko	0,19	3,29	0,63	0,53	3,27	1,73	-	-	-
Švédsko	0,42	5,99	2,50	0,36	4,45	1,62	-	-	-
EU celkem	13,43	6,26	84,14	10,51	4,47	47,03	4,45	8,02	35,70

Pramen: Stratégie Grains, Srpen 2003

Ve srovnání s červencovými odhady poklesly srpnové odhady produkce pšenice více jak odhady spotřeby a vývozu z EU. Tím se zvýšil deficit bilance pšenice v zemích EU v marketingovém roce 2003/04 na zhruba 3,5 mil. t s deficitními bilancemi v Německu, ve Francii a ve V. Británii. V předchozím marketingovém roce 2002/03 byl v bilanci pšenice v EU přebytek ve výši 0,86 mil. t. Podle srpnové vysoké úrovně cen pšenice a vysoké poptávky na mezinárodním trhu byl předpokládán v marketingovém roce 2003/04 vývoz pšenice do třetích zemí ve výši 7,6 mil. t (v roce 2002/03 to bylo 11,9 mil. t v podmínkách extrémních dovozů krmného obilí z Ukrajiny a Ruska). Dovozy pšenice ze třetích zemí by měly podle srpnových odhadů činit 3,8 mil. t, což je ve srovnání s 11,4 mil. t v roce 2002/03 pokles o 67 %.

Uvolnění intervenčních zásob ječmene a žita na vnitřní trh EU může zmírnit výpadek u krmného ječmene a kukuřice, avšak nemůže vyrovnat bilanci pšenice. Proto se očekává vysoká úroveň cen pšenice i jejich další růst po zvyšování cen pšenice v USA v případě úspěšně realizovaných vývozu.

Nákupní ceny pšenice se v průběhu července a srpna zvyšovaly ve všech zemích EU, nejvíce o 14 – 16 % ve V. Británii (v závislosti na období dodávek). Potravinářská kvalita pšenice ve Velké Británii v letošním roce byla jedna z nejlepších v historii v důsledku teplého a suchého počasí v rozhodujících obdobích dozrávání a sklizně

K největšímu negativnímu dopadu na výnosy ječmene došlo zřejmě ve Francii, kde se meziroční pokles odhadoval na 0,9 mil. t (o 8,1 %) a v Německu o 0,4 mil. t (o 3,8 %). Naopak k meziročnímu nárůstu produkce ječmene by mělo dojít ve V. Británii, v Dánsku, v zemích Beneluxu, v Irsku a ve Španělsku. Z celkových 47 mil. t předpokládané produkce ječmene v EU je očekávána celková produkce ječmene k sladovnickému užití ve výši 11,1 mil. t, což by bylo zhruba 24 % celkové sklizně ječmene. Podle předpokladů Stratégie Grains by měla být bilance sladovnického ječmene v EU i ve světě přebytková. V EU se odhaduje přebytek sladovnického ječmene k vývozu na zhruba 1,8 mil. t. Celkový vývoz ječmene by mohl dosáhnout 5 mil. t. Zvýšená poptávka po krmném ječmenu především ve V. Británii, v Německu a ve Španělsku i ve třetích zemích zvyšovala jeho ceny. Ceny krmného ječmene ve francouzském Rouenu v první dekádě srpna s dodáním v období říjen – prosinec

dosahovaly 112 EUR/t (cca 3600 Kč/t), což bylo o zhruba 13,5 EUR/t (cca 433 Kč/t) více než aktuální intervenční cena. Takovýto rozdíl těchto cen byl nejvyšší za posledních 10 let.

Významný výpadek produkce kukuřice ve srovnání s rokem 2002/03 je odhadován ve Francii o 2,9 mil. t (o 17,4 %) na 13,57 mil. t a v Itálii o 1,3 mil. t (o 12 %) na 9,29 mil. t. V průběhu srpna pokračující extrémně vysoké teploty s nedostatkem vodních srážek snížily odhady produkce kukuřice v zemích EU na 35 – 37 mil. t, přičemž původní odhady uváděly 42 mil. t. Farmáři též část porostů kukuřice na zrno sklízeli na zeleno v důsledku výpadků v produkci objemných krmiv. Předpovědi pokračujícího extrémního sucha a restriktce omezující zavlažování polí z důvodu nízkého stavu vody v řekách zřejmě ještě dále snížily výnosy nesklizených plodin.

V první dekádě srpna byly průměrné obchodní ceny kukuřice ve Španělsku a ve Francii v rozmezí 130 – 160 EUR/t (4170 – 5130 Kč/t), v dalších zemích cca 135 EUR/t (4330 Kč/t). Ačkoliv byly v té době světové ceny kukuřice nižší o zhruba 40 EUR/t než ceny kukuřice na trhu EU, celní ochrana v EU ve výši 58 EUR/t bránila dovozům.

Spotřeba obilovin v krmivářském průmyslu

Celkovou spotřebu obilovin v krmivářském průmyslu EU v marketingovém roce 2003/04 bude ovlivňovat dosažená produkce kukuřice a regulační opatření Evropské komise. Ta zastavila vývoz ječmene a žita mimo EU a připravila uvolnění intervenčních zásob ječmene a žita na vnitřní trh Unie.

V srpnu představovaly intervenční zásoby žita celkem 4,7 mil. t (převážně v Německu) a zásoby ječmene ve výši cca 900 tis. t (především v Německu, ve Francii a ve V. Británii). Podle předpokladů by se tyto intervenční zásoby měly využít ke krmení. Přestože užití žita v tamním krmivářském průmyslu nepřesahuje 1% zastoupení, vyjimečně v marketingovém roce 1995/96 dosáhlo celkem 4 mil. t. Z uvedených údajů je zřejmé, že uvolnění intervenčních zásob ječmene a žita pro vnitřní trh EU by mělo pomoci především krmné bilanci v Německu.

Odhad průmyslové produkce krmných směsí pro hospodářská zvířata v zemích EU předpokládá ve srovnání s předchozím rokem 2002/03 pokles o 300 tis. t na 114,8 mil. t. Z tohoto množství by měly 44,2 mil. t (38,5 %) činit krmné směsi pro prasata, 37,2 mil. t (32,4 %) krmné směsi pro drůbež a 33,4 mil. t (29,1 %) krmné směsi pro skot. Hlavními producenty krmných směsí v zemích EU jsou Francie (19,9 mil. t), Německo (19,1 mil. t), Španělsko (16,7 mil. t), Velká Británie (12,2 mil. t) a Nizozemí (11,8 mil. t).

V níže uvedené tabulce jsou pro názornost významnějších změn v zastoupení hlavních komponentů krmných směsí uvedeny pouze roky 1997/98, 2000/01 a 2003/04.

Z údajů uvedených v tabulce je zřejmé, že od marketingového roku 1997/98 v důsledku řady vlivů došlo ke změnám v zastoupení jednotlivých surovin v krmivářském průmyslu. Významně zhruba o 11 % se zvýšila spotřeba obilovin, z nich nejvíce vzrostla spotřeba pšenice (o 14 %). Naopak o více jak 40 % se od roku 1997/98 snížila spotřeba krmného hrachu, který je nahrazován především každoročně rostoucí nabídkou sójových šrotů. Přibližně o 6 % se zvýšila spotřeba vlastních obilovin na farmách k výživě hospodářských zvířat. Celková spotřeba obilovin (v krmných směších a vlastní spotřeba na farmách) ke krmení skotu, prasat a drůbeže v zemích EU by měla v marketingovém roce 2003/04 dosáhnout 117,6 mil. t. Ve srovnání s uplynulým marketingovým rokem 2002/03 by to znamenalo pokles o 8,4 mil. t (o 7 %). Užití krmné pšenice by mělo poklesnout až o 5,8 mil. t při nárůstu užití u sójových šrotů (o 2,5 mil. t), krmného ječmene (o 0,7 mil. t), krmného hrachu (o 0,5 mil. t) a manioku (o 0,9 mil. t).

Podíl a spotřeba hlavních surovin pro výrobu krmných směsí (pro skot, prasata a drůbež) v EU

Surovina / marketing. rok	1997/98		2000/01		2003/04	
	podíl %	mil. t	podíl %	mil. t	podíl %	mil. t
Obiloviny	49,8	57,3	52,6	62,1	55,1	63,3
- z toho pšenice	18,0	20,7	21,6	25,6	20,9	24,0
kukuřice	17,5	20,2	16,2	19,2	17,8	20,5
ječmen	9,4	10,8	10,3	12,2	11,2	12,9
Krmný hrách	4,1	4,7	3,0	3,6	2,4	2,8
Řepkové a sluneč. semeno	1,2	1,4	1,3	1,5	1,0	1,2
Kukuřičný lepek	6,0	6,9	5,5	6,4	5,3	6,1
Šroty olejnin	24,1	27,7	25,0	29,5	29,2	33,5
- z toho sójové	10,4	11,9	11,9	14,1	17,3	19,8
řepkové	4,6	5,3	4,7	5,6	4,7	5,4
slunečnicové	4,3	4,9	3,6	4,3	3,0	3,4
- ostatní šroty ¹⁾	4,8	5,5	4,8	5,5	4,2	4,9
Jiné suroviny ²⁾	14,8	17,0	12,8	15,0	6,9	7,9
Celk. produkce krm. směsí	100,0	115,1	100,0	118,1	100,0	114,8
Vlastní spotřeba krmiv na farmách (odhady)						
Sójové šroty a moučky		10,9		12,0		11,7
Obiloviny		51,4		55,9		54,3
Celková spotřeba (spotřeba v krmných směsích a vlastní spotřeba na farmách)						
Sójové šroty a moučky		22,9		26,1		31,6
Obiloviny		108,7		118,0		117,6

Pramen: *Stratégie Grains, Srpen 2003*

Poznámky: Ostatní šroty ¹⁾ : šroty podzemnicové, bavlníkové, kokosové, palmojádrové, lněné, rybí moučky, kukuřičné klíčky, Jiné suroviny ²⁾ : cukrovarnické řízky a melasa, otruby, tuky, živočišné moučky, sójové slupky, pivovarské odpady, tapioca, citrusové pelety

Aktuální stav společné zemědělské politiky EU

Společná zemědělská politika (SZP) zabezpečuje podporu pěstování obilovin přímo prostřednictvím společné organizace trhu s obilovinami a nepřímo formou přímých plateb na ha, poskytovaných na tunu referenčního výnosu za stanovené historické období. Na rozdíl od zemí EU 15 bude v období po vstupu ČR do EU naše republika využívat zjednodušený model přímých plateb, tzv. zjednodušené schéma plateb na plochu. Principem tohoto schématu podpory bude sloučení všech plateb z přílohy NR 1259/99 (v našich podmínkách se jedná o následující podpory: platba na plochu, na skot, ovce a kozy, na osivo, chmel a bramborový škrob), vytvoření společného rozpočtu a následné vyplácení komoditně nespecifické, jednotné výše platby na hektar zemědělské půdy (25 % plné výše plateb poskytovaných v EU) s možností národního doplatku ve vytypovaných sektorech.

Mechanismus intervenčních nákupů

V současné době je v EU intervence na trhu s obilovinami prováděná u komodit: pšenice, ječmen, kukuřice, žito, čirok a pšenice tvrdá. Veškerá pravidla společné organizace trhu s obilovinami se řídí základním nařízením Rady č. 1766/92 o společné organizaci trhu s obilovinami. Nakoupené obiloviny jsou majetkem EU, která dále dohlíží nad jejich skladováním a rozhoduje o způsobu prodeje na vývoz do třetích zemí či na domácí trh. Výkup od skladovatelů je realizován vždy v období od 1. listopadu do 31. května. Intervenční sklady mají povinnost přijmout veškeré jim nabídnuté obilí, které dosahuje odpovídající kvality. Minimální hmotnost nabízené partie činí 80 t. Cena, kterou prodejce za své zboží obdrží závisí na kvalitě nabízeného obilí, výši dopravních nákladů, tedy vzdálenosti od nejbližšího intervenčního centra a době prodeje do intervence. Dopravní náklady na přesun obilovin z intervenčního centra do intervenčního skladu jsou hrazeny platební agenturou. Seznam intervenčních center je ustaven nařízením Komise ES. Hlavní význam existence intervenčních center spočívá

v zajištění spravedlivého rozvržení nákladů na dopravu zboží k intervenci. Intervenční cena je stanovena na 101,31 EUR/t s měsíčním cenovým navýšením 0,93 EUR/t, jako kompenzace za skladovací náklady.

Poměrně benevolentní kritéria intervenčních nákupů obilovin jsou určena NR 824/2000, minimální obsah bílkovin: 10,3 %, minimální specifická hmotnost: 73 kg/hl, hodnota Zeleného indexu, který je obdobou sedimentačního testu, 22 ml. Pro maximální vlhkost obilovin, přijímaných do intervence platí hodnota 14,5 %.

Počínaje rokem 2005 bude snížena výše měsíčního cenového navýšení na polovinu a nebude pokračovat intervenční nákup u žita.

Aktuální stav intervenčních zásob EU

Podle údajů Evropské komise bylo na počátku marketingového roku 2003/04 v intervenčních skladech k dispozici celkem 7,2 mil. t obilovin a to především žita, pšenice seté a ječmene, což je o cca 0,8 mil. t méně než počáteční zásoba předchozího marketingového roku 2002/03. K 10. srpnu nového marketingového roku 2003/04 bylo z intervenčních zásob prodáno celkem cca 510 tis. t obilovin, zejména ječmenů. V aktivní nabídce na prodej zůstává celkem cca 300 tis. t obilovin. Po mnoha letech, kdy musela být řešena nadměrná výroba obilovin v EU, nabízí marketingový rok 2003/04 možnost uplatnění značné části svých bohatých intervenčních zásob na vnitřním trhu, a to zejména ke krmným účelům. K 31. srpnu 2003 se v intervenčních zásobách EU nachází celkem 6,7 mil. t obilovin (4,7 mil. t žita, 1,2 mil. t pšenice, 0,8 mil. t ječmene).

Dovoz obilovin

Výpočet výše dovozního cla obilovin se řídí pravidly NR 1766/92 a NR 1249/96 v platném znění. Výše dovozního cla je pro jednotlivé kategorie určována v rámci řídicího výboru pro obiloviny vždy 2 x do měsíce. Výše cla je určena jako rozdíl mezi 1,55 násobkem intervenční ceny platné pro dané období a reprezentativní cif dovozní ceny sestávající z ceny na zámořských burzách, podpory vývozu a dopravních nákladů mezi USA a EU současně s přihlédnutím k aktuální situaci na trhu s obilovinami. Dovozní clo je pravidelně určováno pouze u pšenice seté vysoké jakosti, pšenice tvrdé, žita, kukuřice a zrnového čiroku. Vzhledem k současnému vývoji na trhu je výše dovozního cla poměrně nízká a je stanovena pouze pro dovoz žita, kukuřice a čiroku.

Od 1. 1. 2003 je dovoz pšenice seté jiné než vysoké jakosti (obj. hm. < 77 kg/hl, bílkoviny < 14 %) povolen pouze v rámci stanovených tarifních kvót v celkové výši 2 981 600 t se clem 12 EUR/t, jak je určeno NR 2375/2002.

K 12. 8. 2003 činily dovozy obilovin celkem 1 355 000 t, což bylo o 300 000 t více, než za stejné období předchozího marketingového roku a téměř trojnásobek dovozů v marketingovém roce 2001/02.

Vývoz obilovin

Export obilovin ze zemí EU probíhá ve třech různých režimech. Jedná se o vývoz z volného trhu, vývoz z intervenčního nákupu a vývoz realizovaný formou potravinové pomoci. Za marketingový rok 2002/03 bylo vyvezeno z EU celkem 4 663 000 t obilovin. Z toho cca 2,85 mil. t pšenice seté, 135 tis. t pšenice tvrdé, 1,25 mil. t ječmene (z toho 618 tis. t sladu), 413 tis. t žita a 1 tis. t ovsa.

Vzhledem k vyjimečným klimatickým podmínkám rozhodla EK dne 7. 8. 2003 o zrušení vývozních tendrů pro obiloviny a to jak na vývoz z intervenčního nákupu tak na vývoz z volného trhu.

Je tedy možné předpokládat, že v marketingovém roce 2003/2004 budou vývozy obilovin z EU významně omezeny.

Od počátku marketingového roku 2003/04 byly vydány licence na vývoz celkem 2,5 mil. t pšenice seté (3,3 mil. t v roce 2002/03). U ječmene byly od počátku července do počátku září vydány licence na vývoz celkem 0,9 mil. t (86 tis. t v předchozím roce). Vzhledem k omezení vývozu obilovin z intervenčních zásob a pozastavení vývozů v rámci vývozních tendrů, využívala většina exportérů jediné zbývající cesty a to vývozu v rámci stálých vývozních nabídek (podpor), který není množstevně limitován.

V rámci společné zemědělské politiky může Evropská komise poskytovat vývozní refundace až do výše rozdílu mezi cenou produktu na světových trzích a na trhu domácím. Její výše je pro vývoz z volného trhu stanovována buďto pravidelně předem – bez výběrového řízení (stálé vývozní refundace) nebo na základě vývozních tendrů podaných Evropskou komisí. Proto, aby mohla být refundace udělena, musí žadatel předložit odpovídající vývozní licenci a složit kauci.

Výše exportních refundací poskytovaných na základě výběrových řízení je určována Evropskou komisí na základě analýzy trhu a výběru z předložených nabídek, které Komise buďto přijme nebo zamítne.

Stálé vývozní podpory jsou původním typem vývozních podpor, které byly v Evropských společenstvích poskytovány již od 70. let, mohou být poskytovány pouze na vybrané obiloviny, vývoz žitných a pšeničných mouk a krupic, sladu a některých dalších zpracovaných produktů obilovin, zejména kukuřičných produktů, zpracovaných obilných klíčků a různých druhů škrobů. Tento starý způsob poskytování vývozní podpory však neumožňuje kontrolu výše vyvezeného objemu. Výši stanovené stálé exportní subvence, která podléhá měsíčním navýšením, může ovlivnit pouze tzv. korekční faktor, který je Komisí pravidelně stanovován a který má omezenou platnost a reflektuje aktuální vývoj cen na světových trzích. Výše subvence by měla být určována pravidelně, minimálně však jednou do měsíce.

S přihlédnutím ke sklizňovým podmínkám roku 2003 byla výše stálé vývozní podpory na vývoz obilovin nulová. Stabilně byl podporován pouze vývoz žitné mouky. Vzhledem k poměrně napjaté situaci na trhu a omezení vývozu obilovin ke stanovení výše exportních refundací na vývoz pšeničných a žitných mouk a krupic v měsíci srpnu nedošlo. Doba platnosti vývozních licencí je v tomto případě (neurčení výše refundace) zkrácena na 60 dní ode dne vydání licence.

Při stanovování výše exportní refundace sladu bere Evropská komise v úvahu rozdíl mezi cenou ječmene na vnitřním a světovém trhu, který po vynásobení koeficientem 1,27 indikuje konečnou výši refundace na slad. Na vývoz sladu není, vzhledem k cenovému vývoji a nízké úrovni intervenční ceny, dlouhodobě poskytována žádná vývozní subvence. Rovněž tak není v současné době poskytována vývozní subvence na vývoz komponentů krmiv.

V případě ohrožení stability na vnitřním trhu je Evropská komise oprávněna zatížit vývozy obilovin nebo jejich produktů tzv. vývozní daní, pokrývající rozdíl mezi cenou světovou a cenou obilovin na vnitřním trhu ES. V současné době pro marketingový rok 2003/04 se však přijetí takového opatření EK nezvažuje.

Protokol o úpravách obchodních aspektů Evropské dohody mezi Českou republikou a Evropským společenstvím

V rámci „Protokolu“ byla čerpána níže uvedená množství kvót na vývoz zemědělských výrobků s nulovou celní sazbou z ČR do EU a to včetně vývozu v rámci tzv. „double profit agreement“, který byl jako následný program realizován počínaje 1. 5. 2003.

Kvóty s nulovou celní sazbou pro vývoz z ČR do EU a jejich využití

Kód celního sazebníku	Komodita	charakteristiky	1. 7. 2002 – 30. 06. 2003	1.7. 2003 – 30. 6. 2004
1001	Pšenice setá	Kvóta (t)	100 000	200 000
		Využití (t)	17 917	41 956 ¹⁾
		Využití (%)	17,9	21
1005 10 90/1005 90 00	Kukuřice	Kvóta (t)	10 000	20 000
		Využití (t)	8 565	17 572 ¹⁾
		Využití (%)	86	88
1002	Žito	Kvóta (t)	5 000	10 000
		Využití (t)	0	0 ²⁾
		Využití (%)	0	0
1004	Oves	Kvóta (t)	5 000	10 000
		Využití (t)	0	0 ²⁾
		Využití (%)	0	0
1008	Ostatní obiloviny	Kvóta (t)	5 000	10 000
		Využití (t)	206	0 ²⁾
		Využití (%)	4	0
Ex 1003 00 90	Sladov. ječmen	Kvóta (t)	42 125	50 000
		Využití (t)	7 803	16 786 ²⁾
		Využití (%)	19	34
1101 00	Pšenič. mouka	Kvóta (t)	16 875	16 875
		Využití (t)	50	0 ²⁾
		Využití (%)	0,3	0
1107 10 99	Slad z ječmene	Kvóta (t)	45 250	45 250
		Využití (t)	20 460	4 685 ²⁾
		Využití (%)	45	10

Pramen: Evropská komise

Poznámka: ¹⁾ 1. 7. 2003 do 11. 9. 2003

²⁾ 1. 7. 2003 do 28. 8. 2003

Země střední a východní Evropy

Rusko

Podle ministerstva zemědělství a obilnářské unie by letošní ruská produkce obilovin měla dosáhnout přibližně 70 mil. t. Ve srovnání se sklizní 86,5 mil. t v roce 2002 by to znamenalo pokles o 16,5 mil. t (o 19 %). Rusko by nemělo pocítit žádný nedostatek obilovin v letošním roce navzdory výrazně nižším předpokladům sklizně 2003. Podle obilnářské unie činily zásoby obilovin k 1. červenci zhruba 8 mil. t, z čehož by mělo být více než 4 mil. t potravinářské pšenice. Tato rezerva převyšuje zásoby ve stejném období let 2000 a 2001. Nepříznivé odhady v měsících dubnu a květnu způsobily nárůst cen mouky a pečiva.

Na rozdíl od předchozích dvou let, kdy dosáhla sklizeň obilovin cca 85 mil. t nelze po letošní sklizni v marketingovém roce 2003/04 očekávat, že by Rusko hrálo opět významnou roli na světovém trhu obilovin. Letošní výpadek v produkci obilovin způsobily nepříznivé povětrnostní podmínky, vyzimování významné plochy ozimů a extrémní sucho, které způsobilo škody především na jařinách. Plocha obilovin ke sklizni se tak snížila na cca 42 mil. ha, nejnižší výměru od období druhé světové války. Část vývozu se předpokládá u obchodních společností, které v posledních letech investovaly do vývozní infrastruktury. Vývoz však budou omezovat vysoké ceny obilí na ruském trhu, které v případě pšenice vzrostly v průběhu druhého čtvrtletí 2003 o 80 % a na počátku července byly na úrovni 135 USD/t (cca 3730 Kč/t).

Na přelomu let 2002 a 2003 nakoupil ruský stát v intervenčním nákupu 2,83 mil. t obilovin za 4,9 mld. RUR. Pro vládní intervenci byl impulsem nadbytek obilovin na vnitřním trhu po dvou vysokých sklizních let 2001 a 2002, způsobující pokles cen.

Předpokládá se, že se domácí spotřeba obilovin zvýší v souvislosti s dalším rozvojem výkrmu prasat, avšak celková produkce by měla domácí poptávku převýšit. Předpokládá se opět každoroční dovoz cca 3 mil. t obilovin z Kazachstánu, který má stabilně nadbytek obilovin a jejichž kvalita a cena jsou výhodné pro ruské uživatele.

Ruské ministerstvo zemědělství zřídilo ke sledování domácího trhu obilovin, mouky a pečiva konzultační radu společně se zástupci Obilnářské unie, společenství mlynářů a pekařů a dalších, řízenou ministrem zemědělství. Cílem je monitorovat dění na ruském trhu, koordinovat opatření k stabilizaci cen obilovin, mouky a chleba, s odkazem na to, že i v řadě rozvinutých zemí existuje legislativní regulace rozpětí velkoobchodních cen.

Ministerstvo zemědělství dále připravilo návrhy podmínek pro ustavení automatického intervenčního systému pro obiloviny, který by nahradil dosavadní ad hoc režim. Ten by měl automaticky spustit intervenční nákup podle podmínek na trhu, podle výše sklizně a bilance nabídky obilovin. Stát bude nakupovat obiloviny v případě jejich přebytku na trhu k posílení úrovně tržních cen a v případě vyššího vzestupu cen zrealizuje opět prodej nakoupeného obilí se záměrem snížení cen. Intervenční nákup by se realizoval za intervenční ceny schvalované vládou. Konečné parametry automatického intervenčního systému by měly být dohodnuty na jednání mezi ruským ministerstvem zemědělství a profesními svazy obilnářské, mlynářské a pekařské unie zhruba v polovině letošního roku.

Ukrajina

Ukrajinská celková sklizeň obilovin v roce 2003 může podle závěrů agentury UkrAgroConsult poklesnout až na 20,86 mil. t. Ve zprávě publikované počátkem srpna konstatují nedostatečnost dešťových srážek na konci června k posílení výnosových předpokladů u ozimé pšenice, jejíž porosty byly výrazně poškozeny vymrznutím v zimním období a následně horkým a suchým počasím v měsících květnu a červnu. Odhad celkové letošní sklizně obilovin ve srovnání s 35,69 mil. t v předchozím roce (podle údajů UkrAgroConsult) by tak měl poklesnout o 42 %. Předpokládané výnosy by měly činit cca 1,84 t/ha, což by bylo zhruba o třetinu méně než loňských 2,72 t/ha. Podle údajů uvedené agentury bylo zničeno vymrznutím celkem 5,1 mil. ha ozimů, což by byla třetí nejvyšší výměra vyzimovaných ozimů v ukrajinské historii. Celková produkce pšenice je odhadována pouze na 4,68 mil. t, což by bylo pouze 23,5 %, tedy necelá čtvrtina vysoké sklizně pšenice v minulém roce.

Ukrajina připravila opatření k umožnění potřebného dovozu pšenice. Ukrajinský parlament odhlasoval počátkem července záměr bezcelního dovozu potravinářské pšenice do konce roku 2003 v zájmu zamezení rizika nárůstu cen pšenice a chleba. Odstranění dovozního cla ve výši 40 EUR/t na Ukrajině následuje poté, co po dvou předchozích vysokých sklizních obilovin v letech 2001 a 2002 levná ukrajinská pšenice zaplavila západoevropský trh a donutila orgány Evropské unie k návratu k systému dovozních kvót u krmné pšenice.

Podle ministerstva zemědělství bude v marketingovém roce 2003/04 potřebný dovoz přibližně 1,2 mil. t potravinářské pšenice k pokrytí roční potřeby zhruba 6 mil. t.

Ukrajina: odhad letošní sklizně zrnin k 1. srpnu 2003

Plodina	Plocha (tis. ha)	Výnos (t/ha)	Produkce (tis. t)	Produkce 2002 (tis. t)
Pšenice celkem	2 987	1,56	4 681	19 756
Pšenice ozimá	2 510	1,50	3 765	19 222
Pšenice jarní	477	1,92	916	534
Ječmen celkem	5 012	1,72	8 623	9 828
Ječmen ozimý	112	1,74	195	1 324
Ječmen jarní	4 900	1,72	8 428	8 504
Kukuřice	1 753	3,00	5 259	3 127
Žito	394	1,65	650	1 373
Oves	580	1,63	945	975
Pohanka	345	0,99	342	385
Proso	255	1,11	283	179
Rýže	22	3,73	82	69
Obiloviny celkem	11 348	1,84	20 865	35 692
Hrách	400	1,33	532	581
Zrniny celkem	11 748	1,81	21 397	36 273

Pramen: UkrAgroConsult

Polsko

Polská vláda schválila částku 700 mil. PLN pro intervenční nákup obilovin. Tamní Zemědělská tržní agentura (ARR) bude zajišťovat přímý nákup potravinářské pšenice a žita v období listopad-prosinec do výše 300 tis. t.

Podle údajů polského statistického úřadu z 28. 7. 2003 je očekávána z výměry 8 mil. ha při průměrném výnosu 2,83 t/ha celková produkce obilovin (bez kukuřice) ze sklizně 2003 ve výši 22,7 mil. t. Ve srovnání s předchozím rokem by to znamenalo pokles o 2,1 mil. t (o 8,5 %). Z celkové výměry obilovin bylo 2,4 mil. ha pšenice, 1,6 mil. ha žita, 1,1 mil. ha ječmene, 0,6 mil. ha ovsa a 2,3 mil. ha ostatních obilovin kromě kukuřice. Konečné zásoby na konci marketingového roku 2002/03 se snížily ve srovnání s předchozím rokem o 38 % na 2,2 mil. t. Za těchto podmínek je předpokládán dovoz 2 mil. t obilovin především ze zemí EU v rámci dvounulového tarifu. V rámci uvedených údajů se v aktuální sezóně očekává mírný nárůst užití ječmene ve sladovnictví a žita v lihovnictví.

Naposledy před vstupem do EU a převzetím tamní platné zemědělské politiky proběhne státní intervence na trhu obilovin zhruba v intencích předchozího roku, která by se měla dotýkat až 5 mil. t obilovin. To znamená státní nákup pšenice a žita s přímými platbami pěstitelům prostřednictvím Zemědělské tržní agentury (ARR), přímý intervenční nákup za vyhlášenou cenu a platby zemědělcům za skladování obilí z nové sklizně na farmách. Státní nákup s přímými platbami by mělo podle červencových údajů činit 3 mil. t pšenice a 0,7 mil. t žita. Zemědělská tržní agentura (ARR) bude zajišťovat přímý intervenční nákup cca 270 tis. t potravinářské pšenice (za 440 PLN/t) a 30 tis. t žita (za 325 PLN/t) v období listopad – prosinec bez přímých plateb. Platby za skladování nové úrody na farmách (za 120 PLN/t) by měly zajistit uložení 1 mil. t pšenice.

Ceny obilovin v období červenec – říjen 2003 by se měly pohybovat kolem úrovně vyhlášených intervenčních cen. V následujícím období se předpokládá nárůst nákupních cen na úroveň 500 PLN/t pšenice a 390 PLN/t žita.

V důsledku teplého a suchého počasí byla sklizeň základních obilovin v oblastech Polska s lehkými půdami ukončena v první polovině července.

Maďarsko

Maďarská asociace zemědělců odhadla, že zemědělský sektor utrpí v letošním extrémně suchém roce ztráty ve výši až 100 mld. HUF. Nejvíce poškozena je úroda zeleniny a obilovin, především pšenice a kukuřice

Podle údajů ministerstva zemědělství z 11. 8. 2003 by měla letošní produkce pšenice činit 2,95 mil. t, což by znamenalo i ve srovnání s loňskou nižší sklizní pokles o cca 0,95 mil. t. Odhadované průměrné výnosy ve výši zhruba 2,65 t/ha by byly nejnižší za posledních 30 let. Podle vládních předpokladů by měla být produkce ovsa, žita a ječmene dostatečná pro pokrytí domácí poptávky. Celková sklizeň obilovin (bez kukuřice) z 1,7 mil. ha byla odhadnuta na 4,3 mil. t.

Domácí spotřeba pšenice představuje cca 2,7 mil. t, což by znamenalo určitý vývozní přebytek z letošní sklizně. Podle obchodníků dosahovaly nabídky dovozců z Rumunska a Ukrajiny úrovně 130 EUR/t maďarské pšenice parita hranice. V obou zemích byla dočasně zrušena dovozní cla k zajištění potřebných dovozů. Maďarské ministerstvo zemědělství je připraveno zamezit vývozům obilovin, pokud by ohrožovaly vyrovnanost domácí bilance. Podle jeho předpokladů lze očekávat růst cen obilovin v zemích EU, čímž by mohly být v jarních měsících dovozy odtamtud nerentabilní.

Nízká sklizeň pšenice a kukuřice podle očekávání odborníků zvedne obchodní ceny až o 30 %. Údaje o burzovních kontraktech z počátku srpna uváděli vzrůst cen prodeje pšenice s dodáním v prosinci tohoto roku na 35 800 HUF/t (cca 4450 Kč/t, 138 EUR/t). Koncem července činily ceny zemědělských výrobců pšenice zhruba 32 500 HUF/t (3 945 Kč/t, 123,50 EUR/t).

Podnikatelé v živočišné výrobě tak budou čelit růstu cen krmiv při nízké letošní sklizni píce trav i vojtěšky. Klesající hodnota maďarského forintu částečně sníží ceny dovozů sójových šrotů a dalších krmných komponentů.

Slovensko

Slovenská produkce obilovin (mimo kukuřice) z výměry cca 650 tis. ha by měla ve srovnání s předchozím rokem poklesnout o 206 tis. t na zhruba 2,23 mil. t. Stejně jako v dalších oblastech Evropy došlo k poškození porostů obilovin vymrznutím a od června trvajícím obdobím vysokých teplot s nedostatkem srážek, které negativně ovlivnilo tvorbu zrna a v některých oblastech způsobilo až uschnutí porostů. K největšímu poškození porostů došlo v nejúrodnějších částech jižního Slovenska. Podle červencových odhadů by měl být dostatek potravinářského obilí a předpokládá se dovoz především krmných obilovin. V extrémně suchém roce 2000 dosáhl slovenský dovoz obilovin celkem 300 tis. t. Nejistá je dosud produkce kukuřice na zrno, zaseté na výměře 20 tis. ha.

Slovensko – odhad výnosů a produkce obilovin (bez kukuřice) k 20. 6. 2003

Plodina	Osevní plocha (tis. ha)		Produkce (tis. t)		Výnos (t/ha)	
	2002	2003	2002	2003	2002	2003
Obiloviny celkem	680,0	647,6	2 438,0	2 231,8	3,60	3,45
z toho - pšenice	406,1	308,4	1 554,4	1 115,7	3,83	3,62
- žito	38,2	25,3	96,5	75,4	2,54	2,98
- ječmen	196,1	269,7	695,0	924,0	3,57	3,43
- oves	20,8	30,5	43,4	74,3	2,12	2,43
- tritikale	18,8	13,7	48,7	42,4	2,65	3,08

Pramen: ŠÚ SR

V týdnu po 20. červenci 2003 se pohybovaly ceny zemědělských výrobců potravinářské pšenice z nové sklizně v průměru ve výši 4019 SKK/t (cca 3062 Kč/t), přičemž ve stejném období předchozího roku to bylo 4296 SKK/t (cca 2910 Kč/t). Průměrné CZV v uvedeném 30. týdnu roku 2003 u dalších komodit byly následující: potravinářské žito 4039 SKK/t (3077 Kč/t), sladovnický ječmen 5182 SKK/t (3948 Kč/t), krmná pšenice 3535 SKK/t (2693 Kč/t), krmný ječmen 3668 SKK/t (2795 Kč/t). Podle předběžných odhadů asociace zemědělců způsobilo v letošním roce na Slovensku sucho zemědělcům škody ve výši cca 2,35 mld. SKK.

Cenový vývoj obilnin v zahraničí

Na závěr kapitoly o mezinárodním trhu obilovin vkládáme tabulku s cenami hlavních obilnin podle dostupných údajů. Uvedené ceny jsou vzájemně velmi obtížně srovnatelné vzhledem k tomu, že každá cena je stanovena pro komoditu specifické jakosti, s různým termínem dodání apod. Hlavní vypovídací hodnota tabulky je v pohybu cen v uvedené časové řadě na základě aktuálních tržních vlivů.

Aktuální ceny obilnin v zahraničí (bez vývozních subvencí)

Komodita	Druh ceny	Průměrná měsíční cena v Kč/t			
		10/2002	2/2003	5/2003	9/2003
Pšenice potravinářská	burza Hamburk	3 862	3 625	3 548	4 332
Pšenice potravinářská	burza Paříž, cena futures	3 640	3 533	3 505	4 374
Pšenice potravinářská	burza Lodž	3 487	3 580	3 880	3 939
Pšenice potravinářská	burza Budapešť, cena futures	3 129	3 137	3 266	4 923
Pšenice potravinářská	Slovensko, CZV	3 152	3 194	3 014	3 225
Pšenice krmná	burza Hannover, cena futures	3 928	3 677	3 699	4 435
Pšenice krmná	burza Budapešť, cena futures	2 999	2 900	2 883	4 508
Pšenice krmná	burza Lodž	3 146	3 369	3 807	3 821
Ječmen krmný	burza Hamburk, dodání do 1 měsíce	3 377	3 625	3 536	3 927
Ječmen krmný	burza Budapešť, cena futures	-	2 546	2 899	4 030
Ječmen krmný	burza Lodž	2 775	3 273	3 808	3 551
Ječmen sladovnický	Německo, farmářská cena	3 798	4 303	3 997	3 845
Kukuřice krmná	burza Budapešť, cena futures	3 138	2 980	3 100	4 471
Kukuřice krmná	burza Paříž, cena futures	3 840	3 859	3 796	4 928
Kukuřice krmná	burza Mnichov, dodání do 1 měsíce	3 189	3 686	3 376	4 296

Pramen: Datagain

TRH S OBILOVINAMI V ČESKÉ REPUBLICE

Ačkoli trh obilovin ČR byl v posledních letech předchozího tisíciletí charakterizován vyššími zásobami, poměrně dobré exportní možnosti v letech 1999 a 2000 umožnily vývoz tohoto přebytku a do předchozího marketingového roku 2001/2002 vstupovaly obiloviny s příznivým nižším množstvím počátečních zásob. Sklizeň obilovin v roce 2001 však byla nejvyšší za posledních 10 let a dosáhla 7337,6 tis. t. Tato produkce vedla ke značnému zvýšení objemu zásob, a to v převážné míře ve formě pšenice.

Následná celková sklizeň obilovin v loňském roce 2002 dosáhla 6770,8 tis. tun. Tato sklizeň pouze mírně překročila celkovou domácí spotřebu a nevytvořila tlak na další navyšování zásob obilovin. Vzhledem ke skutečnosti, že přetrvávající vysoká úroveň zásob z předchozí sklizně roku 2001 však velmi nepříznivě ovlivňovala cenový vývoj většiny tržních obilovin, SZIF realizoval od července do října 2002 intervenční nákup potravinářské pšenice za intervenční cenu 3500 Kč/t. Uvedený státní zásah významně přispěl k cenové stabilizaci obilovin.

Celkové množství obilovin sklizených v letošním roce 2003 dosahuje podle odhadu ČSÚ k 15.8.2003, doplněného o odhad Ministerstva zemědělství u kukuřice a okrajových obilovin, 5701,8 tis. tun. Jedná se o velmi výrazný meziroční pokles produkce obilovin o 1069 tis. tun (15,8 %). Předpoklad celkové produkce obilovin v letošním roce je nejnižší ve srovnání s konečnými sklizněmi předchozích let od roku 1970. Taková dosažená nízká úroveň sklizně obilovin znamená, že celkový charakter našeho vnitřního trhu se oproti předchozímu období, ve kterém převažovala nabídka obilovin nad jejich poptávkou, změnil na trh s převažujícími rysy vyrovnané, ale spíše nedostatkové nabídky.

V metodice šetření některých údajů ČSÚ o jednotlivých ukazatelích rostlinné výroby došlo v posledním období k významným změnám. Vzhledem ke vzniku nové organizace územní samosprávy již nejsou výsledky jednotlivých šetření vztaženy na okresy, nýbrž na nově vzniklé územně samosprávné celky (kraje). Počínaje rokem 2003 již také nedochází k šetření sklizňových ploch, ale pro účely výpočtu průměrného hektarového výnosu se využívá osevní plocha zjištěná k 31. 5. daného roku.

Podle zákona č. 62/2000 Sb., o některých opatřeních při vývozu a dovozu výrobků a o licenčním řízení, jsou druhy zboží, na které se vztahují licenční režimy, vyhlášovány nařízením vlády. Vzhledem ke zvýšené úrovni zásob nejsou obiloviny zařazeny od 1. 10. 2001 mezi výrobky, které mohou být vyváženy pouze na základě neautomatické licence.

Většina obchodů s obilovinami probíhá v České republice mimo burzy. Burzy však jsou považovány za velmi důležité ukazatele cenového vývoje a jejich význam na našem obilném trhu postupně narůstá. S obilovinami mají v současné době oprávnění obchodovat Obchodní burza Hradec Králové, Plodínová burza Brno, Moravskoslezská komoditní burza v Ostravě, 1. Karlovarská komoditní burza, Českomoravská komoditní burza Kladno a Komoditní burza Praha.

Dalšímu pokračování sdružování zemědělských výrobců do odbytových organizací napomáhá prostřednictvím dotačních titulů i stát. Tyto organizace, vlastněné a kontrolované prvovýrobci, ovlivňují sdružováním nabídky a aktivní prodejní činností stále významněji charakter trhu zemědělskými výrobky v ČR.

V návaznosti na zákon č. 307/2000 Sb., o zemědělských skladních listech a zemědělských veřejných skladech, a k němu se vztahující vyhlášky č. 403/2000 Sb., Ministerstvo zemědělství vydává povolení k provozování zemědělských veřejných skladů a s tím spojenému vystavování zemědělských skladních listů. Zemědělský skladní list je listinný cenný papír, který představuje vlastnické a zástavní právo k uskladněnému zboží. Je převoditelný rubopisem a předáním na jiného vlastníka. Zemědělský veřejný sklad dává záruku kvalitního ošetření a uskladnění vybraných druhů obilovin, luskovin a olejnin. Skladování těchto vybraných komodit musí splňovat podmínky vymezené výše uvedenými legislativními normami. Ministerstvo zemědělství doposud udělilo povolení k provozování zemědělského veřejného skladu 35 subjektům na kapacitu 167,5 tis. tun zboží.

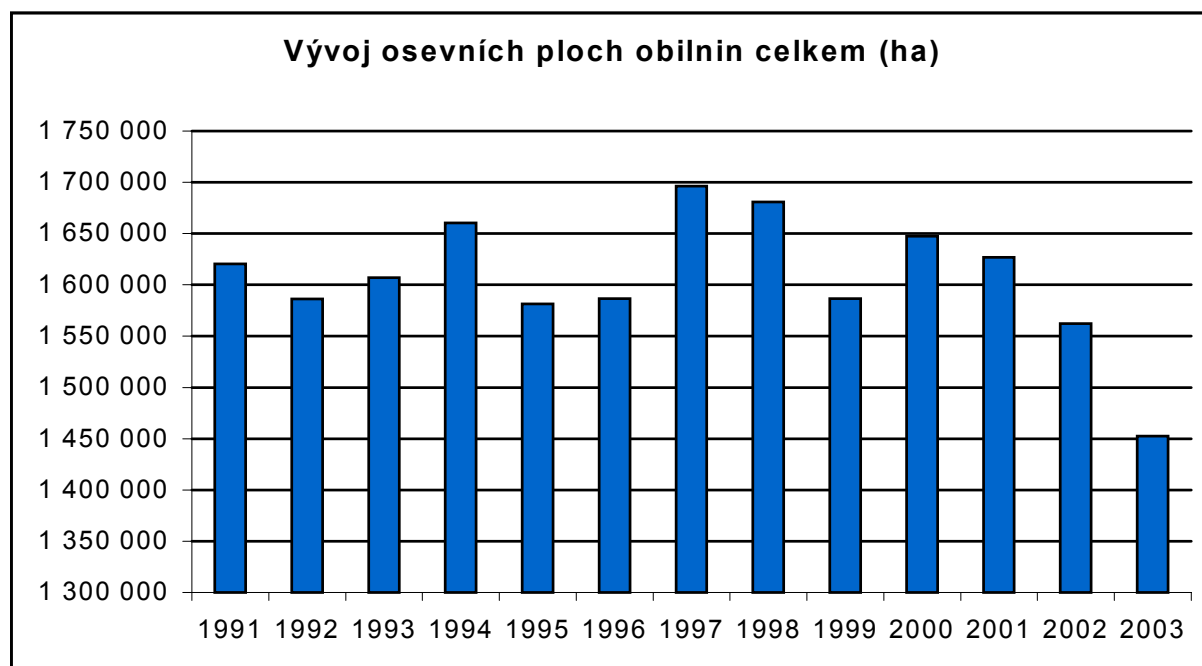
OBILOVINY CELKEM

Výroba

Předpokládaná celková sklizeň obilovin v roce 2003 ve výši 5701,8 tis. tun je stanovena na základě odhadu sklizně základních obilovin ČSÚ k 15. 8. 2003, doplněného o odhad Ministerstva zemědělství pro sklizeň kukuřice a ostatních obilovin. Proti skutečnosti předchozího roku je o 1069,0 tis. tun (tj. o 15,8 %) nižší. Jak ve srovnání se sklizní loňského roku, tak i ve srovnání s běžnou produkční úrovní v ČR v letech předchozích se jedná o výrazný pokles. Zatímco v minulém období sklizně s výraznou rezervou pokrývaly tuzemskou spotřebu a vedly k tvorbě zásob, které bylo následně často zapotřebí pro udržení rovnováhy za pomoci státních zásahů z trhu stahovat a vyvážet do zahraničí, letošní sklizeň povede naopak k dočerpání rezerv na trhu, zbylých z předchozího období, a navíc bude pravděpodobně potřeba k dorovnání bilanční rovnováhy omezený dovoz některých obilných komodit ze zahraničí.

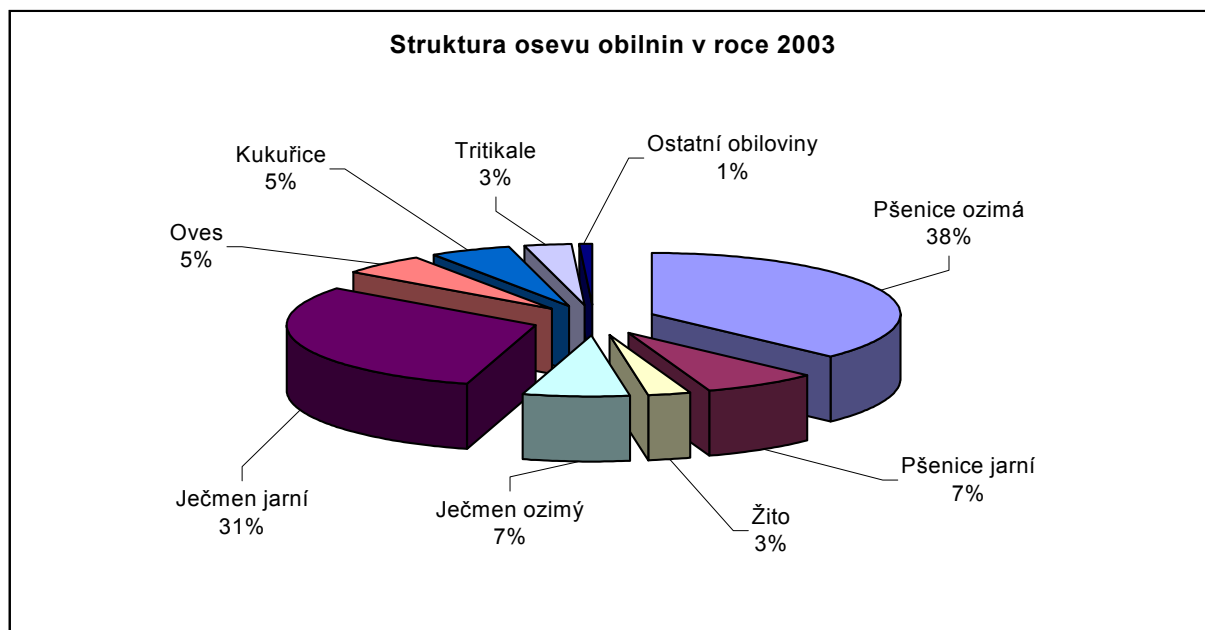
Osevní plochy

Celková osevní plocha obilnin se podle soupisu osevních ploch ČSÚ k 31. 5. 2003 výrazně snížila proti předchozímu roku o 109,8 tis. ha na 1452,3 tis. ha. V procentickém vyjádření jde o pokles o 7,0 % a v časové řadě o třetí za sebou jdoucí pokles osevních ploch (v roce 2002 pokles proti roku 2001 o 4,0 %, v roce 2001 oproti roku 2000 o 1,3 %). Největší procentický meziroční úbytek byl zaznamenán u obou nejrozšířenějších ozimů – pšenice ozimé o 32,0 % a ječmene ozimého o 30,9 %. Úbytek osevních ploch byl zaznamenán také u žitovce o 13,4 %. Toto velké snížení ploch především ozimých obilnin je důsledek špatných podmínek při zakládání porostů ozimů na podzim 2002 (v některých oblastech se vyskytoval výrazně nadprůměrný úhrn srážek), nepříznivých podmínek pro přezimování (působení období velmi nízkých teplot často bez sněhové pokrývky a v kombinaci se stojatou vodou na polích) a z těchto okolností vyplývající nutnosti vysokých jarních zaorávek. Podle šetření Ministerstva zemědělství bylo k 29. 4. 2003 zaoráno 191,3 tis. ha ozimů, což činí 21,2 % původně osetých ploch pro sklizeň 2003. Osevní plochy ostatních významných druhů obilnin, především jarního typu, se zvýšily. Zvýšení je patrné především u pšenice jarní o (102,8 %), ječmene jarního (30,7 %), ovsa (26,9 %) a kukuřice (10,5 %). Největší procentický nárůst vykazují ostatní obilniny a to o 105,8 %. V roce 2003 zaujímají obilniny 56,5 % celkové osevní plochy.

Pramen: ČSÚ

Struktura osevních ploch obilnin v roce 2003 je znázorněná na grafu. Zastoupení pšenice, jako naší tradičně nejrozšířenější obilniny, se výrazně snížilo a po ročnících, kdy měla téměř vždy více než 50,0 % zastoupení, klesla na 38,0 %. Přesto zůstává i nadále naší rozhodující obilnářskou plodinou. Velký nárůst ve struktuře obilovin zaznamenal ječmen jarní (na 31,0 %) a to především díky zaorávkám ozimých obilovin. Ze stejných důvodů vzrostly plochy jarní pšenice na 7,0 %, o něco méně plochy ovsa a kukuřice na 5,0 %. Další nárůst byl zaznamenán u ozimého žita o 0,7 % na celkové 3,0 % ploch a u ostatních obilovin rovněž o 0,7 % na 1,0 %. U ječmene ozimého (stejně jako u pšenice) došlo v meziročním srovnání k poklesu o 2,1 % na celkových 7,0 %. Výraznější změnu v osevu obilovin nezaznamenal pouze žitovec (změna do 0,4 %).

Pramen: ČSÚ

Hektarové výnosy

V roce 2003 se očekává průměrný hektarový výnos obilnin 3,93 t/ha. Ve srovnání s předchozím rokem jde o snížení o 0,40 t/ha (9,2 %). Největší pokles výnosu se očekává především u ozimých obilovin (s výjimkou ozimého žita). Naproti tomu u jarních obilnin se předpokládá mírný nárůst průměrného hektarového výnosu. Tento nárůst je především u jarní pšenice o 0,44 t/ha (13,4 %) a u jarního ječmene o 0,21 t/ha (5,6 %).

Jak je z uvedených údajů patrné, na konečnou nízkou sklizeň měl významný vliv kromě nízké výměry pěstovaných obilnin také nižší průměrný hektarový výnos. Ačkoli nízkými zimními teplotami nejvíce postižené porosty ozimých obilovin zemědělci na jaře zaorali, přesto byla nepřízní klimatu v zimě postižena i značná část porostů ponechaných ke sklizni. Navíc tuhé mrazy byly na jaře vystřídány velmi suchým obdobím, které dále nepříznivě ovlivnilo především ze zimy již poškozené porosty ozimů.

Bilanční tabulka obilovin celkem (kromě rýže)

Ukazatel	Jedn.	1998/ 1999	1999/ 2000	2000/ 2001	2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004*
Osevní plocha	tis. ha	1 680,8	1 586,6	1 647,5	1 626,8	1 562,1	1 452,3
Výnos	t/ha	3,97	4,35	3,91	4,52	4,33	3,93
Výroba	tis. t	6 668,9	6 928,4	6 454,2	7 337,6	6 770,8	5 701,8
Počáteční zásoby	tis. t	1 762,3	1 682,4	1 247,6	1 126,7	1 870,9	1 368,8
Dovoz	tis. t	256,4	112,6	170,3	108,8	100,7	423,0
Celková nabídka	tis. t	8 687,6	8 723,4	7 872,1	8 573,1	8 742,4	7 493,6
Domácí spotřeba celkem ¹⁾	tis. t	6 448,3	6 334,3	6 376,0	6 608,0	6 430,5	6 314,5
z toho – potraviny	tis. t	1 974,0	1 991,0	2 025,0	2 033,0	1 979,0	1 971,5
– osiva	tis. t	364,3	342,3	350,0	346,0	348,5	342,0
– krmiva	tis. t	4 110,0	4 000,0	4 000,0	4 228,0	4 102,0	4 000,0
– technické užití	tis. t	-	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Vývoz včetně Slovenska	tis. t	556,9	1 141,5	369,4	94,2	943,1	138,0
Celkové užití	tis. t	7 005,2	7 475,8	6 745,4	6 702,2	7 373,6	6 452,5
Konečné zásoby	tis. t	1 682,4	1 247,6	1 126,7	1 870,9	1 368,8	1 041,1
Konečné zásoby/domácí spotřeba	%	26,09	19,70	17,67	28,31	21,29	16,49

Pramen: ČSÚ; Celní statistika; ¹⁾ MZe ČR

Poznámka: Zásoby jsou uvedeny včetně SZIF a SSHR

^{*)} údaje kromě osevní plochy odhad

Počáteční zásoby

Zatímco vstupní zásoby marketingového roku 2002/2003 byly vlivem nadprůměrných předchozích sklizní velmi vysoké (1870,9 tis. tun) a měly nepříznivý vliv na cenotvorbu obilovin na vnitřním trhu, v průběhu následného období došlo také za pomoci intervenčního nákupu k jejich redukci. Úroveň vstupních zásob marketingového roku 2003/2004 v množství 1368,8 tis. tun lze hodnotit jako odpovídající, kdy je již z cenového pohledu z větší míry eliminován vliv přebytečných zásob, ale zároveň jsou i s určitou rezervou zcela pokryty potřeby pro přechod na spotřebu surovin z nové sklizně.

Vlivem nízké sklizně v roce 2003 dojde ve stávajícím marketingovém roce 2003/2004 k dalšímu snížení zásob obilovin až na podprůměrnou hranici 1041,1 tis. tun, což představuje nejnížší zásoby obilovin od marketingového roku 1995/1996.

Dovoz

V průběhu marketingového roku 2002/2003 se ze zahraničí dovezlo 100,7 tis. tun obilovin, což představuje oproti skutečnosti předchozího roku snížení pouze o 8,1 tis. tun. Převážná část tohoto dovozu byla realizována, stejně jako tomu bylo v předchozím období, prostřednictvím dovozu ozimého žita. Tyto dovozy souvisí s nedostatkem kvalitních partií potravinářského žita na našem trhu jako následku nízké produkce této suroviny v posledních letech u nás.

Významným prvkem posledních let je ve srovnání s předchozím obdobím výrazně nižší dovoz kukuřice, což koresponduje s vývojem směrem k soběstačnosti ve výrobě kukuřice. Dovoz dalších druhů obilovin nevybočil z obvyklé úrovně posledních let.

Předpoklad dovozu v marketingovém roce 2003/2004 bude ve srovnání s předchozími roky výrazně vyšší a to na úrovni 423 tis. tun vzhledem k potřebě zajištění vyrovnané bilance obilovin po nízké sklizni 2003. Vyšší úroveň dovozu se předpokládá zejména u ozimé pšenice a dále pak u kvalitních partií ozimého žita a jarního ječmene.

Dovoz obilovin celkem bez rýže v období let 1994 – 2003 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
1994	134,1	118,8	252,9	1994/1995	238,7
1995	119,9	81,3	201,2	1995/1996	127,3
1996	46,0	383,9	429,8	1996/1997	864,6
1997	480,7	76,2	556,9	1997/1998	156,9
1998	80,7	170,2	250,9	1998/1999	256,4
1999	86,3	73,9	160,2	1999/2000	112,6
2000	38,7	88,7	127,4	2000/2001	170,3
2001	81,6	48,9	130,5	2001/2002	108,8
2002	59,9	38,5	98,4	2002/2003	100,7
2003	62,3	16,9*)	79,2*)	2003/2004	16,9*)

Pramen: Celní statistika

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, *) údaje do konce srpna

Celková nabídka

Předpokládaná celková nabídka 7493,6 tis. tun pro marketingový rok 2003/2004 je o 1248,8 tis. tun (tj. 14,3 %) nižší než v předchozím marketingovém roce. Z uvedeného poklesu je zcela patrné, že dojde k velmi dramatické redukci dispozice obilovin určených na vývoz a navíc dojde k dalšímu, tentokrát již situaci na trhu vynucenému, poklesu zásob.

Domácí spotřeba

V marketingovém roce 2003/2004 očekávaná celková domácí spotřeba 6314,5 tis. tun je ve srovnání se skutečností marketingového roku 2002/2003 nižší o 116,0 tis. tun (1,8 %). Rozdíl je tvořen především snížením ve využití obilovin na krmiva.

Vývoz

V průběhu marketingového roku 2002/2003 se vyvezlo do zahraničí 943,1 tis. tun obilovin, což představuje několikanásobně vyšší množství, než činil vývoz předchozího marketingového roku 2001/2002. Obdobně jako v předchozích letech tvořil podstatnou většinu celkového vývozu obilovin vývoz pšenice (80,1 %), z dalších plodin pak kukuřice (13,3 %). Převážná část vývozu se realizovala v druhé polovině marketingového období a to především vlivem vývozu intervenčního nákupu potravinářské pšenice ze sklizně roku 2002.

Předpokládané množství obilovin, které bude k dispozici na vývoz v marketingovém roce 2003/2004, je velmi nízké a dosahuje 138,0 tis. tun. Z tohoto množství představuje 50 tis. tun (tj. 36,2 %) pšenice a stejné množství ječmene. Tento vývoz nevyplývá ze skutečných vývozních dispozic, ale očekává se především na začátku marketingového roku vzhledem k pomalejšímu nárůstu cen na našem trhu ve srovnání se zahraničím. V dalším průběhu marketingového roku by mělo dojít ke srovnání úrovně cen a vývoz, který je možné hodnotit za současné situace jako dále prohlubující již značně napjatou bilanční situaci, by měl ustát. Co se týká celkového objemu předpokládaného vývozu, jedná se v podstatě o zopakování nízkého vývozu v marketingovém roce 2001/2002, avšak ze zcela odlišného důvodu. Zatímco před dvěma lety vývozu bránily velmi nepříznivé vnější okolnosti v podobě bilančních přebytků a nízkých cen ve většině okolních zemích, ve stávajícím období bude vývoz brzdit velmi nízká úroveň volných dispozic pro vývoz.

Vývoz obilovin celkem bez rýže v období let 1994 – 2003 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketing. rok
1994	30,9	43,4	74,2	1994/1995	462,0
1995	418,6	724,0	1.142,6	1995/1996	872,5
1996	148,5	5,0	153,5	1996/1997	12,1
1997	7,1	9,0	16,1	1997/1998	141,8
1998	132,9	79,6	212,4	1998/1999	556,9
1999	477,4	297,1	774,4	1999/2000	1.141,5
2000	844,4	223,3	1067,7	2000/2001	369,4
2001	146,1	4,2	180,3	2001/2002	94,2
2002	60,0	165,6	225,6	2002/2003	943,1
2003	777,5	87,0 ^{*)}	864,5 ^{*)}	2003/2004	87,0 ^{*)}

Pramen: Celní statistika

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, *) údaje do konce srpna

Celkové užití, konečné zásoby

V marketingovém roce 2002/2003 došlo k poklesu konečných zásob na úroveň marketingových ročníků 1999/2000 a 2000/2001 při konečné výši 1368,8 tis. tun. V meziročním porovnání jde o snížení o 502,1 tis. tun (26,8 %). Při srovnání celkového užití s předchozím obdobím došlo k výraznému navýšení o 671,4 tis. tun na úroveň 7373,6 tis. tun. Toto navýšení pramení především z nárůstu vývozu obilovin do zahraničí.

Pro marketingový rok 2003/2004 se očekává další, tentokrát nízkou letošní sklizní vynucený, pokles konečných zásob až na podprůměrnou úroveň 1041,1 tis. tun. To představuje zásoby nejnižší od marketingového roku 1996/97. Taková nižší úroveň konečných zásob znamená, že se celkový charakter našeho vnitřního obilního trhu po několika letech, ve kterých vlivem vyšších sklizní převažovala nabídka nad poptávkou, změnil na trh s převažujícími rysy vyrovnané, či spíše nedostatkové nabídky.

Cenový vývoj

Zatímco v průběhu uplynulého marketingového roku 2002/2003 ceny většiny obilovin klesaly či později stagnovaly, v marketingovém roce 2003/2004 se očekává výrazné oživení cen vzhledem k podprůměrné sklizni v roce 2003 nejenom v ČR, ale i ve většině zemí s velkým vlivem na náš obilní trh. Vlivem letošní nízké produkce obilovin, jejíž množství bylo ovlivněno nepříznivými klimatickými podmínkami prakticky v průběhu celého vegetačního období, je bilance obilovin pro následující marketingový rok 2003/2004 velmi napjatá. Situaci nadále může zhoršit skutečnost, že na našem trhu dochází k pomalejšímu nárůstu cen než je tomu v okolních zemích. Naše obiloviny jsou tak konkurenceschopné v zahraničí a dochází k jejich vývozu.

Změna charakteru vnitřního trhu se pochopitelně promítne také do cenového vývoje. Předpokládá se, že posklizňový cenový nárůst doposud plně neodráží změny na našem vnitřním trhu i v zahraničí a ceny hlavních tržních obilovin budou nadále stoupat. Lze očekávat, že měsíční průměry cen potravinářské pšenice u zemědělců dosáhnou v závěru roku 2003 úrovně přes 4000 tis. Kč a u krmné pšenice přes 3500 Kč. Také u ostatních krmných obilovin lze předpokládat nárůst cenových průměrů, a to u ječmene na 3300 – 3600 Kč/t, u ovsa 3300 – 3500 Kč/t a u kukuřice 3400 – 3600 Kč/t.

Výraznější nárůst cen pšenice a krmných obilovin se pravděpodobně tak výrazně nepromítne u komodit, které nebyly v předchozích letech ve výrazném přebytku a u nichž průměry cen dosahovaly vyšší úrovně již v předešlém období. To se týká sladovnického ječmene, u kterého se předpokládá, také s ohledem na vyrovnaní vlivu nižšího výnosu vyšší rozlohou pěstování jarního ječmene, vyrovnaná cenová hladina na úrovni 3900 – 4100 Kč/t, a také potravinářského žita, kterého je na českém trhu nedostatek již delší období. U kvalitních partií potravinářského žita je očekávána cena v rozmezí 3800 – 4000 Kč/t.

Vliv průběhu počasí na vývoj porostů

Deštivý charakter v období největšího náporu osevu ozimých obilovin (především druhá polovina září, druhá a třetí dekáda října) na podzim roku 2002 nepříznivě ovlivnil jejich založení. Značná část pozemků byla osévána ještě v průběhu listopadu. Později zaseté porosty vstupovaly do zimního období nedostatečně vyvinuté. Navíc nadbytečné podzimní srážky umožnily spolu s vyššími teplotami pozdního podzimu rozvoj patogenů vyvolávajících následně choroby pat stébel obilovin. Místy byly podzimní srážky natolik vydatné, že se na polích v terénních depresích vytvořila „jezera“, která s příchodem zimních mrazů zamrzla a vydržela na poli až do jarního tání.

Průběh zimy lze hodnotit pro porosty ozimých obilovin jako výjimečně nepříznivý. Zatímco teploty v listopadu a začátku prosince zůstaly poměrně vysoko nad dlouhodobým normálem, což i později zasetým porostům umožnilo odnožování, ve druhé polovině prosince se prudce ochladilo bez toho, aby porosty prošly delším obdobím otužování. V průběhu zimy bylo možné zaznamenat další dvě výrazné mrazové vlny, kdy teplota klesala místně pod -20°C . V průběhu poslední mrazové vlny na počátku února docházelo k výrazným rozdílům mezi denními a nočními teplotami. V tomto období byly porosty často postiženy fyziologickým zasycháním.

Nástup jara byl v letošním roce velmi zpožděný; vlhké a studené počasí umožnilo vstup na pozemky podstatně později než je to obvyklé, což mělo za následek výrazné opoždění setí jarních obilovin. Navíc po období oteplení v druhé polovině března došlo na počátku dubna k dalším nočním poklesům teplot pod -5°C , což dále prohloubilo poškození nejen ozimých obilovin, ale již zasetých jařin.

Velmi neobvyklý souběh nepříznivého působení klimatických faktorů na porosty obilnin v průběhu celého vegetačního období kulminoval dlouhotrvajícím obdobím s velmi nízkým úhrnem srážek v průběhu pozdního jara a celého léta. Nepříznivý výsledek sucha se promítl především do výnosu ze zimy již poškozených ozimých obilovin, a to zejména na lehkých výsušných půdách; výrazně poškozena však byla i značná část jařin, především později zasetých. Velmi suché léto naopak pozitivně ovlivnilo celý průběh sklizně, který byl rychlý a v jehož průběhu již nedošlo k dalšímu zásadnímu zhoršení situace jak s ohledem na množství, tak kvalitu sklizené produkce.

Bilance obilovin podle jednotlivých druhů pro marketingový rok 2002/2003

Ukazatel	Jedn.	Pšenice ozimá	Pšenice jarní	Pšenice celkem	Žito	Ječmen ozimý	Ječmen jarní	Ječmen celkem	Oves	Žitovec	Kukuřice	Ostatní obiloviny	Celkem
Osevní plocha	tis. ha	796,2	52,6	848,8	35,3	142,9	345,2	488,1	61,0	53,1	70,6	5,2	1 562,1
Výnos	t/ha	4,64	3,27	4,56	3,37	3,56	3,72	3,67	2,75	3,77	7,27	1,69	4,33
Výroba	tis. t	3 694,5	172,0	3 866,5	119,2	508,4	1 284,1	1 792,5	167,7	199,9	616,2	8,8	6 770,8
Počáteční zásoby	tis. t			1 374,3	59,7			294,2	20,0	26,1	95,1	1,5	1 870,9
Dovoz	tis. t			13,4	66,1			12,1	0,9	0,1	6,4	1,7	100,7
Celková nabídka	tis. t			5 254,2	245,0			2 098,9	188,6	226,1	717,7	12,0	8 742,4
Dom. spotřeba celkem	tis. t			3 598,0	208,0			1 845,0	162,0	184,0	426,0	7,5	6 430,5
z toho – potraviny	tis. t			1 170,0	170,0			595,0	26,0	0,0	13,0	5,0	1 979,0
– osiva	tis. t			177,0	13,0			120,0	16,0	9,0	13,0	0,5	348,5
– krmiva	tis. t			2 250,0	25,0			1 130,0	120,0	175,0	400,0	2,0	4 102,0
– technické užití	tis. t			1,0	0,0			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0
Vývoz vč. Slovenska	tis. t			755,5	1,8			41,7	0,6	14,2	125,3	4,0	943,1
Celkové užití	tis. t			4 353,5	209,8			1 886,7	162,6	198,2	551,3	11,5	7 373,6
Konečné zásoby	tis. t			900,7	35,2			212,1	26,0	27,9	166,4	0,5	1 368,8
Kon. zásoby/dom. spotř.	%			25,03	16,92			11,50	16,05	15,16	39,06	6,67	21,29
Kon.zásoby/celk.užití	%			20,69	16,78			11,24	15,99	14,08	30,18	4,35	18,56

Pramen: ČSÚ; Celní statistika, MZe ČR

Poznámka: Zásoby jsou uvedeny včetně SZIF a SSHR.

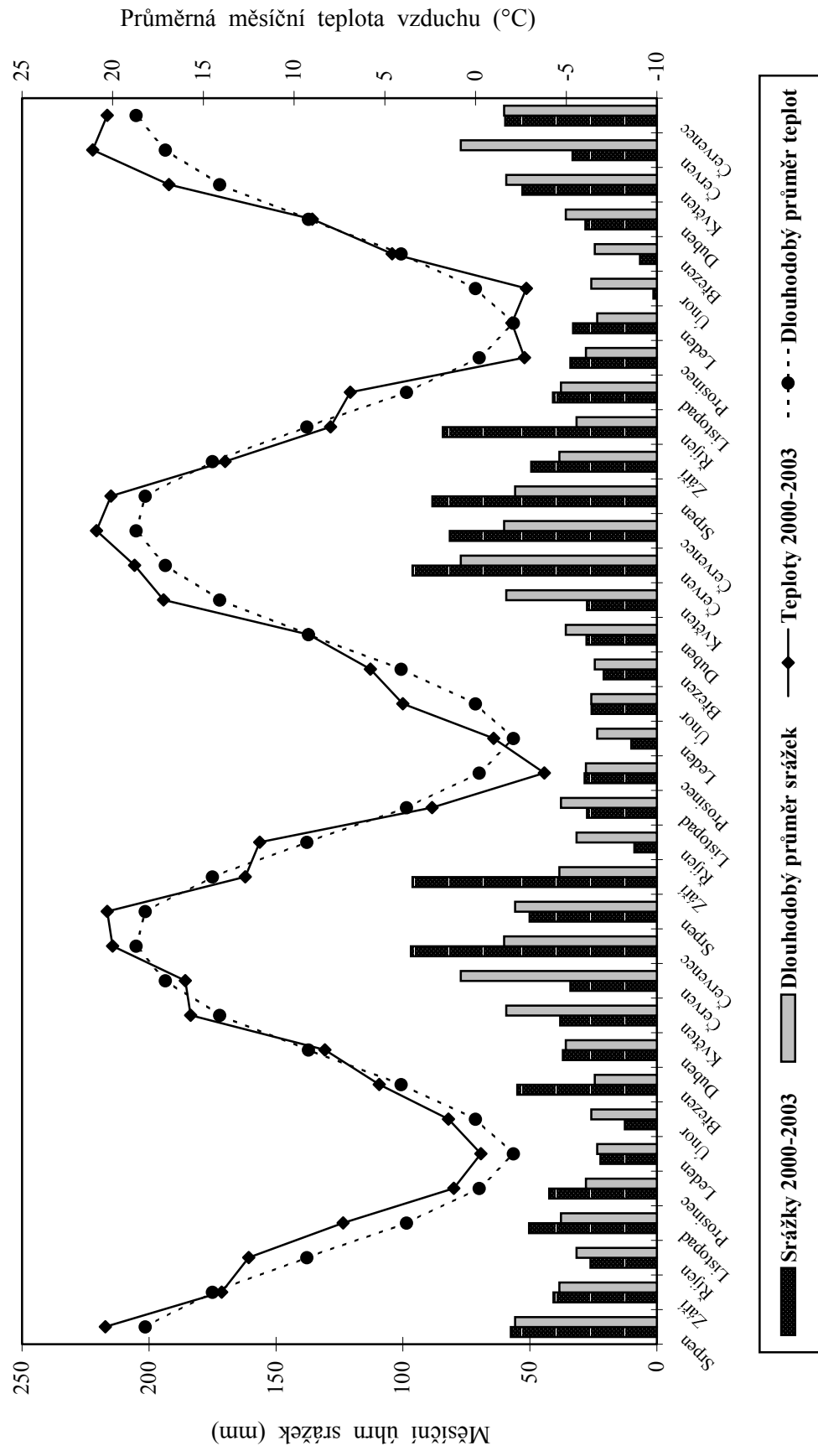
Předpoklad bilance obilovin podle jednotlivých druhů pro marketingový rok 2003/2004, stanovený na základě odhadu produkce ČSÚ k 15. 8. 2003

Ukazatel	Jedn.	Pšenice ozimá	Pšenice jarní	Pšenice celkem	Žito	Ječmen ozimý	Ječmen jarní	Ječmen celkem	Oves	Žitovec	Kukuřice	Ostatní obiloviny	Celkem
Osevní plocha	tis. ha	541,7	106,7	648,4	41,9	98,8	451,1	550,0	77,4	46,0	78,0	10,7	1 452,3
Výnos	t/ha	4,12	3,71	4,05	3,76	3,12	3,93	3,78	3,10	3,60	5,3	1,7	3,93
Výroba	tis. t	2 231,0	395,9	2 626,9	157,6	308,7	1 771,3	2 080,1	240,2	165,3	413,6	18,2	5 701,8
Počáteční zásoby	tis. t			900,7	35,2			212,2	26,0	27,9	166,4	0,5	1 368,8
Dovoz	tis. t			300,0	40,0			30,0	1,0	1,0	50,0	1,0	423,0
Celková nabídka	tis. t			3 827,6	232,7			2 322,2	267,2	194,2	630,0	19,7	7 493,6
Dom. spotřeba celkem	tis. t			3 186,0	205,0			1 980,0	232,0	174,0	527,0	10,5	6 314,5
z toho – potraviny	tis. t			1 150,0	175,0			600,0	27,0	0,0	14,0	5,5	1 971,5
– osiva	tis. t			185,0	14,0			105,0	15,0	9,0	13,0	1,0	342,0
– krmiva	tis. t			1 850,0	16,0			1 275,0	190,0	165,0	500,0	4,0	4 000,0
– technické užití	tis. t			1,0	0,0			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0
Vývoz vč. Slovenska	tis. t			50,0	1,0			50,0	5,0	5,0	20,0	7,0	138,0
Celkové užití	tis. t			3 236,0	206,0			2 030,0	237,0	179,0	547,0	17,5	6 452,5
Konečné zásoby	tis. t			591,6	26,7			292,2	30,2	15,2	83,0	2,2	1 041,1
Kon. zásoby/dom. spotř.	%			18,57	13,02			14,76	13,02	8,74	15,75	20,95	16,49
Kon.zásoby/celk. užití	%			18,28	12,96			14,39	12,74	8,49	15,17	12,57	16,13

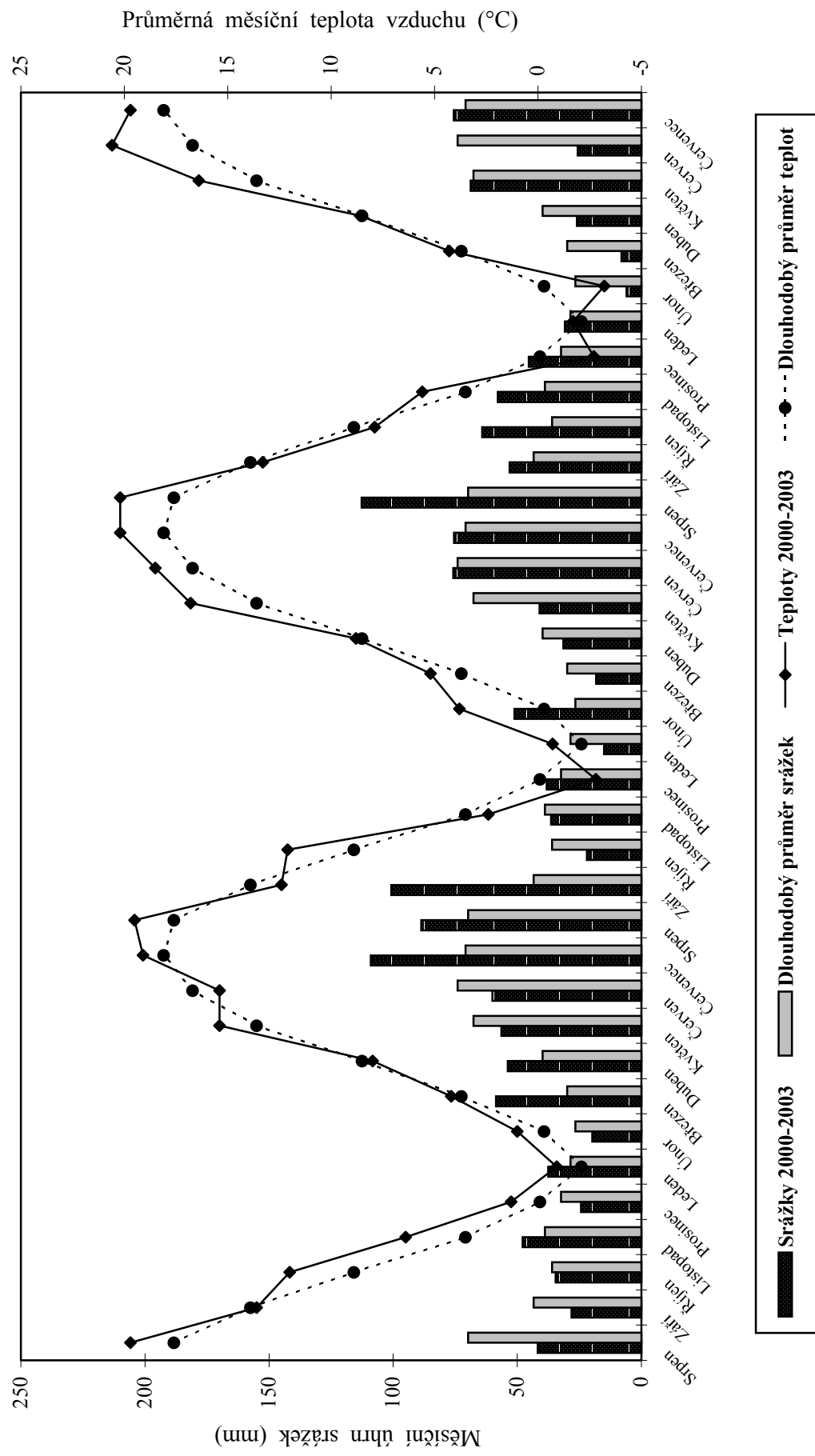
Pramen: ČSÚ; Celní statistika, MZe ČR

Poznámka: Zásoby jsou uvedeny včetně SZIF a SSHR.

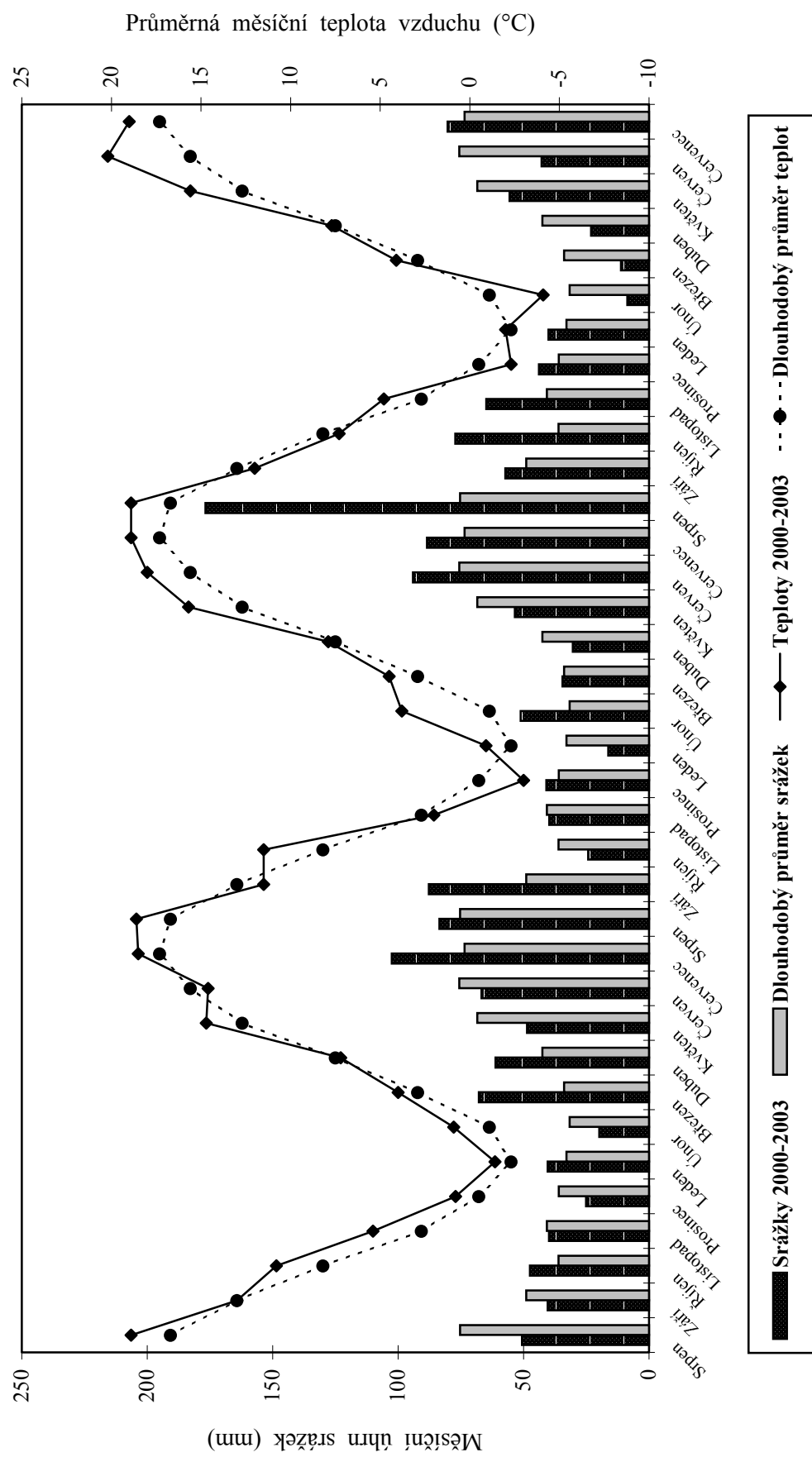
Porovnání dlouhodobých průměrů měsíčních úhrnů srážek a průměrných měsíčních teplot vzduchu se skutečností srpen 2000 až červenec 2003 - kukuřičná výrobní oblast

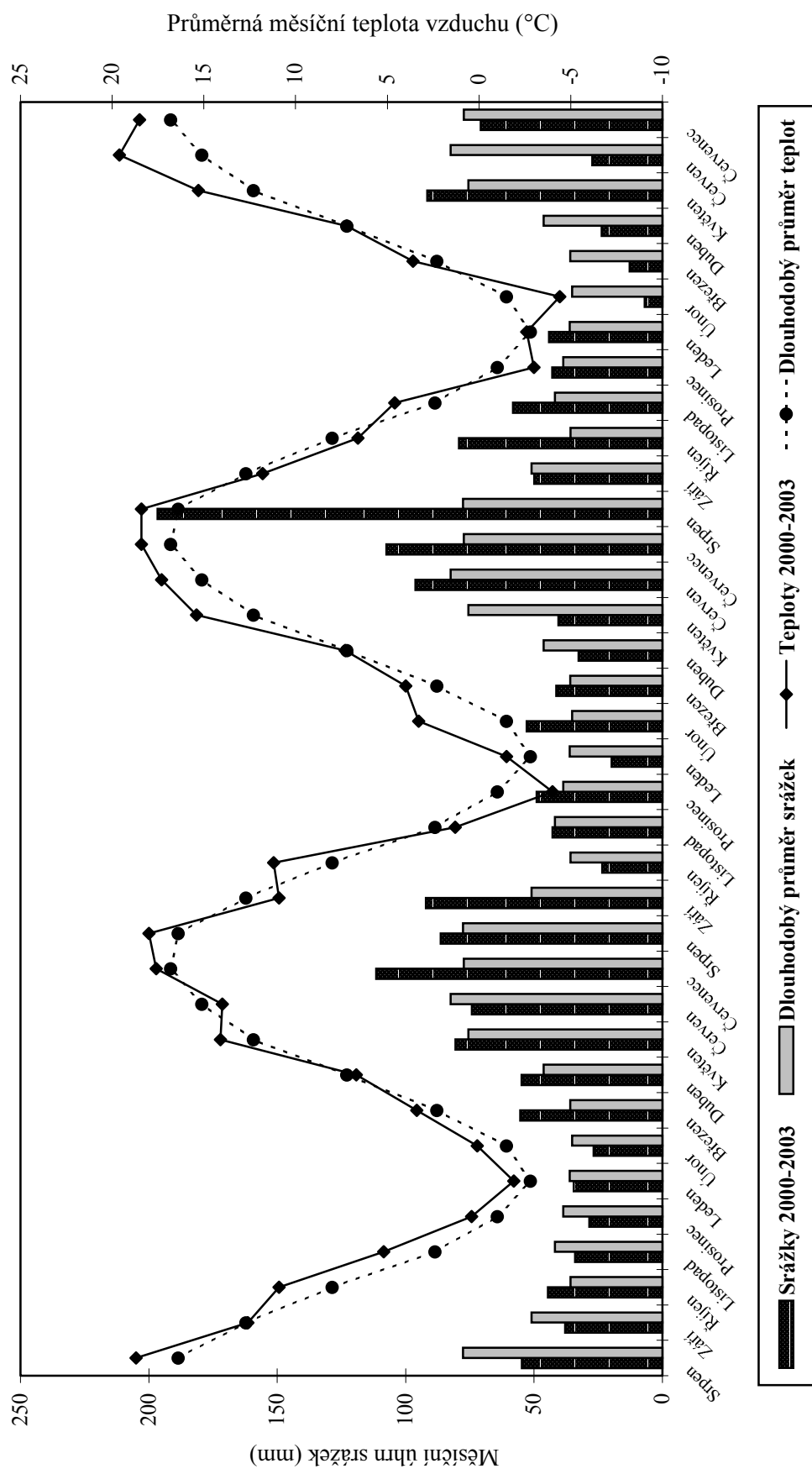
*Porovnání dlouhodobých průměrů měsíčních úhrnů srážek a průměrných měsíčních teplot
vzduchu se skutečností srpen 2000 až červenec 2003 - řepářská výrobní oblast*

Porovnání dlouhodobých průměrů měsíčních úhrnů srážek a průměrných měsíčních teplot
vzduchu se skutečností srpen 2000 až červenec 2003 - obilnářská výrobní oblast

Porovnání dlouhodobých průměrů měsíčních úhrnů srážek a průměrných měsíčních teplot
vzduchu se skutečností srpen 2000 až červenec 2003 - **bramborářská výrobní oblast**

PŠENICE

Výroba

Na základě odhadu produkce ČSÚ k 15. 8. 2003 se očekává v ČR sklizeň pšenice v roce 2003 v množství 2626,9 tis. tun. Z tohoto množství je 2231,0 tis. tun pšenice ozimé a 395,9 tis. tun pšenice jarní (tj. 15,1 % z celkové výroby).

Celková výroba pšenice velmi výrazně poklesla proti skutečnosti předchozího roku o 1239,6 tis. tun, tj. o 32,0 %. Toto snížení vyplývá především z poklesu produkce pšenice ozimé o 1463,5 tis. tun, tj. o 39,6 %. Naopak u pšenice jarní bylo zaznamenáno navýšení produkce o 223,9 tis. tun (130,1 %).

Na velkém poklesu výroby pšenice v roce 2003 se podílejí jak pokles osevních ploch, tak i meziroční pokles průměrného hektarového výnosu ozimé pšenice. Podrobnější rozbor důvodů tohoto razantního poklesu rozlohy jejího pěstování je uveden v následujícím oddílu Osevní plochy; rozhodujícím vlivem však byla neobvyklá nepřítel počasi v průběhu zimního období a z toho vyplývající nadprůměrná úroveň zaorávek. Tuhé mrazy byly na jaře vystřídány velmi suchým obdobím, které dále nepříznivě ovlivnilo ze zimy již poškozené porosty ozimé pšenice. Kromě nižší výměry obilovin tak celkovou produkci negativně ovlivnil také snížený výnos obilovin.

Vzhledem k přetrvávajícímu výlučnému postavení pšenice mezi obilninami v ČR nemohl být tak velký produkční výpadek, který letos tato plodina zaznamenala, zcela vyrovnán produkcí dalších obilovin. I v letošním roce si tak pšenice zachovává svůj dominantní vliv na celkovou bilanční rovnováhu všech obilovin (zatímco z celkového vývozu obilovin v marketingovém roce 2002/2003, který činil 943,1 tis. tun se vyvezlo 755,5 tis. tun pšenice, v marketingovém roce 2003/2004 se očekává dovoz 300 tis. tun pšenice z celkového množství 423 tis. tun obilovin).

Dosažená nízká úroveň sklizně pšenice znamená, že celkový charakter našeho vnitřního trhu se po několika letech, ve kterých vlivem vyšších sklizní obilovin převažovala nabídka nad poptávkou, změnil na trh s převažujícími rysy vyrovnané, ale spíše nedostatkové nabídky. Pro dosažení úplné bilanční rovnováhy bude třeba dovézt ze zahraničí 300 tis. tun této komodity.

Podle dosavadních výsledků monitoringu kvality letošní produkce (doposud analyzováno 700 vzorků z celkového množství cca 1000 ks) vyplývá, že pšenice potravinářská ze sklizně 2003 vykazuje zlepšení jakostní ukazatelů ve srovnání se sklizní 2002. Zlepšení je patrné především v obsahu bílkovin; průměrná hodnota všech doposud odebraných vzorků letos v tomto parametru dosahuje 13,1 %, což lze hodnotit i v kontextu delší časové řady jako jednoznačně nadprůměrný výsledek. Také u čísla poklesu, které však ani v předchozích letech nebylo limitujícím kvalitativním ukazatelem, letošní sklizeň vykazuje vyšší parametry než v předchozích letech. Velmi pozitivní je však zjištěná kvalita u objemové hmotnosti. Ačkoli v letošním roce bude pravděpodobně tento ukazatel podle doposud zjištěného průměru (779 g/l) limitovat celkové množství pšenice, které bude možné použít pro potravinářské zpracování, přesto i u něj došlo k citelnému zlepšení ve srovnání s rokem 2002 či dokonce 2001 (760 g/l, resp. 758 g/l).

Obecně je tedy možné konstatovat, že na rozdíl od předchozích let bude daleko více limitujícím faktorem pro užití potravinářské pšenice celková produkce pšenice, a nikoli její kvalita. Lze očekávat, že potřebný dovoz se bude odehrávat především ve formě krmné pšenice.

Následující tabulky obsahují výsledky sledování technologické jakosti potravinářské pšenice ze sklizně 2002 a procenta vzorků, nevyhovujících ČSN 461100-2 (potravinářská pšenice). Pro srovnání jsou tyto výsledky doplněné o některé údaje z minulých let. Srovnání s obdobím před rokem 2002 je komplikováno skutečností, že od 1. 7. 2002 vstoupila v platnost nová ČSN 461100-2, u které došlo k úpravám v hodnocení kvality potravinářské pšenice u některých ukazatelů.

Průměrné hodnoty kvality pšenice ze sklizně 2003 ve srovnání s kvalitou z předchozích sklizní

Rok	Objemová hmotnost (g/l)	SDS – seditest (ml)	Číslo poklesu (s)	N – látky (%)	Propad pod sítem 2,5 mm (%)	Propad pod sítem 2,2 mm (%)	Obsah příměsí (%)	Obsah nečistot (%)
1998	790,0	66,7	249,0	12,0	7,9	3,0	-	-
1999	787,4	67,8	291,5	11,6	11,6	3,3	-	-
2000	769,1	71,7	222,8	12,7	10,7	3,3	-	-
2001	758,0	72,6	256,1	11,2	9,6	3,4	-	-
2002	760,0	34 ^{*)}	272,0	12,2	-	-	4,0	0,3
2003 (700 vz.)	778,8	37 ^{*)}	298,0 ^{**)}	13,1	-	-	5,3	0,4

Pramen: Monitoring kvality sklizně pšenice v ČR, Zemědělský výzkumný ústav Kroměříž, s. r. o.

Poznámka *) Sedimentační test prováděn složitějším Zelenyho testem v souladu s ČSN. Norma stanoví minimální hodnotu pro potravinářskou pšenici 30 ml.

**) Analyzováno 504 vzorků

Procentický podíl vzorků pšenice neodpovídajících hodnotami svých parametrů technologické jakosti potravinářské pšenice podle požadavků ČSN 461100 – 2

	1999	2000	2001	2002	2003
objem. hmotnost nižší než 780 g/l	36,1	62,6	72,6	70,4	46,4
objem. hmotnost nižší než 760 g/l*	-	-	-	46,3	24,0
SDS – test nižší než 55 ml	9,3	9,6	7,9	-	-
Zelenyho test nižší než 30 ml*	-	-	-	28,3	23,1
číslo poklesu nižší než 200 s	13,0	37,0	21,0	-	-
číslo poklesu nižší než 220 s*				23,5	5,6
bílkoviny nižší než 12 %	60,0	31,3	72,3	46,1	19,0
bílkoviny nižší 11,5 %*	-	-	-	30,5	11,6
bílkoviny nižší než 11 %	27,5	13,8	43,3	-	-
propad pod sítem 2,2 mm větší než 3 %	47,2	45,4	46,2	-	-
obsah příměsí*	-	-	-	17,8	33,4
obsah nečistot*	-	-	-	17,0	28,4

Pramen: Monitoring kvality sklizně pšenice v ČR, Zemědělský výzkumný ústav Kroměříž, s. r. o.

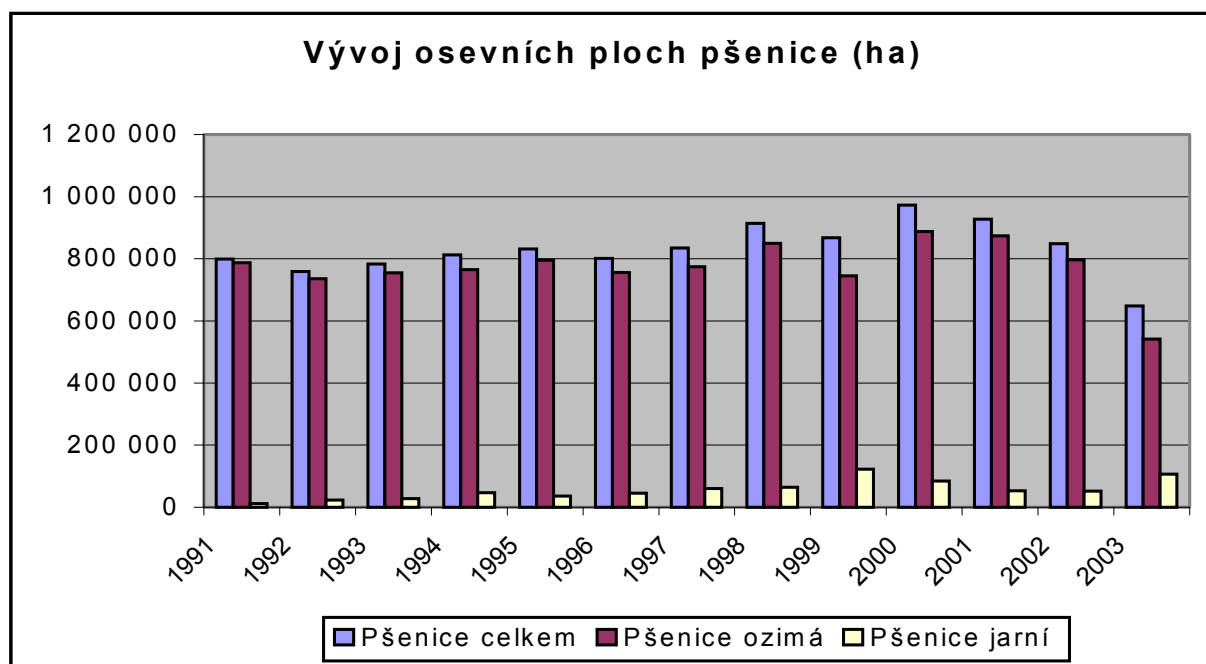
Poznámka: *) Jakostní ukazatele podle nové ČSN 461100-2 platné od 1. 7. 2002

Osevní plochy

Osevní plocha pšenice podle soupisu osevních ploch ČSÚ k 31. 5. 2003 proti předchozímu roku citelně poklesla o 200,4 tis. ha (23,6 %) a dosáhla 648,4 tis. ha. Tento pokles ovlivnil úbytek osevních ploch pšenice ozimé (meziročně o 254,5 tis. ha, tj. o 32,0 %), zatímco osevní plocha pšenice jarní se zvýšila o 54,1 tis. ha (tj. 102,8 %) na 106,7 tis. ha.

Pokles výměry pěstování ozimé pšenice je hlavní příčinou velkého poklesu výroby pšenice, potažmo propadu produkce všech obilovin v roce 2003. K razantnímu poklesu rozlohy jejího pěstování došlo vlivem obecně sníženého zájmu o její pěstování vzhledem k velkému přetlaku pšeničné komodity na volném trhu, horších podmínek pro založení porostů na podzim 2002 a především vysokým zastoupením jarních zaorávek, které vyplynuly z velkého poškození ozimých obilovin vysokými mrazy a střídáním nízkých a vysokých teplot v zimním a předjarním období.

Důvody nárůstu spočívají ve snaze zemědělců nahradit zničené, na jaře zaorané, ozimé porosty plodinami jarního typu.

Pramen: ČSÚ

Hektarové výnosy

Podle odhadu ČSÚ k 15. 8. 2003 lze očekávat v roce 2003 u pšenice průměrný výnos 4,05 t/ha, což představuje ve srovnání s předchozím rokem značný pokles o 0,51 t/ha (tj. 11,2 %). Výnos se meziročně prudce snížil u pšenice ozimé 0,52 t/ha především vlivem velmi nepříznivým klimatických podmínek při založení porostů na podzim a následně v zimním období. Pšenice jarní naopak zaznamenala nárůst hektarového výnosu ve srovnání s předchozím sklizňovým rokem 2002 o 0,44 t/ha, tj. 13,5 %.

Nízký průměrný hektarový výnos ozimé pšenice spolu s její nízkou výměrou pěstování determinoval nízkou produkci pšenice a vzhledem k jejímu dominantnímu postavení mezi ostatními obilovinami následně i snížení výroby obilovin celkem v ČR v letošním roce.

Bilanční tabulka pšenice

Ukazatel	Jedn.	1998/ 1999	1999/ 2000	2000/ 2001	2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ ¹⁾ 2004
Osevní plocha	tis. ha	914,0	867,6	972,7	927,2	848,8	648,4
Výnos	t/ha	4,21	4,65	4,21	4,85	4,56	4,05
Výroba	tis. t	3 844,7	4 028,3	4 084,1	4 476,1	3 866,5	2 626,9
Počáteční zásoby	tis. t	845,1	826,1	667,8	772,8	1 374,3	900,7
Dovoz	tis. t	90,1	19,7	7,5	11,4	13,4	300,0
Celková nabídka	tis. t	4 779,9	4 874,1	4 759,4	5 260,3	5 254,2	3 827,6
Domácí spotřeba celkem ¹⁾	tis. t	3 479,5	3 369,9	3 661,0	3 811,0	3 598,0	3 186,0
z toho – potraviny	tis. t	1 230,0	1 170,0	1 220,0	1 245,0	1 170,0	1 150,0
– osiva	tis. t	199,5	198,9	200,0	195,0	177,0	185,0
– krmiva	tis. t	2 050,0	2 000,0	2 240,0	2 370,0	2 250,0	1 850,0
– technické užití	tis. t	0,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Vývoz včetně Slovenska	tis. t	474,3	836,4	325,6	75,0	755,5	50,0
Celkové užití	tis. t	3 953,8	4 206,3	3 986,6	3 886,0	4 353,5	3 236,0
Konečné zásoby	tis. t	826,1	667,8	772,8	1 374,3	900,7	591,6
Konečné zásoby/domácí spotřeba	%	23,74	19,82	21,11	36,06	25,03	18,57
Konečné zásoby/celkové užití	%	20,89	15,88	19,38	35,37	20,69	18,28

Pramen: ČSÚ; Celní statistika; ¹⁾ MZe ČR

Poznámka: Zásoby jsou uvedeny včetně SZIF a SSHR

^{*)} údaje kromě osevní plochy odhad

Počáteční zásoby

Silný nárůst zásob na počátku marketingového roku 2002/2003, který byl výsledkem nadprůměrné sklizně v roce 2001 a který měl nepříznivý vliv na cenotvorbu na vnitřním trhu obilovin, se podařilo v následujícím období také za pomoci intervenčního nákupu zredukovat.

Na počátku marketingového roku 2003/2004 byla dosažena úroveň vstupních zásob, při které došlo k eliminaci jejich působení směrem k cenovému poklesu; zároveň však byly s určitou rezervou zcela pokryty potřeby pro přechod na spotřebu surovin z nové sklizně. Vlivem velmi nízké sklizně pšenice v roce 2003 však dojde k dalšímu snížení zásob pšenice až na úroveň 591,6 tis. tun, což představuje nejnižší zásoby pšenice od marketingového roku 1995/1996.

Dovoz

V marketingovém roce 2002/2003 se dovezlo podobně jako v předchozích letech pouze 13,4 tis. tun pšenice. Tato skutečnost koresponduje s plným pokrytím potřeb tuzemského zpracovatelského průmyslu domácí produkcí. Na rozdíl od předchozího marketingového roku 2001/2002, kdy se dovoz soustředil spíše na pšenici krmnou, v marketingovém roce 2002/2003 se tak jako v minulosti dovážela především kvalitní pšenice potravinářská (11,7 tis. tun).

V marketingovém roce 2003/2004 se očekává výrazná změna v nastavení našeho zahraničního obchodu. Pro dorovnání nižší sklizně pšenice v roce 2003 bude třeba k zajištění vyrovnané bilance této komodity dovést cca 300 tis. tun.

Dovoz pšenice a souřeže v období let 1994 – 2003 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
1994	31,9	12,3	44,1	1994/1995	15,3
1995	3,0	1,7	4,7	1995/1996	2,0
1996	0,3	1,7	2,0	1996/1997	195,8
1997	194,0	30,7	224,7	1997/1998	49,2
1998	18,5	65,5	84,0	1998/1999	90,1
1999	24,6	19,6	44,2	1999/2000	19,7
2000	0,2	7,1	7,3	2000/2001	7,5
2001	0,4	1,1	1,5	2001/2002	11,4
2002	10,3	6,2	16,5	2002/2003	13,5
2003	7,3	0,3*)	7,6*)	2003/2004	7,6*)

Pramen: Celní statistika

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, *) údaje do konce srpna

Celková nabídka

Očekávaná celková nabídka pšenice pro marketingový rok 2003/2004 činí 3827,6 tis. tun, což představuje silný pokles o 1426,6 tis. tun (27,2 %) ve srovnání s předchozím marketingovým rokem. Jedná se o rekordně nízkou úroveň, která vyplývá z velmi nízké sklizně.

Na rozdíl od předchozích ročníků taková celková nabídka negeneruje žádné vývozní dispozice. Po sklizni 2003 se očekává omezený vývoz do zahraničí, který nevyplývá z potřeby vývozu přebytku, ale ze skutečnosti, že v zahraničí došlo k rychlejšímu cenovému nárůstu než na našem trhu. Po vyrovnaní cenových hladin by měl vývoz do zahraničí ustát.

Potravinářské užití

Ve vývozu výrobků z pšenice došlo v marketingovém roce 2002/2003 již druhým rokem po sobě k útlumu, který byl vyvolán celkovou přesyceností trhů s obilními výrobky v našem teritoriu v předchozím období. Vývoz pšeničné mouky v tomto období dosáhl 17,9 tis. tun, což je necelá třetina vývozu realizovaného marketingovém roce 2000/2001.

Domácí spotřeba pšenice pro potravinářské účely je v dlouhodobém časovém horizontu stabilizovaná. Užití potravinářské pšenice kolísá ve srovnání jednotlivých marketingových let zejména v důsledku vývozu potravinářských výrobků, který se promítá do této položky. Právě předpoklad nižšího vývozu pšeničné mouky se odráží v očekávání mírného poklesu potravinářského užití pšenice v marketingovém roce 2003/2004.

Spotřeba pšenice na obyvatele a rok v roce 2001 dosáhla podle ČSÚ 112,4 kg v hodnotě zrna (87,7 kg v hodnotě mouky) a snížila se tak oproti předchozímu roku o 1,4 kg. Ukazuje se, že spotřeba hlavní potravinářské obiloviny je stabilní a v dohledném období nelze předpokládat výraznější změnu.

Vývoz pšeničné mouky (položky celního sazebníku skupiny 1101) v období let 1994 – 2003 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
1994	5,5	0,9	6,5	1994/1995	4,2
1995	3,3	72,6	75,8	1995/1996	98,6
1996	26,0	0,6	26,6	1996/1997	2,7
1997	2,1	12,4	14,5	1997/1998	17,3
1998	4,9	4,3	9,3	1998/1999	13,6
1999	9,3	12,6	21,8	1999/2000	37,3
2000	24,7	40,1	64,8	2000/2001	65,5
2001	25,4	14,6	40,0	2001/2002	24,3
2002	9,7	9,0	18,7	2002/2003	17,9
2003	8,9	3,3*)	12,2*)	2003/2004	3,3*)

Pramen: Celní statistika

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, *) údaje do konce srpna

Spotřeba na osivo

Ve snížené spotřebě pšenice na osiva v marketingovém roce 2002/2003 se odrazil zčásti snížený zájem o osev ozimé pšenice vzhledem k přetlaku této komodity na našem trhu v předchozím období, ale především byly důvodem menšího rozsahu osevu nepříznivé klimatické podmínky (vysoká úroveň srážek) na podzim 2002.

Pro marketingový rok 2003/2004 se očekává trend zpětného oživení zájmu o osivo pšenice vzhledem k předpokladu rozšíření osevních ploch blíže úrovni, která byla obvyklá v předchozích letech.

Krmivářské užití

Pšenice sice zůstane přes její produkčním výpadek v roce 2003 v pozici nejdůležitější krmné obiloviny i pro marketingový rok 2003/2004, její dominance však bude citelně oslabena. Zatímco v posledních letech bylo možné zaznamenat dlouhodobý nárůst jejího zastoupení v krmných bilancích, vyplývající především z její nadvýroby a tudíž snadné dostupnosti, po sklizni 2003 je bilance pšenice velmi napjatá. Je reálný předpoklad, a to i s ohledem na příznivé vyhlídky na kvalitu pšenice z letošní sklizně, že značná část sklizené pšenice bude realizována jako potravinářské zboží za vyšší cenovou hladinu a v krmných směsích bude chybějící pšenice substituována dostupnějším ječmenem a kukuřicí. V marketingovém roce 2003/2004 se očekává ve srovnání s předchozím marketingovým rokem citelný pokles užití pšenice pro krmivářské účely z 2250 tis. tun na 1850 tis. tun.

V předchozím marketingovém roce 2002/2003 se cenové nůžky mezi potravinářskou pšenici a krmnou rozevíraly především s ohledem na celkový nadbytek pšenice na domácím trhu a na existenci intervenčního nákupu soustředěného pouze na potravinářskou komoditu. Lze však reálně očekávat, že cenové hladiny uvedených kategorií se budou v marketingovém roce 2003/2004 zpětně sbližovat (respektive nárůst ceny krmné pšenice bude rychlejší než u potravinářské) s ohledem na již naznačovaný předpoklad přednostní realizace letošní poměrně kvalitní pšeničné produkce ve formě potravinářské suroviny za vyšší realizační cenu. Letošní celkový propad ve sklizni pšenice by se pak projevil v nedostatku právě pšenice krmné.

Technické užití

Za účelem využití bioetanolu vyrobeného z obilí v pohonných hmotách od současné doby až do roku 2006 byl zřízen dotační titul 1.J. Tato podpora má charakter příspěvku na litr bioetanolu zapracovaného do pohonných hmot a navazuje na státní podporu odečtu spotřební daně. Pro rok 2003 bylo pro dotační titul 1.J. uvolněno 20 mil. Kč, což odpovídá zapracování cca 25 000 hl bioetanolu do motorových paliv, neboli využití zemědělské produkce z cca 1,6 tis. ha. Tato podpora však nebude využita v celém rozsahu a to zejména z důvodů nedostatečných zpracovatelských kapacit.

Vývoz

Celkový vývoz pšenice v marketingovém roce 2002/2003 dosáhl svým množstvím 755,5 tis. tun úrovně nejvyšší od období 1999/2000. Převážná část tohoto vyvezeného množství byla uskutečněna ze zásob intervenčního nákupu, realizovaného v období leden až červen 2003. Realizace státního zásahu byla nezbytně nutná s ohledem na skutečnost, že na trhu se nahromadily přebytkové zásoby, pramenící především z nadprůměrné sklizně v roce 2001, které následně vyvolávaly velký tlak na snižování cenové hladiny.

Pro marketingový rok 2003/2004 je očekáván prudký pokles vývozu. Důvodem této deprese je výrazně nižší celková sklizeň pšenice ve srovnání s výnosovou úrovní předchozích let. Zatímco předcházející sklizně obvykle generovaly produkci, která neměla užití na našem trhu a bylo ji třeba pro udržení bilanční rovnováhy vyvézt do zahraničí (což se podařilo obvykle pouze za předpokladu státní intervence), sklizeň 2003 nevytvořila u pšenice žádné výraznější rezervy. Očekávaný vývoz v množství 50 tis. tun není výsledkem tvorby bilančního přebytku, ale vyplývá ze situace po sklizni, kdy cenový nárůst této komodity v zahraničí je rychlejší než u nás. Delší přetrvávání tohoto stavu by však mohlo dále zhoršit již napjatou bilanční situaci u pšenice.

Vývoz pšenice a souřeže v období let 1994 – 2003 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
1994	15,5	13,2	28,7	1994/1995	371,2
1995	358,0	660,2	1.018,3	1995/1996	802,8
1996	142,5	2,8	145,3	1996/1997	3,1
1997	0,3	3,3	3,5	1997/1998	82,9
1998	79,7	75,5	155,1	1998/1999	474,3
1999	398,8	169,1	568,0	1999/2000	836,4
2000	667,3	200,3	867,6	2000/2001	325,6
2001	125,3	25,9	151,2	2001/2002	75,0
2002	49,1	103,3	152,4	2002/2003	755,5
2003	652,2	36,0*)	688,2*)	2003/2004	36,0*)

Pramen: Celní statistika

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, *) údaje do konce srpna

Celkové užití, konečné zásoby

V marketingovém roce 2003/2004 dojde k výraznému snížení celkového užití pšenice na 3236 tis. tun (tj. o 25,6 %). I přes tento razantní pokles, vyplývající z nízké sklizně 2003, dojde ke konci marketingového roku 2003/2004 ke snížení konečných zásob až na úroveň 591,6 tis. tun, což je úroveň nejnižší od období 1995/1996.

Cenový vývoj

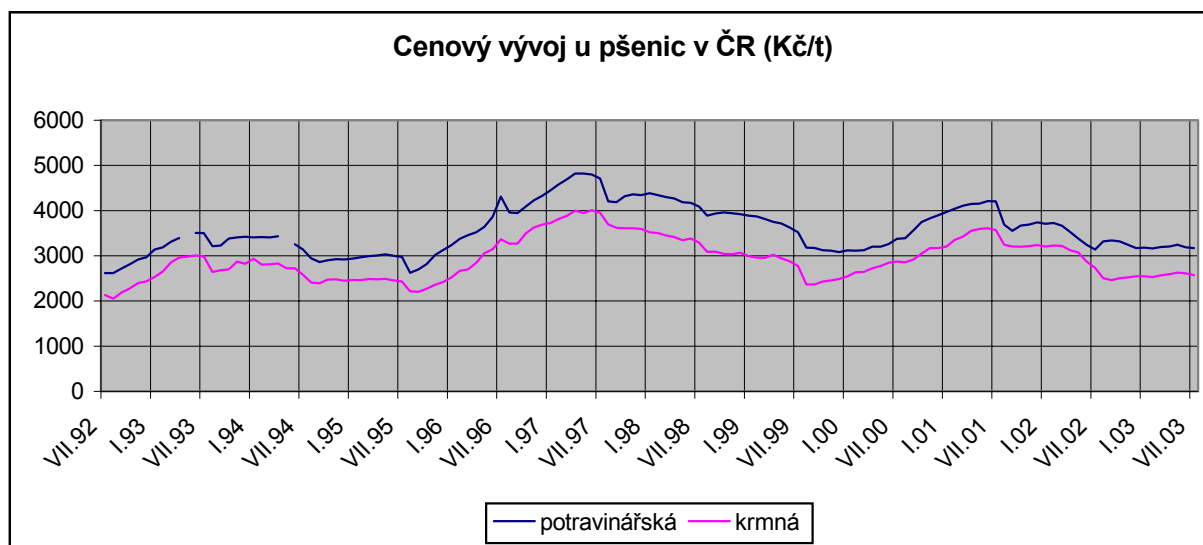
Měsíční průměry cen pšenice u zemědělských výrobců v Kč/t v marketingových letech 1996/1997 – 2003/2004 (bez DPH)

PLODINA	Mark. rok	Měsíc											
		VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
Pšenice potravin.	1996/1997	4 310	3 962	3 946	4 095	4 229	4 329	4 447	4 580	4 694	4 821	4 818	4 800
	1997/1998	4 711	4 206	4 184	4 316	4 365	4 346	4 389	4 346	4 300	4 267	4 185	4 171
	1998/1999	4 093	3 892	3 935	3 961	3 942	3 922	3 890	3 874	3 815	3 752	3 718	3 629
	1999/2000	3 518	3 185	3 175	3 127	3 114	3 082	3 117	3 116	3 123	3 199	3 200	3 262
	2000/2001	3 377	3 391	3 566	3 746	3 826	3 895	3 975	4 042	4 109	4 146	4 157	4 211
	2001/2002	4207	3 689	3 552	3 674	3 688	3 743	3 709	3 731	3 666	3 527	3 384	3 243
	2002/2003	3 139	3 323	3 336	3 317	3 247	3 168	3 185	3 166	3 193	3 209	3 244	3 190
	2003/2004	3 169											
Pšenice krmná	1996/1997	3 361	3 273	3 271	3 493	3 626	3 691	3 731	3 819	3 886	3 997	3 948	4 009
	1997/1998	3 956	3 699	3 624	3 610	3 610	3 599	3 522	3 503	3 451	3 413	3 347	3 383
	1998/1999	3 296	3 091	3 097	3 041	3 037	3 072	2 992	2 965	2 953	3 027	2 946	2 883
	1999/2000	2 776	2 364	2 368	2 432	2 455	2 485	2 543	2 636	2 644	2 723	2 772	2 847
	2000/2001	2 874	2 853	2 918	3 049	3 167	3 167	3 210	3 350	3 427	3 553	3 597	3 611
	2001/2002	3 568	3 245	3 206	3 198	3 214	3 237	3 207	3 225	3 219	3 127	3 073	2 875
	2002/2003	2 735	2 507	2 461	2 504	2 526	2 547	2 550	2 527	2 570	2 594	2 630	2 609
	2003/2004	2 572											

Pramen: ČSÚ

V průběhu uplynulého marketingového roku 2002/2003 ceny pšenice klesaly či později stagnovaly s ohledem na zvýšenou úroveň zásob, vyplývající z nadprůměrné sklizně v roce 2001. Po realizaci intervenčního nákupu potravinářské pšenice v druhé půlce roku 2002 se podařilo cenový pokles pšenice zastavit, k výraznějšímu oživení cen v závěru marketingového roku však nedošlo.

V marketingovém roce 2003/2004 se výrazně změnil charakter našeho vnitřního trhu s pšenicí. Zatímco předchozí sklizně obvykle generovaly bilanční přebytky, nízká sklizeň 2003 má za následek napjatou bilanci této komodity pro nadcházející období, a to i přes odpovídající zásoby z předchozího období. Vzhledem ke skutečnosti, že výrazně podprůměrné sklizně zaznamenala značná část evropských zemí, které významnou měrou ovlivňují také náš trh, je vytvořen prostor pro cenový nárůst v ČR. Lze očekávat, že měsíční průměry cen potravinářské pšenice u zemědělců dosáhnou v závěru roku 2003 úrovně přes 4000 tis. Kč a u krmné pšenice přes 3500 Kč/t.

Pramen: ČSÚ, měsíční průměry cen u zemědělských výrobců

ŽITO

Výroba

Předpokládaná sklizeň žita v roce 2003, stanovená ČSÚ podle stavu k 15. 8. 2003, dosahuje výše 157,5 tis. tun. Ve srovnání s předchozím sklizňovým rokem 2002 to představuje nárůst produkce 38,4 tis. tun (32,2 %). Jedná se po čtyřech po sobě jdoucích letech poklesu produkce o první signál oživení zájmu o tuto komoditu, který vyplývá z dlouhodobého nedostatkového charakteru na našem trhu a v případě kvalitní potravinářské produkce i z citelně vyšší úrovně cen, než je tomu u ostatních obilovin. Na druhou stranu většímu rozšíření pěstování brání značná nejistota dosažení optimální požadované potravinářské jakosti, vyplývající z převážně pro žito nepříznivých klimatických podmínek v posledních letech.

I přes meziroční nárůst představuje produkce roku 2003 pouze první krok k návratu k rozsahu pěstování, který byl obvyklý v minulosti (ještě v roce 1998 dosahovala produkce úrovně 261 tis. tun), a nepokrývá zcela potřeby domácího zpracovatelského průmyslu. Ve stávajícím marketingovém roce 2003/2004 se deficit mezi domácí výrobou a spotřebou zmírní, ale přesto bude třeba v tomto období dovézt 40 tis. tun kvalitního potravinářského žita ze zahraničí.

Podobně jako u pšenice, kvalitu žita ze sklizně 2002 lze podle dosavadních částečných výsledků monitoringu kvality hodnotit v dlouhodobé časové řadě jako nadprůměrnou. Zatímco v předchozích třech letech byla kvalita silně záporně ovlivněna průběhem klimatických faktorů především na jaře a při sklizni, letošní průběh zimy a následně suché léto mělo pozitivní vliv na kvantitu. Naopak suché letní počasí, které umožnilo rychlou sklizeň v optimálním termínu dozrání, kladně ovlivnilo kvalitu produkce.

Kvalitu žita z letošní sklizně dokumentuje tabulka pod textem, ze které je patrné, že podstatná část letošní sklizně žita vyhovuje kvalitativním požadavkům normy a je srovnatelná s ročníkem 1999, velmi příznivým pro kvalitu žita.

Přestože hodnocení kvality produkce žita již probíhá podle nového znění ČSN 461100-4, platného od 1. 7. 2002, byly výsledky monitoringu obohaceny o údaje, vycházející ze znění původní ČSN tak, aby se zachovaly maximální možnosti srovnání s předchozími ročníky.

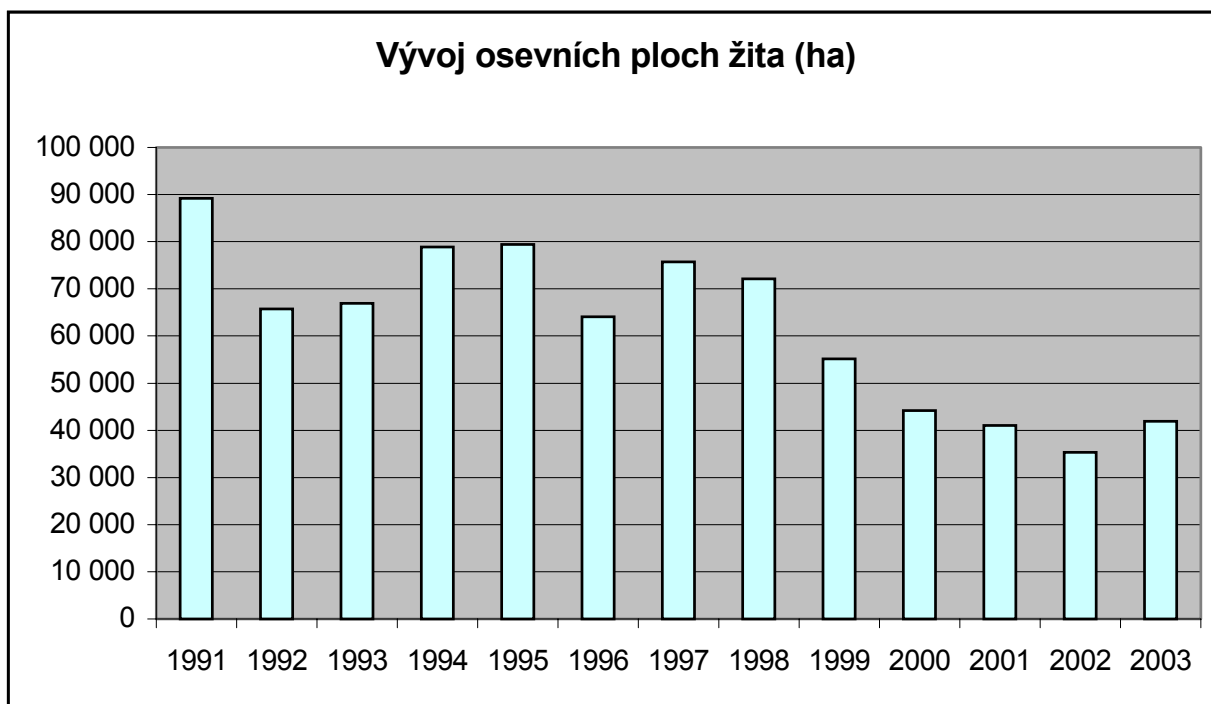
Procentický podíl vzorků žita neodpovídajících hodnotami svých parametrů technologické jakosti potravinářského žita podle požadavků ČSN 461100-4

Ukazatel jakosti	1999	2000	2001	2002	2003 (107 vz.)
Objemová hmotnost menší než 730 g/l	18,0	26,9	59,8	66,1	16,0
Objemová hmotnost menší než 700 g/l	-	-	-	26,6	0,0
Číslo poklesu menší než 120 s	6,0	79,9	30,7	55,6	5,7
Číslo poklesu menší než 80 s	3,0	51,9	8,0	46,0	0,0
Příměsi	-	-	-	5,3	8,5
Nečistoty	-	-	-	0,8	1,9

Pramen: Monitoring kvality sklizně žita v ČR, Zemědělský výzkumný ústav Kroměříž, s. r. o.

Osevní plochy

Podle soupisu osevních ploch ČSÚ k 31. 5. 2003 bylo žito pěstováno v ČR na 41,9 tis. ha. Ve srovnání s předchozím rokem tak došlo k navýšení o 6,6 tis. ha (18,6 %). Došlo tak k zastavení dlouhodobého poklesu pěstební plochy žita, který souvisel se zhoršenými odbytovými podmínkami na přelomu tisíciletí. Vlivem stále klesající nabídky žita a nestálé kvality produkce této komodity se postupně charakter vnitřního trhu se žitem změnil na nedostatkový s převahou poptávky, což vede k obnovení zájmu o pěstování této komodity.

Pramen: ČSÚ

Hektarové výnosy

Ve sklizňovém roce 2003 se očekává hektarový výnos žita ve výši 3,76 t/ha, což představuje ve srovnání se skutečností předchozího roku zvýšení o 0,39 t/ha (11,6 %). Žito se tak stalo jedinou ozimou obilovinou, která nezaznamenala výraznější rozsah poškození vlivem nízkých teplot v průběhu zimních měsíců a naopak využila vyšší úrovně srážek na podzim 2002.

Žito tak potvrdilo své výjimečné postavení mezi obilovinami co se týká odolnosti proti nízkým teplotám. V pořadí druhou ozimou obilovinou, které zima způsobila nejmenší ztráty, se stalo tritikale (kříženec žita a pšenice).

Vzhledem k průběhu uplynulé velmi tuhé zimy se stala odolnost proti nízkým teplotám významným faktorem ovlivňujícím letošní konečnou produkci. Po zkušenostech z letošního roku budou velmi pravděpodobně zemědělci v rámci zvažování podnikatelských rizik při výběru plodiny či odrůdy brát zimovzdornost na daleko větší zřetel, v čemž může výjimečnost žita (resp. tritikale v případě krmných obilovin) právě v této vlastnosti sehrát velmi důležitou roli.

Počáteční zásoby

Žito mělo v posledních letech ve srovnání s ostatními obilnými komoditami na našem vnitřním trhu odlišné postavení, neboť kvalitního potravinářského žita je na něm trvalý nedostatek. Tato situace trvala i v průběhu marketingového roku 2002/2003, kdy došlo k dalšímu čerpání bilančních zásob, takže počáteční zásoby marketingového roku 2003/2004 činily 35,2 tis. tun.

Vysoké zásoby žita v posledních pěti letech postupně klesaly. Jejich okamžitému využití pro naplnění naší nedostatkové bilance potravinářského žita bránila podprůměrná kvalita žitné produkce v předchozích letech. Žito se letos po pětiletém období abnormálně zvýšených zásob přiblížilo svým poměrem konečných zásob k domácí spotřebě k úrovni 16 %, takže zásoby již nelze považovat za nadměrné. Navíc se v průběhu marketingového roku 2003/2004 očekává jejich další pokles.

Bilanční tabulka žita

Ukazatel	Jedn.	1998/ 1999	1999/ 2000	2000/ 2001	2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004 ^{*)}
Osevní plocha	tis. ha	72,2	55,2	44,2	41,0	35,3	41,9
Výnos	t/ha	3,63	3,67	3,42	3,72	3,37	3,76
Výroba	tis. t	261,2	202,4	150,0	149,3	119,2	157,5
Počáteční zásoby	tis. t	110,2	161,5	123,3	83,5	59,7	35,2
Dovoz	tis. t	9,0	0,0	47,2	49,3	66,1	40,0
Celková nabídka	tis. t	380,4	363,9	320,5	282,1	245,0	232,7
Domácí spotřeba celkem ¹⁾	tis. t	217,5	222,0	234,0	222,0	208,0	205,0
z toho – potraviny	tis. t	185,0	170,0	170,0	170,0	170,0	175,0
– osiva (vč. ploch pícnin)	tis. t	17,5	12,0	14,0	12,0	13,0	14,0
– krmiva	tis. t	15,0	40,0	50,0	40,0	25,0	16,0
Vývoz včetně Slovenska	tis. t	1,4	18,6	3,0	0,4	1,8	1,0
Celkové užití	tis. t	218,9	240,6	237,0	222,4	209,8	206,0
Konečné zásoby	tis. t	161,5	123,3	83,5	59,7	35,2	26,7
Konečné zásoby/domácí spotřeba	%	74,25	55,54	35,68	26,89	16,92	13,02
Konečné zásoby/celkové užití	%	73,78	51,25	35,23	26,84	16,78	12,96

Pramen: ČSÚ; Celní statistika; ¹⁾ MZe ČR

Poznámka: Zásoby jsou uvedeny včetně SSHR, SZIF

^{*)} údaje kromě osevní plochy odhad

Dovoz

Dovoz potravinářského žita se stal v posledních marketingových letech nutností pro dorovnání dlouhodobého nedostatku kvalitní potravinářské suroviny na našem trhu. V předchozích třech marketingových letech se dovoz postupně zvyšoval až na úroveň dosaženou v předchozím období 2002/2003 na výši 66,2 tis. tun. Žito se tak v uplynulém marketingovém roce stalo jednoznačně nejvíce dováženou obilní komoditou (dovoz žita činil 65,7 % veškerého dovozu obilovin).

Pro plné uspokojení domácích potřeb bude třeba realizovat dovoz i v marketingovém roce 2003/2004. Jeho celková hodnota však bude snížena vzhledem k vyšší domácí produkci a je předpokládána na úrovni 40 tis. tun.

Dovoz žita v období let 1994 – 2003 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
1994	11,7	3,0	14,7	1994/1995	3,4
1995	0,4	0,1	0,5	1995/1996	21,4
1996	21,3	141,6	162,9	1996/1997	200,3
1997	58,7	0,1	58,8	1997/1998	0,9
1998	0,8	8,6	9,4	1998/1999	9,0
1999	0,4	0,0	0,4	1999/2000	0,0
2000	0,0	20,0	20,0	2000/2001	47,1
2001	27,1	19,7	46,8	2001/2002	49,3
2002	29,6	26,6	56,2	2002/2003	66,2
2003	39,6	16,7*)	56,3*)	2003/2004	16,7*)

Pramen: Celní statistika

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, *) údaje do konce srpna

Celková nabídka

Celková nabídka žita dosáhne v marketingovém roce 2003/2004 podle aktuálního předpokladu výše 232,7 tis. tun. Nabídka žita (i přes nárůst produkce) vlivem soustavného snižování vstupních zásob již pátým rokem v řadě poklesne, a to proti předchozí sezóně o 12,3 tis. tun (5,0 %). Pokles ve srovnání s marketingovým rokem 1998/1999 dosáhne dokonce 147,7 tis. tun (38,8 %).

Potravinářské užití

V posledních letech je potravinářské užití žita stabilizované a je realizováno především prostřednictvím mlynářského zpracování. V marketingovém roce 2003/2004 se očekává mírný nárůst potravinářské spotřeby, která vyplývá především z předpokladu vyšší technologické jakosti letošní sklizně a tudíž lepší dostupnosti kvalitní potravinářské suroviny na našem trhu.

Potvrzuje se tak trvalá stagnace spotřeby žita pro potravinářské účely.

Spotřeba na osivo

U spotřeby žita na osivo, ve které je zahrnuto i osivo pro pčninářské účely, se marketingovém roce 2003/2004 očekává mírné navýšení v souvislosti s trendem oživení zájmu o jeho pěstování.

Krmivářské užití

V marketingovém roce 2003/2004 se očekává pokračování dlouhodobého trendu snižování rozsahu užití žita ke krmným účelům, a to až na úroveň 0,4 % spotřeby veškerého krmného obilí.

Žito není surovinou obvykle určenou ke krmení a tato forma využití bývá variantním řešením upotřebení suroviny, která neodpovídá kvalitativními parametry ekonomicky výhodnějšímu způsobu využití. Předpoklad nižšího užití žita jako krmiva vychází ze snižující se zásoby a především vyšší jakosti potravinářského žita z letošní sklizně.

Vývoz

Vývoz žita realizovaný v marketingovém roce 2002/2003 byl stejně jako v předchozích obdobích minimální, což koresponduje s trendem dlouhodobého poklesu tuzemské produkce žita a nedostatečného zajištění potřeb domácího zpracovatelského průmyslu kvalitní potravinářskou surovinou.

Vzhledem ke skutečnosti, že ani mírně zvýšená produkce roku 2003 nebude stačit k pokrytí domácích potřeb, očekává se pokračování tohoto stavu i v marketingovém roce 2003.

Vývoz žita v období let 1994 – 2003 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
1994	0,1	0,4	0,5	1994/1995	0,4
1995	0,0	0,5	0,5	1995/1996	0,8
1996	0,3	0,1	0,4	1996/1997	0,2
1997	0,1	0,4	0,5	1997/1998	1,1
1998	0,7	0,1	0,9	1998/1999	1,4
1999	1,3	0,8	2,1	1999/2000	18,6
2000	17,8	2,9	20,7	2000/2001	3,0
2001	0,1	0,3	0,4	2001/2002	0,4
2002	0,1	0,2	0,3	2002/2003	1,7
2003	1,5	0,7 ^{*)}	2,2 ^{*)}	2003/2004	2,2 ^{*)}

Pramen: Celní statistika

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, ^{*)} údaje do konce srpna

Celkové užití, konečné zásoby

I přes skutečnost, že v průběhu pěstitelského období 2002 – 2003 měl vývoj počasí na žito podstatně menší záporný vliv než na ostatní, především ozimé plodiny, mírně zvýšená produkce (ve srovnání s předchozími lety), nepovede k plnému zajištění potřeb tuzemského zpracovatelského průmyslu domácí produkci.

Z toho důvodu se i v nadcházejícím marketingovém roce 2003/2004 očekává další pokles celkového užití na 206 tis. tun především vlivem nižší nabídky vyplývající z nižších vstupních zásob.

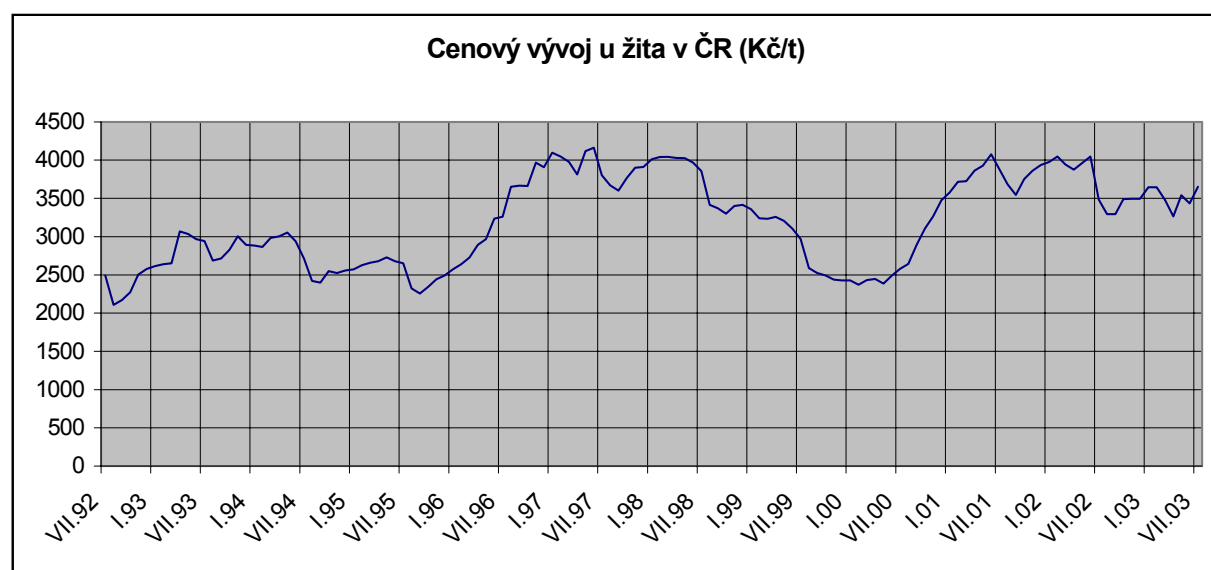
I přes pokles celkového užití se předpokládá další snížení konečných zásob až na úroveň 26,7 tis. tun, což odpovídá 16,9 % domácí spotřeby. Tímto zastoupením se již žito přestává řadit mezi komodity se zvýšenými zásobami tak, jak tomu bylo po delší dobu v předchozích letech.

Cenový vývoj

Měsíční průměry cen žita u zemědělských výrobců v Kč/t v marketingových letech
1996/1997 – 2003/2004 (bez DPH)

Plodina	Mark. rok	Měsíc											
		VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
Žito	1996/1997	3 260	3 654	3 667	3 665	3 969	3 906	4 096	4 047	3 981	3 814	4 120	4 164
	1997/1998	3 805	3 671	3 601	3 769	3 902	3 912	4 012	4 039	4 045	4 029	4 025	3 969
	1998/1999	3 857	3 417	3 374	3 299	3 401	3 414	3 359	3 241	3 232	3 257	3 206	3 107
	1999/2000	2 971	2 589	2 524	2 492	2 438	2 429	2 427	2 372	2 433	2 447	2 384	2 490
	2000/2001	2 580	2 643	2 890	3 108	3 265	3 476	3 576	3 718	3 724	3 865	3 928	4 075
	2001/2002	-	3 683	3 546	3 753	3 861	3 935	3 976	4 046	3 945	3 875	3 961	4 048
	2002/2003	3 483	3 295	3 295	3 490	3 496	3 494	3 645	3 644	3 481	3 265	3 540	3 435
	2003/2004	3 654											

Pramen: ČSÚ

Pramen: ČSÚ, měsíční průměry cen u zemědělských výrobců

Kvalitní potravinářské žito patří v posledních letech mezi velmi omezený počet kategorií obilovin, které nejsou pod vlivem přebytkové produkce. Přesto k obnovení zájmu o pěstování této naší tradiční plodiny dochází pouze velice pozvolna. Hlavní důvodem je skutečnost, že ačkoliv si nedostatek kvalitního domácího suroviny vyžádal dovoz ze zahraničí (převážně ve formě zrna pro mlýny a mouky do pekáren), ten byl realizován v poměrně nízké cenové úrovni (především z Německa, kde existují velké intervenční zásoby). Přestože cena kvalitního potravinářského žita byla u nás v posledních letech nad úrovní většiny ostatních obilovin, cenová úroveň neodpovídala jeho nedostatku na vnitřním trhu a především dostatečně nemotivovala zemědělce k pěstování této z pohledu výsledné kvality produkce značně rizikové plodiny.

Situace na vnitřním trhu se žitem se příliš nezmění ani v marketingovém roce 2003/2004. I přes dílčí nárůst produkce v roce 2003 nezajistí plně zrno tuzemské provenience potřeby vnitřního trhu a bude třeba realizovat dovoz ze zahraničí. Stálé situaci na trhu bude pravděpodobně odpovídat vývoj ceny. Lze očekávat mírné oživení ceny, související s růstem cen ostatních obilovin, u kterých se bilanční poměry v tomto roce výrazně změní (především pšenice). Přesto změny na trhu obilovin obecně se u žita tak výrazně nepromítnou a v závěru roku 2003 se předpokládá cena kvalitních partií potravinářského žita v rozmezí 3700 – 3900 Kč.

JEČMEN

Výroba

Celková sklizeň ječmene je k 15. 8. 2003 odhadována MZe na 2080,6 tis. tun. Z celkového sklizeného množství je 308,7 tis. tun (14,9 %) ječmene ozimého a 1771,3 tis. tun (85,1 %) ječmene jarního.

Celková výroba ječmene výrazně vzrostla proti skutečnosti předchozího roku o 287,5 tis. tun, tj. o 16,0 %. Toto navýšení produkce vyplývá ze zvýšené výroby jarního ječmene o 487,2 tun (37,9 %). Naopak u ječmene ozimého došlo ke snížení produkce o 199,7 tis. tun (39,3 %).

Na navýšení úrovně výroby ječmene celkem v roce 2003 měl vliv především zvýšený zájem zemědělců o pěstování jarního ječmene, který byl dán vysokým stupněm zaorávek ozimů vlivem nepříznivých klimatických podmínek v průběhu zimy. Naopak u ječmene ozimého došlo k výraznému snížení výměry pěstování a zároveň ke snížení průměrného hektarového výnosu.

Meziročním zvýšením produkce si ječmen potvrdil svou pozici druhé nejvýznamnější obiloviny. Vzhledem k podprůměrné produkci pšenice v letošním roce si své postavení v bilanční situaci všech obilovin především z hlediska krmného užití značně posílil.

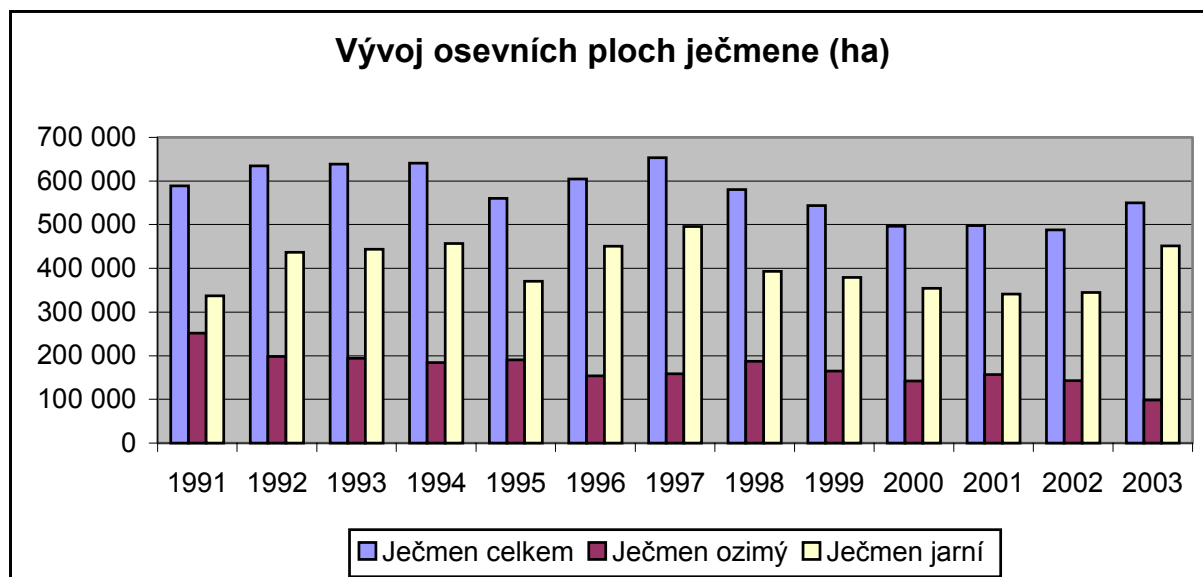
Na výrobu ječmene, především ozimého, má v posledních letech stále silnější vliv napadení virovou chorobou rozšiřovanou mšicemi a křísi, a to žlutou zakrslostí ječmene (BYDV). Ačkoli doposud tato choroba bezprostředně neohrožuje zajištění celkové domácí potřeby ječnou surovinou, její rozsah se stal v posledním pěstebních obdobích významným ekonomickým problémem v nejvíce postižených oblastech.

Osevní plochy

Podle soupisu ploch osevů dosáhla celková osevní plocha ječmene pro rok 2003 výměry 550,0 tis. ha. Ve srovnání se skutečností předchozího roku se tak zvýšila o 61,9 tis. ha (12,7 %). Důvodem tohoto navýšení byl nárůst osevních ploch jarního ječmene o 106,0 tis. ha (tj. 30,7 %) na 451,1 tis. ha, zatímco osevní plocha ozimého ječmene klesla o 44,1 tis. ha (tj. 30,9 %) na 98,8 tis. ha. Plocha pěstování ozimého ječmene pod 100 tis. ha byla v ČR naposledy v roce 1981.

Zásadní vliv na strukturální přesuny mezi jarním a ozimým ječmenem měly především nepříznivé klimatické podmínky pro pěstování ozimů na podzim (vysoké srážky v období setí) a následně v zimním období (mrazy), které měly na jaře za následek zvýšené zaorávky ječmene ozimého a naopak zvýšený zájem zemědělců o ječmen jarní.

Zastoupení osevních ploch jarního ječmene se meziročně podruhé zvýšilo a dosáhlo letos 82,0 % z celkových ploch ječmene. To znamená navýšení zastoupení této naší druhé nejrozšířenější obiloviny ve struktuře obilovin na 31 %. Druhým rokem po sobě jdoucí nárůst pěstební plochy je, po předchozích čtyřech letech výrazného poklesu rozsahu pěstování jarního ječmene, s ohledem na potřeby zajištění dostatku kvalitní suroviny pro náš sladovnický průmysl možné hodnotit jako pozitivní fakt. Svým rozsahem pěstování v letošním roce se jarní ječmen vyrovnal úrovni, které dosahoval na počátku 90. let.

Pramen: ČSÚ

Hektarové výnosy

Průměrný hektarový výnos ječmene ve sklizňovém roce 2003 dosáhl podle odhadu ČSÚ hodnoty 3,78 t/ha, přičemž u ječmene ozimého činil 3,12 t/ha a u jarního 3,93 t/ha. Druhým rokem po sobě tak došlo k poměrně neobvyklé situaci, a to že průměrný výnos jarního ječmene převyšuje ozimý typ. Výsledkem především velmi nepříznivých podmínek počasí v zimním období je skutečnost, že v letošním roce je tento rozdíl zvláště velký – 0,81 t/ha.

Proti předchozímu roku jde o navýšení hektarového výnosu ječmene celkem o 0,11 t/ha. Na toto zvýšení má zásadní vliv nárůst výnosu jarního ječmene o 0,21 t/ha, zatímco výnos ozimého ječmene se ve srovnání s předchozím rokem z výše uvedených důvodů snížil o 0,44 t/ha.

Bilanční tabulka ječmene

Ukazatel	Jedn.	1998/ 1999	1999/ 2000	2000/ 2001	2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004*)
Osevní plocha	tis. ha	580,5	543,7	496,4	497,9	488,1	550,0
Výnos	t/ha	3,62	3,94	3,29	3,97	3,67	3,78
Výroba	tis. t	2 093,1	2 137,4	1 629,4	1 965,6	1 792,5	2 080,1
Počáteční zásoby	tis. t	651,2	568,7	345,9	190,4	294,2	212,1
Dovoz	tis. t	45,8	31,2	95,9	22,5	12,1	30,0
Celková nabídka	tis. t	2 790,1	2 737,3	2 071,2	2 178,5	2 098,8	2 322,2
Domácí spotřeba celkem ¹⁾	tis. t	2 156,8	2 161,8	1 865,0	1 875,0	1 845,0	1 980,0
z toho – potraviny	tis. t	525,0	615,0	595,0	575,0	595,0	600,0
– osiva	tis. t	111,8	96,8	100,0	100,0	120,0	105,0
– krmiva	tis. t	1 520,0	1 450,0	1 170,0	1 200,0	1 130,0	1 275,0
Vývoz včetně Slovenska	tis. t	64,6	229,6	15,8	9,3	41,7	50,0
Celkové užití	tis. t	2 221,4	2 391,4	1 880,8	1 884,3	1 886,7	2 030,0
Konečné zásoby	tis. t	568,7	345,9	190,4	294,2	212,1	292,2
Konečné zásoby/domácí spotřeba	%	26,37	16,00	10,21	15,69	11,50	14,76
Konečné zásoby/celkové užití	%	25,60	14,46	10,12	15,61	11,24	14,39

Pramen: ČSÚ; Celní statistika; ¹⁾ MZe ČR, VÚZE

Poznámka: Zásoby jsou uvedeny včetně SSHR, *) údaje kromě osevní plochy odhad

Počáteční zásoby

Úroveň zásob ječmene, která v minulých letech významně kolísala od příliš vysoké v období let 1997 až 1999 až po příliš nízkou v letech 2000 až 2001, se postupně stabilizuje. Na počátku marketingového roku 2002/2003 zásoby dosahovaly 294,2 tis. tun (15,7 % domácí spotřeby). Po krátkodobém poklesu se s podobnou úrovní počítá i při výhledu do nadcházejícího období.

Dovoz

Vzhledem k nízké sklizni ječmene v roce 2000 vzrostl v následném období jeho dovoz. V posledních letech se situace stabilizovala, ačkoli i v předchozím roce 2002 byla sklizeň ječmene podprůměrná. Vzhledem k nadprodukcí pšenice a vzájemné substituci v krmných směsích se však tato skutečnost neodrazila ve výraznějším nárůstu dovozu ječmene ze zahraničí.

I přes skutečnost, že celková sklizeň obilovin bude nižší a potřeba jejich dovozu ze zahraničí vzroste, meziroční nárůst produkce ječmene se promítne do pouze velmi umírněného nárůstu. V marketingovém roce 2003/2004 se očekává celkový dovoz ječmene v množství 30 tis. tun.

Dovoz ječmene v období let 1994 – 2003 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
1994	48,3	32,8	81,1	1994/1995	38,9
1995	6,1	7,2	13,3	1995/1996	15,7
1996	8,5	128,4	136,9	1996/1997	273,9
1997	145,5	3,3	148,8	1997/1998	20,2
1998	16,9	18,6	35,6	1998/1999	45,8
1999	27,1	11,1	38,2	1999/2000	31,2
2000	20,1	48,4	68,5	2000/2001	95,9
2001	47,5	20,7	68,2	2001/2002	22,5
2002	1,8	2,9	4,7	2002/2003	12,1
2003	9,2	0,0 ^{*)}	9,2 ^{*)}	2003/2004	0,0 ^{*)}

Pramen: Celní statistika

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, ^{*)} údaje do konce srpna

Celková nabídka

Celková nabídka se v předchozích třech marketingových letech poměrně významně snížila. Pro marketingový rok 2003/2004 se předpokládá její zpětné částečné navýšení na úroveň 2322,2 tis. tun.

Tato skutečnost vyplývá ze zvýšení produkční hladiny jarního ječmene a umožní zčásti eliminovat výrazný propad v produkci pšenice zejména v oblasti spotřeby obilovin ke krmným účelům. Dochází tak ke zpětnému vyrovnávání poměrů mezi pšenicí a ječmenem, kdy byl ječmen vytlačován z krmných směsí především vlivem rostoucí nadprodukce a velmi snadné dostupnosti pšenice.

Potravinářské užití

Na základě dosavadních výsledků monitoringu kvality sladovnického ječmene ze sklizně 2003 je možné konstatovat, že potřeby domácího sladovnického průmyslu kvalitní surovinou budou v marketingovém roce 2002/2003 zajištěny dostatečnou produkcí tuzemské proveniencí v odpovídající kvalitě.

Jednotlivé ukazatele kvality sklizně sladovnického ječmene v letošním roce vykazují převážně lepší hodnoty technologické kvality, než tomu bylo u z pohledu kvality problematických sklizní v letech 2000 a 2002. Letošní sklizeň se svou kvalitou rovná kvalitní sklizni v roce 2001; v některých ukazatelích ji překračuje. Velmi pozitivní je skutečnost, že v letošním roce poměrně nízký podíl vzorků vykazuje zvýšený obsah bílkovin. Velmi dobré úrovně dosahuje letošní sklizeň také u hodnot klíčivosti.

Procentický podíl vzorků ječmene neodpovídajících hodnotami svých parametrů technologické jakosti sladovnického ječmene podle požadavků ČSN 461100 – 5

	2000	2001	2002	2003
Podíl nad sítím 2,5 x 22 mm menší než 90 %	72,4	84,0	77,2	77,4
Podíl nad sítím 2,5 x 22 mm menší než 70 %	11,0	14,5	7,6	9,2
Zrna poškozená více než 5 %	3,6	1,8	9,4	3,7
Zahnědlé špičky více než 6 %	5,0	9,1	11,8	1,1
Celkový odpad více než 7 %	7,6	0,4	1,0	0,5
Zelená zrna více než 1 %	0,0	0,4	0,6	0,3
Neodstranitelné příměsi více než 1 %	0,6	2,4	3,8	1,6
Klíčivost méně než 98 %	77,6	30,1	19,0	20,5
Klíčivost méně než 92 %	19,0	3,2	4,0	0,3
Obsah bílkovin více než 11 %	92,2	65,1	69,4	58,0
Obsah bílkovin více než 12,5 %	59,2	12,7	23,0	13,7

Pramen: Monitoring kvality sklizně ječmene v ČR, Zemědělský výzkumný ústav Kroměříž, s. r. o.

Většina ječmene určeného pro potravinářské použití slouží jako surovina k výrobě sladu. Významná část takto vyrobeného sladu je každoročně předmětem exportu do zahraničí.

V marketingovém roce 2002/2003 bylo zaznamenáno určité oživení exportu sladu do zahraničí, který se předcházejícím období snížil vzhledem k problémům, spojeným především s konkurencí subvencovaného sladu (především ze Slovenska).

Vývoz sladu (položka celního sazebníku 1107 10 99) v období let 1994 – 2003 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
1994	80,8	99,0	179,7	1994/1995	198,9
1995	99,9	97,9	197,8	1995/1996	182,7
1996	84,8	45,0	129,8	1996/1997	118,4
1997	73,4	60,9	134,2	1997/1998	142,7
1998	81,8	79,5	161,3	1998/1999	153,0
1999	73,5	90,8	164,2	1999/2000	210,1
2000	119,4	93,7	213,1	2000/2001	172,3
2001	78,6	65,4	144,0	2001/2002	163,1
2002	97,7	85,9	183,6	2002/2003	186,8
2003	100,9	45,8 ^{*)}	146,7 ^{*)}	2003/2004	45,8 ^{*)}

Pramen: Celní statistika

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, ^{*)} údaje do konce srpna

Spotřeba na osivo

Očekávaná spotřeba ječmene na osivo se v marketingovém roce 2003/2004 se ve srovnání s předchozím obdobím sníží na úroveň 105 tis. tun. Nepředpokládá se opakování tak výraznému zájmu o pěstování sladovnického ječmene, jak tomu bylo na jaře 2003 vzhledem k velkému rozsahu zaořávek ozimých plodin. Přesto toto množství znamená mírný nárůst ve srovnání se spotřebou ječmene na osiva v období let 2000 až 2002.

Krmivářské užití

Předpokládaná úroveň spotřeby krmného ječmene 1275 tis. tun znamená po třech letech nižší spotřeby ječmene v krmných směsích opětovné navýšení zastoupení ječmene v krmném užití všech obilovin.

Pokles krmivářského užití ječmene v posledních třech letech souvisel s úbytkem produkce ječmene a naopak s nárůstem bilančního přebytku u pšenice, která byla na trhu mnohem dostupnější, a z toho důvodu, často v široké míře, ječmen v krmných směsích substituovala. Opačná situace je po letošní sklizni, kdy naopak zvýšení produkční hladiny ječmene umožní zčásti eliminovat výrazný propad v produkci pšenice zejména právě v oblasti spotřeby obilovin ke krmným účelům.

Vývoz

V předchozím marketingovém roce 2002/2003 došlo k poměrně výraznému oživení zájmu o vývoz ječmene po několika předchozích letech, kdy tento vývoz vlivem napjaté bilance ječmene prakticky ustal.

I přes napjatou bilanci obilovin celkem se očekává pokračování trendu zvýšeného zájmu o vývoz ječmene. Vzhledem k citelnému meziročnímu nárůstu produkce jarního ječmene a v souladu s předpokladem spíše nadprůměrné kvality lze očekávat přetlak v kvalitní sladovnické surovině, což bude ústít ve snahu realizovat ječmen ve vyšší cenové úrovni v zahraničí.

Vývoz ječmene v období let 1994 – 2003 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
1994	6,8	24,9	31,7	1994/1995	75,8
1995	50,9	58,5	109,4	1995/1996	61,2
1996	2,7	1,7	4,4	1996/1997	7,0
1997	5,3	3,4	8,7	1997/1998	20,0
1998	16,7	2,9	19,6	1998/1999	64,6
1999	61,7	110,8	172,4	1999/2000	229,6
2000	118,8	13,4	132,2	2000/2001	15,8
2001	2,4	4,3	6,7	2001/2002	9,3
2002	5,0	10,4	15,4	2002/2003	41,7
2003	31,3	18,8 ^{*)}	50,1 ^{*)}	2003/2004	50,1 ^{*)}

Pramen: Celní statistika

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, ^{*)} údaje do konce srpna

Cenový vývoj

Měsíční průměry cen ječmene u zemědělských výrobců v Kč/t v marketingových letech 1996/1997 – 2003/2004 (bez DPH)

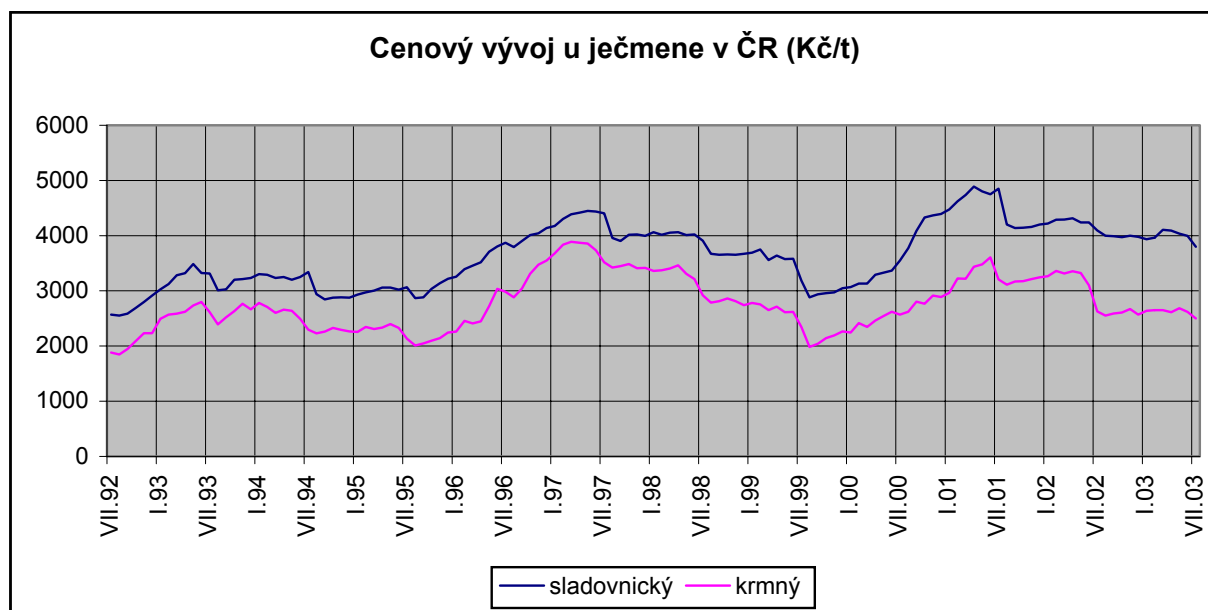
Plodina	Mark. rok	Měsíc											
		VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
Ječmen sladov.	1996/1997	3 870	3 792	3 906	4 013	4 042	4 138	4 175	4 304	4 387	4 413	4 446	4 434
	1997/1998	4 405	3 960	3 904	4 014	4 023	3 996	4 064	4 018	4 051	4 064	4 012	4 022
	1998/1999	3 910	3 668	3 654	3 661	3 652	3 671	3 694	3 752	3 561	3 637	3 576	3 582
	1999/2000	3 187	2 883	2 934	2 960	2 975	3 047	3 071	3 133	3 135	3 291	3 328	3 365
	2000/2001	3 547	3 770	4 087	4 330	4 368	4 396	4 475	4 620	4 739	4 890	4 801	4 751
	2001/2002	4 850	4 202	4 136	4 143	4 159	4 201	4 216	4 287	4 291	4 313	4 240	4 237
	2002/2003	4 096	4 000	3 992	3 971	4 002	3 980	3 936	3 963	4 104	4 089	4 038	3 994
	2003/2004	3 797											
Ječmen potravin.	1996/1997	-	3 760	3 456	3 815	3 775	-	4 127	4 310	4 370	4 344	-	-
	1997/1998	-	4 233	4 025	-	3 801	-	3 969	3 715	3 891	3 900	4 110	4 082
	1998/1999	3 602	3 575	3 410	3 308	3 210	-	-	3 213	3 600	3 500	3 317	3 088
	1999/2000	2 876	2 908	2 846	2 783	2 697	2 840	2 698	2 967	3 037	3 079	2 969	3 255
	2000/2001	-	3 381	3 393	3 607	3 600	3 910	3 575	3 826	4 418	4 303	4 325	4 233
	2001/2002	-	3 875	3 840	3 928	3 997	3 717	-	4 353	4 546	4 564	4 416	-
	2002/2003	-	-	2 590	-	3 415	3 494	3 995	3 895	3 650	3 651	3 670	3 465
	2003/2004	3 217											
Ječmen krmný	1996/1997	2 982	2 882	3 044	3 307	3 472	3 548	3 683	3 835	3 886	3 875	3 858	3 733
	1997/1998	3 515	3 422	3 449	3 483	3 407	3 414	3 361	3 370	3 404	3 461	3 308	3 214
	1998/1999	2 918	2 788	2 812	2 863	2 815	2 741	2 781	2 755	2 647	2 715	2 612	2 619
	1999/2000	2 345	1 985	2 045	2 144	2 190	2 264	2 245	2 415	2 345	2 464	2 540	2 621
	2000/2001	2 570	2 620	2 803	2 765	2 916	2 890	2 965	3 224	3 217	3 436	3 477	3 608
	2001/2002	3 209	3 110	3 171	3 178	3 215	3 245	3 267	3 361	3 312	3 358	3 327	3 101
	2002/2003	2 628	2 551	-	2 609	2 672	2 570	2 637	2 648	2 648	2 610	2 685	2 616
	2003/2004	2 499											

Pramen: ČSÚ

V předchozích letech měl vývoj cenových hladin ječmene sladovnického a ječmene pro krmné účely rozdílný trend. U sladovnického ječmene setrval vliv napjaté bilance po nižších či nekvalitních předchozích sklizních, a naopak krmný ječmen byl pod tlakem vysoké nadprodukce pšenice, která jej vytlačovala z krmných směsí. Proto se cenové nůžky mezi těmito komoditami rozevíraly; zatímco kvalitní sladovnický ječmen byl obilovinou s nejvyšší realizační cenou, krmný ječmen patřil mezi obiloviny s cenou nejnižší.

Pro nadcházející marketingový rok 2003/2004 se očekává změna této situace. Zatímco pšenice prodělala produkční propad a předpokládá se, že ječmen bude muset zčásti eliminovat tento pokles především u krmného užití, což povede k oživení cen krmného ječmene, u sladovnického ječmene se naopak očekává stagnace cen vzhledem k nárůstu výroby kvalitní ječné sladovnické suroviny.

V marketingovém roce 2003/2004 se tedy předpokládá přibližování cenových hladin obou ječmenů. Zatímco u sladovnického ječmene by mělo dojít ke stagnaci cenové úrovně v rozmezí 3800 – 4000 Kč/t, u ječmene krmného se předpokládá nárůst měsíčních průměrů v závěru roku 2003 na úrovni 3200 – 3400 Kč/t.

Pramen: ČSÚ, měsíční průměry cen u zemědělských výrobců

OVES

Výroba

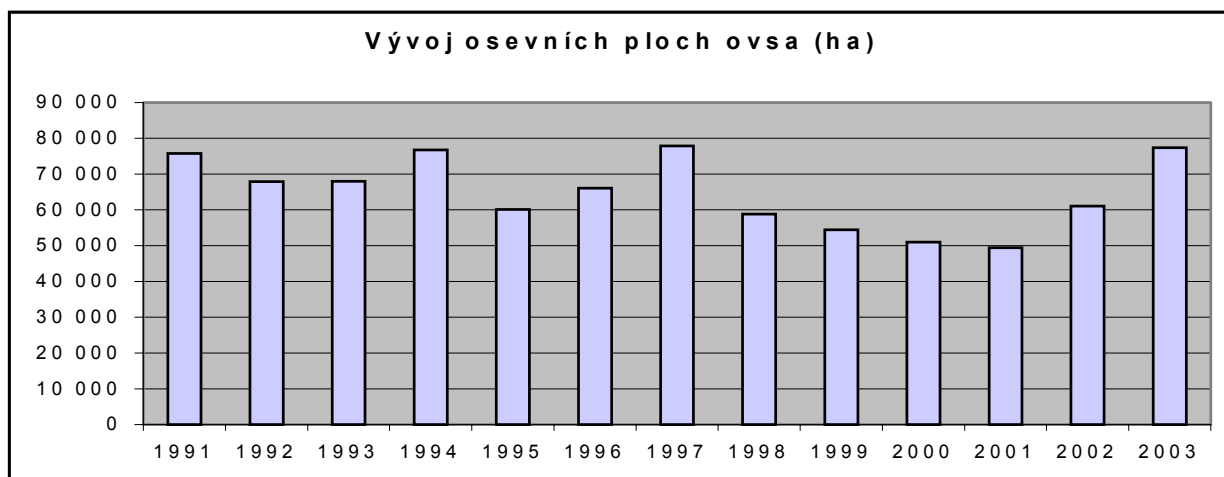
Odhad ČSÚ k 15. 8. 2003 o výši sklizně ovsa v roce 2003 dosahuje 240,2 tis. tun. Tento údaj je ve srovnání s předchozí sklizní výrazně vyšší, a to o 72,5 tis. tun (tj. 43,2 %). Jedná se o druhým rokem po sobě jdoucí citelné rozšíření pěstební plochy ovsa.

Lze tedy konstatovat, že se zájem o pěstování ovsa jako naší tradiční relativně nenáročné obiloviny po delším období poklesu rozlohy pěstování začíná obnovovat a oves si opět nachází své uplatnění a místo v osevních postupech zemědělských podniků v ČR. Je však nutno také brát na zřetel, že na letošní zvýšení osevních ploch měl značný vliv vysoký rozsah zaorávek ozimů.

Osevní plochy

Osevní plocha ovsa v ČR se v roce 2003 po předchozím období stagnace (1998 – 2001) a mírném růstu v roce 2002 citelně navýšila na 77,4 tis. ha. Ve srovnání s předchozí plochou osevu jde o značný nárůst o 16,4 tis. ha (26,9 %).

Výrazný vzrůst osevních ploch ovsa je zčásti přirozený důsledek náhradního osevu za zaorané ozimé obiloviny.

Pramen: ČSÚ

Hektarové výnosy

V roce 2003 je předpokládán průměrný hektarový výnos ovsa 3,10 t/ha, čímž překračuje skutečnost předchozího roku 2002 o 0,35 t/ha (tj. o 12,7 %). Oves se tak vrací po tříletém výpadku výnosů na svou obvyklou výnosovou úroveň nad hladinou 3,0 t/ha. Nárůst výnosu v tomto roce přispívá spolu s růstem osevní plochy k výraznému navýšení produkce.

Bilanční tabulka ovsa

Ukazatel	Jedn.	1998/ 1999	1999/ 2000	2000/ 2001	2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004 ¹⁾
Osevní plocha	tis. ha	58,8	54,4	51,0	49,4	61,0	77,4
Výnos	t/ha	3,11	3,32	2,71	2,85	2,75	3,10
Výroba	tis. t	179,7	179,1	135,9	136,4	167,7	240,2
Počáteční zásoby	tis. t	32,9	24,4	15,3	22,6	20,0	26,0
Dovoz	tis. t	0,2	0,1	1,3	3,9	0,9	1,0
Celková nabídka	tis. t	212,8	203,6	152,5	162,9	188,6	267,2
Domácí spotřeba celkem ¹⁾	tis. t	185,4	174,6	128,0	142,0	162,0	232,0
z toho – potraviny	tis. t	18,0	20,0	24,0	26,0	26,0	27,0
– osiva (vč. ploch pícnin)	tis. t	17,4	14,6	14,0	16,0	16,0	15,0
– krmiva	tis. t	150,0	140,0	90,0	100,0	120,0	190,0
Vývoz včetně Slovenska	tis. t	3,0	13,7	1,9	0,9	0,6	5,0
Celkové užití	tis. t	188,4	188,3	129,9	142,9	162,6	237,0
Konečné zásoby	tis. t	24,4	15,3	22,6	20,0	26,0	30,2
Konečné zásoby/domácí spotřeba	%	13,16	8,76	17,66	14,08	16,05	13,02
Konečné zásoby/celkové užití	%	12,95	8,13	17,40	13,99	15,99	12,74

Pramen: ČSÚ; Celní statistika; ¹⁾ MZe ČR, VÚZE

Poznámka: ^{*)} údaje kromě osevní plochy odhad

Počáteční zásoby

Počáteční zásoby marketingového roku 2003/2004 jsou vyšší o 6,0 tis. tun než vstupní zásoby předchozího období. Oves tak v období, kdy se u většiny obilovin zásoby snižují, patří mezi plodiny s nárůstem zásob. Tato skutečnost je důsledkem oživení zájmu o pěstování ovsa v posledních dvou letech.

Dovoz

Po určitém oživení dovozu ovsa ze zahraničí na počátku tisíciletí dochází od roku 2002 k snížení dovozu a to až na úroveň, kdy se dovoz prakticky nerealizoval.

Ve stávajícím marketingovém roce 2003/2004 se vzhledem výraznému nárůstu produkce ovsa tuzemské provenience a z toho vyplývajícího předpokladu dostatečného zásobení domácího trhu předpokládá dovoz ovsa na nevýznamné úrovni do 1 tis. tun.

Dovoz ovsa v období let 1994 – 2003 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
1994	0,1	0,2	0,3	1994/1995	0,2
1995	0,1	0,0	0,1	1995/1996	0,1
1996	0,1	0,0	0,1	1996/1997	0,0
1997	0,0	0,0	0,0	1997/1998	0,0
1998	0,0	0,0	0,0	1998/1999	0,2
1999	0,2	0,1	0,2	1999/2000	0,1
2000	0,0	0,2	0,2	2000/2001	1,3
2001	1,1	1,7	2,8	2001/2002	3,9
2002	2,2	0,5	2,7	2002/2003	0,9
2003	0,4	0,0 ^{*)}	0,4 ^{*)}	2003/2004	0,0 ^{*)}

Pramen: Celní statistika

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, ^{*)} údaje do konce srpna

Celková nabídka

Předpokládaná celková nabídka se v marketingovém roce 2003/2004 po tříletém období úrovně pod 200 tis. tun vlivem letošní vyšší produkce ovsa výrazně zvýšila a dosahuje 267,2 tis. tun.

Potravinářské užití

V následném období marketingového roku 2003/2004 se očekává vzhledem k výraznému nárůstu domácí produkce ovsa dostatečná nabídka potravinářského ovsa pro domácí spotřebu, která v posledních letech zřetelně roste.

Spotřeba na osivo

Spotřeba na osivo v sobě zahrnuje i spotřebu osiva pro pícninářské účely.

V marketingovém roce 2002/2003 opět narostla spotřeba ovsa v závislosti na rozšíření osevních ploch a to i v souvislosti s osetím náhradních ploch za zaorané ozimé obiloviny. V souladu s předpokladem mírného úbytku osevních ploch pro sklizeň v roce 2004 se ve stávajícím marketingovém roce 2003/2004 předpokládá přiměřený meziroční pokles spotřeby na osiva na 15 tis. tun.

Krmivářské užití

Zvýšená celková nabídka se v marketingovém roce 2003/2004 promítne do výrazného meziročního nárůstu krmivářského užití o 70 tis. tun. Ve srovnání s předchozím obdobím se tedy očekává nárůst o 63,1 %. I ze střednědobého hlediska se jedná o nadprůměrné množství použití ovsa pro krmné využití a souvisí s nárůstem produkce ovsa v letošním roce a zároveň s výrazně nižší dostupností pšenice pro tyto účely.

Vývoz

Vývoz ovsu je v posledních marketingových letech charakterizován celkově velmi malým objemem zahraničního obchodu s touto komoditou.

Pro marketingový rok 2003/2004 se očekává navýšení úrovně vývozu na 5,0 tis. tun vzhledem k poměrně výraznému nárůstu produkce ovsu.

Vývoz ovsu v období let 1994 – 2003 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
1994	2,8	3,1	5,9	1994/1995	12,3
1995	9,2	4,2	13,4	1995/1996	6,3
1996	2,1	0,0	2,1	1996/1997	0,4
1997	0,4	0,8	1,1	1997/1998	2,7
1998	1,9	0,2	2,1	1998/1999	3,0
1999	2,8	1,9	4,6	1999/2000	13,7
2000	11,9	1,1	13,0	2000/2001	1,9
2001	0,8	0,5	1,3	2001/2002	0,9
2002	0,4	0,0	0,4	2002/2003	0,5
2003	0,5	0,7 ^{*)}	1,2 ^{*)}	2003/2004	0,7 ^{*)}

Pramen: Celní statistika

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, ^{*)} údaje do konce srpna

Celkové užití, konečné zásoby

V marketingovém roce 2003/2004 se v souvislosti s vyšší celkovou nabídkou očekává ve srovnání s marketingovým rokem 2002/2003 vyšší celkové užití. V návaznosti na vyšší sklizeň dojde také k nárůstu konečných zásob.

Cenový vývoj

Měsíční průměry cen ovsu u zemědělských výrobců v Kč/t v marketingových letech 1996/1997– 2003/2004 (bez DPH)

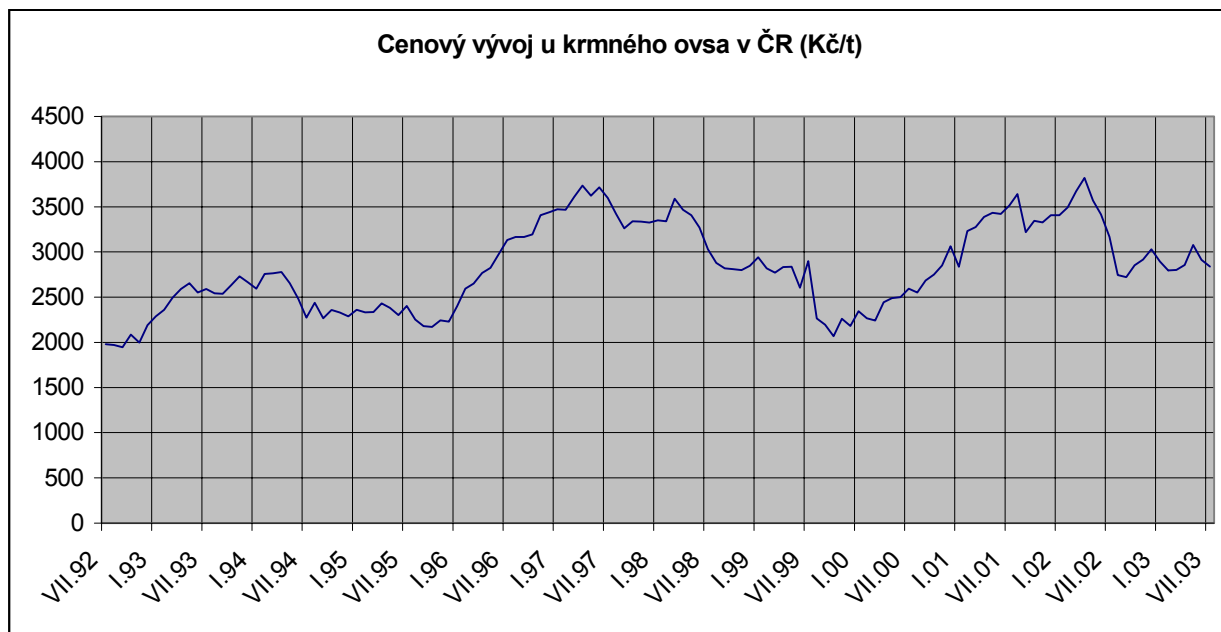
Plodina	Mark. rok	Měsíc											
		VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
Oves krmný	1996/1997	3 132	3 167	3 165	3 195	3 407	3 440	3 472	3 467	3 610	3 736	3 623	3 714
	1997/1998	3 599	3 422	3 262	3 339	3 337	3 326	3 350	3 339	3 589	3 467	3 407	3 270
	1998/1999	3 030	2 879	2 818	2 810	2 798	2 846	2 940	2 820	2 770	2 832	2 836	2 605
	1999/2000	2 899	2 264	2 196	2 068	2 260	2 183	2 345	2 268	2 241	2 444	2 489	2 500
	2000/2001	2 593	2 551	2 684	2 751	2 849	3 064	2 836	3 230	3 277	3 389	3 434	3 423
	2001/2002	3 512	3 640	3 221	3 344	3 329	3 407	3 407	3 492	3 673	3 821	3 570	3 417
	2002/2003	3 168	2 744	2 721	2 852	2 916	3 029	2 895	2 797	2 803	2 857	3 078	2 913
	2003/2004	2 838											

Pramen: ČSÚ

Ceny krmného ovsu mají pro své specifické užití v ČR (např. koně, plemenná zvířata) úzkou vazbu odbytu na malou část trhu s krmivy a jsou tak značně závislé na aktuální nabídce a poptávce. Cena ovsu byla v marketingovém roce 2002/2003 poměrně nevyrovnaná a lze konstatovat, že byla pod vlivem poklesu cen u všech krmných obilovin na našem trhu. Cenový pokles u této komodity vycházel i z prognóz nárůstu ovesné produkce; přesto se cena ovsu pohybovala mírně nad cenami většiny ostatních krmných plodin.

Po letošní sklizni bude ovesná komodita pod vlivem dvou základních faktorů. Nízká produkce krmných obilovin (zejména vlivem propadu produkce pšenice), bude působit na navýšení cen krmných obilovin obecně. Výrazný nárůst produkce ovsa a následné zvýšení celkové nabídky, bude působit na jeho cenu degresivně.

Také s ohledem na již konstatované spíše užší specifické užití ovsa se očekává v závěru roku 2003 pouze mírný nárůst či později stagnace měsíčních průměrů cen krmného ovsa na úrovni 3100 – 3300 Kč/t.

Pramen: ČSÚ, měsíční průměry cen u zemědělských výrobců

KUKUŘICE

Výroba

Kukuřice v předchozím sklizňovém roce 2002 zaznamenala další nárůst produkce o 207,6 tis. tun (50,8 %) ve srovnání s předchozí sklizní a její sklizeň dosáhla rekordní úrovně 616,2 tis. tun.

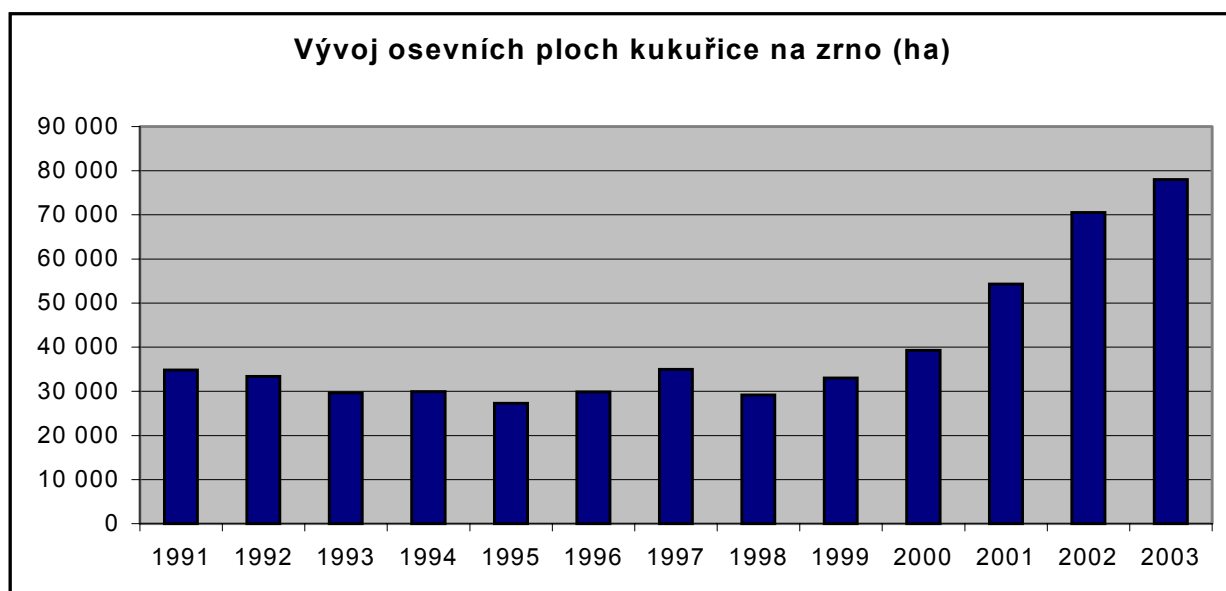
Podle odhadu MZe (ČSÚ odhad hektarového výnosu a výroby kukuřice k 15. 8. neuvádí), který zohledňuje především osevní plochu podle soupisu ČSÚ, dojde ve stávajícím sklizňovém roce k poklesu v produkci kukuřice na 413,6 tis. tun. Jedná se o pokles ve výnosové hladině daný především velmi nízkým úhrnem srážek v letních měsících. Ve dlouhodobém srovnání se přesto tato sklizeň zřejmě stane druhou nejvyšší sklizní kukuřice na zrna v ČR právě po minulém roce, a to především vzhledem k dalšímu nárůstu osevní plochy.

Kukuřice na zrna prodělala v posledních letech v ČR nebývalý rozmach a vlivem toho se u ní zcela změnili bilanční ukazatele. Zatímco ještě před pěti lety bylo třeba zhruba jednu třetinu její domácí spotřeby dovézt ze zahraničí, v předcházejícím marketingovém roce 2002/2003 se již stala po pšenici obilovinou s druhou nejvyšší vývozní dispozicí. Výroba kukuřice se za posledních sedm let více než zečtyřnásobila (v roce 1994 činila 91,4 tis. tun).

Z pohledu zajištění domácí potřeby růstem tuzemské produkce se jedná o velmi pozitivní skutečnost. Přesto je nutné brát v úvahu, že ČR má omezenou výměru oblastí, pro které je pěstování kukuřice skutečně vhodné a konkurenceschopnost našich pěstitelů je do značné míry závislá na příznivých klimatických podmínkách daného pěstebního roku.

Osevní plochy

Podle údajů ČSÚ bylo pro sklizeň roku 2003 kukuřicí na zrna oseto 78,0 tis. ha. Po rekordní osevní ploše předchozího roku 2002 (70,6 tis. ha) jde o další navýšení o 7,4 tis. ha (tj. 10,5 %) a potvrzení nebývalého rozmachu pěstování kukuřice na zrna v ČR.

Pramen: ČSÚ

Hektarové výnosy

V roce 2003 se očekává průměrný výnos kukuřice na zrna ve výši 5,30 t/ha. Ve srovnání s výnosem sklizně roku 2002 jde o citelné snížení o 1,97 t/ha (tj. 27,1 %). Letošní rok tak nepotvrdí trend zvyšování hektarových výnosů z posledních let (průměr výnosů v letech 1997 – 2002 byl 6,62 t/ha). Na sníženém výnosu kukuřice se podepsal dlouhotrvající nedostatek srážek.

Bilanční tabulka kukuřice na zrna

Ukazatel	Jedn.	1998/ 1999	1999/ 2000	2000/ 2001	2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004 ¹⁾
Osevní plocha	tis. ha	29,2	33,0	39,3	54,3	70,6	78,0
Výnos	t/ha	6,09	6,60	6,43	6,60	7,27	5,30
Výroba	tis. t	200,6	260,5	303,9	408,6	616,2	413,6
Počáteční zásoby	tis. t	121,1	96,7	82,7	44,6	95,1	166,4
Dovoz	tis. t	110,2	61,0	17,6	19,6	6,4	50,0
Celková nabídka	tis. t	431,9	418,2	404,2	472,8	717,7	630,0
Domácí spotřeba celkem ¹⁾	tis. t	322,3	302,2	343,0	374,5	426,0	527,0
z toho – potraviny	tis. t	10,0	10,0	10,0	12,0	13,0	14,0
– osiva (vč. ploch pícnin)	tis. t	12,2	12,2	13,0	12,5	13,0	13,0
– krmiva	tis. t	300,1	280,0	320,0	350,0	400,0	500,0
Vývoz včetně Slovenska	tis. t	12,9	33,3	16,6	3,2	125,3	20,0
Celkové užití	tis. t	335,2	335,5	359,6	377,7	551,3	547,0
Konečné zásoby	tis. t	96,7	82,7	44,6	95,1	166,4	83,0
Konečné zásoby/domácí spotřeba	%	30,00	27,37	13,00	25,39	39,06	15,75
Konečné zásoby/celkové užití	%	28,85	24,65	12,40	25,18	30,18	15,17

Pramen: ČSÚ; Celní statistika; ¹⁾ MZe ČR, VÚZE

Poznámka: Zásoby jsou uvedeny včetně SSHR, ^{*)} údaje kromě osevní plochy odhad

Počáteční zásoby

V minulých letech kolísala úroveň počátečních zásob podle období, kdy probíhal dovoz kukuřice. S přechodem na vyšší pokrytí spotřeby domácí produkcí dochází k postupné stabilizaci počátečních zásob.

Dovoz

Vzhledem k rozsáhlým změnám ve výrobě kukuřice na zrno v minulých letech, které posunuly ČR z role silného dovozce až na současnou pozici vývozce této komodity, byly ovlivněny výrazně tendence našeho zahraničního obchodu.

V souladu se zajištěním většiny domácích potřeb produkcí tuzemské provenience v posledních letech dovoz kukuřice ze zahraničí prudce poklesl a udržuje se na nízké hranici, která je nezbytná pro zajištění specifických potřeb tuzemských zpracovatelů především pro kukuřice na výrobu potravin či pro osevní účely.

Pro marketingový rok 2003/2004 se očekává oživení dovozu především vzhledem ke snížení produkce kukuřice a propadu výroby ostatních krmných obilovin, zejména pšenice.

Dovoz kukuřice v období let 1994 – 2003 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
1994	42,0	70,2	112,2	1994/1995	180,3
1995	110,1	72,0	182,0	1995/1996	87,4
1996	15,4	111,5	127,0	1996/1997	193,7
1997	82,2	41,8	124,0	1997/1998	85,9
1998	44,1	76,9	120,9	1998/1999	110,2
1999	33,3	42,9	76,2	1999/2000	61,0
2000	18,1	12,6	30,7	2000/2001	17,7
2001	5,1	4,9	10,0	2001/2002	19,6
2002	14,7	0,9	15,6	2002/2003	6,4
2003	5,5	0,1 ^{*)}	5,6 ^{*)}	2003/2004	0,1 ^{*)}

Pramen: Celní statistika

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, ^{*)} údaje do konce srpna

Celková nabídka

V marketingovém roce 2003/2004 se očekává snížení celkové nabídky kukuřice v důsledku nižší výroby. Celková nabídka by v tomto období měla dosáhnout 630,0 tis. tun, což je o 87,7 tis tun nižší úroveň než v marketingovém roce 2002/2003.

Potravinářské užití

Potřeba kukuřice pro potravinářské užití je vzhledem ke specifickým kvalitativním požadavkům zpracovatelského průmyslu doposud zčásti vykrývána dovozem. Pro marketingový rok 2003/2004 se očekává mírné navýšení potravinářského užití kukuřice.

Spotřeba na osivo

Spotřeba na osivo zahrnuje také spotřebu osiva pro výsev kukuřice na siláž. Pro nastávající období se očekává stabilizace osevních ploch kukuřice na zrno i kukuřice na siláž, což by se mělo odrazit v setrvalé úrovni spotřeby kukuřice na osivo.

Krmivářské užití

Vzhledem k výraznému poklesu produkce obilovin, především pšenice, která se odrazí především v horší dostupnosti této obiloviny pro krmné užití, se také s ohledem k vysoké krmné hodnotě kukuřičného zrna, očekává substituce nedostatkové pšeničné suroviny v krmných směsích s vyšším využitím kukuřice (kromě zvýšené spotřeby ječmene pro tyto účely).

Vzhledem k uvedeným skutečnostem je v marketingovém roce 2003/2004 předpoklad citelného meziročního nárůstu užití kukuřice pro krmivářské užití na úkor poklesu vývozu do zahraničí ve srovnání s předchozím obdobím.

Vývoz

S ohledem na snížení celkové nabídky kukuřice a v důsledku nižší sklizně se předpokládá i nižší vývoz v marketingovém ročníku 2003/2004. Tento stav je patrný z údajů o vývozu za první dva měsíce tohoto období.

Významné snížení vývozu kukuřice vyplývá také z vyššího zastoupení užití pro krmné účely jako substituentu za nedostatek krmné pšenice z letošní sklizně 2003, jak je to zmíněno v předchozím bodu Krmivářské užití.

Vývoz kukuřice v období let 1994 – 2003 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketing. rok
1994	4,7	0,4	5,1	1994/1995	0,6
1995	0,2	0,1	0,2	1995/1996	0,4
1996	0,4	0,0	0,4	1996/1997	0,4
1997	0,3	0,1	0,4	1997/1998	32,8
1998	32,8	0,5	33,3	1998/1999	12,9
1999	12,4	11,2	23,6	1999/2000	33,3
2000	22,1	1,3	22,4	2000/2001	16,6
2001	15,3	1,0	16,3	2001/2002	3,2
2002	2,2	48,6	50,8	2002/2003	125,3
2003	76,7	15,0 ^{*)}	91,7 ^{*)}	2003/2004	15,0 ^{*)}

Pramen: Celní statistika

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, ^{*)} údaje do konce srpna

Celkové užití, konečné zásoby

V marketingovém roce 2003/2004 se očekává určitá stagnace v celkovém užití ve srovnání s předchozím obdobím, které se vyznačovalo meziročním značným nárůstem.

Cenový vývoj

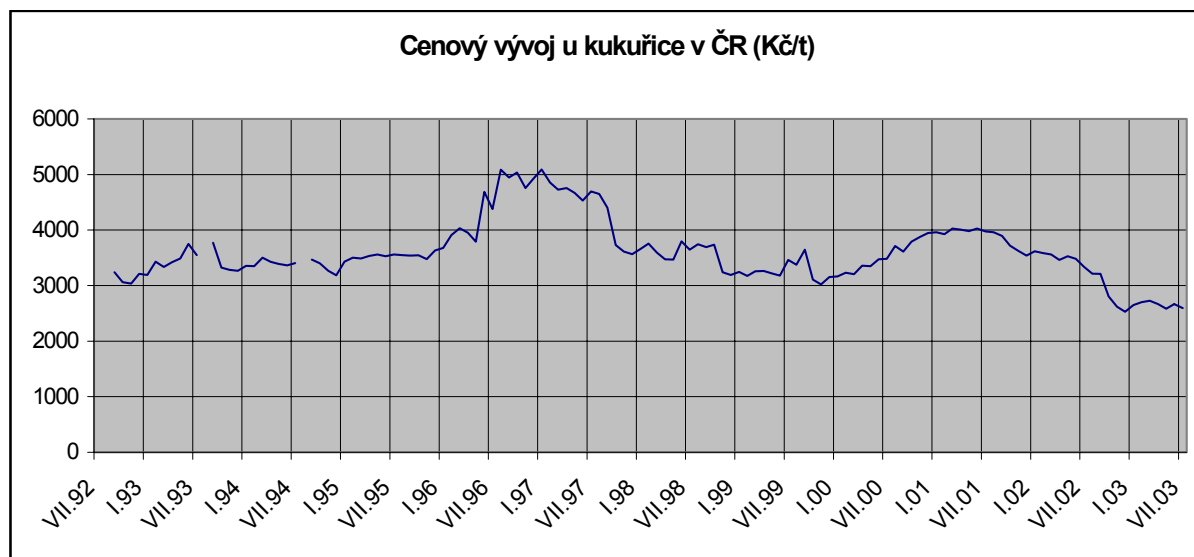
Měsíční průměry cen kukuřice u zemědělských výrobců v Kč/t v marketingových letech 1996/1997 – 2003/2004 (bez DPH)

Plodina	Mark. rok	Měsíc											
		VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
Kukuřice krmná	1996/1997	4 378	5 086	4 947	5 034	4 758	4 925	5 093	4 854	4 726	4 756	4 667	4 532
	1997/1998	4 695	4 650	4 400	3 730	3 611	3 565	3 657	3 755	3 594	3 472	3 470	3 797
	1998/1999	3 645	3 745	3 692	3 734	3 241	3 189	3 245	3 173	3 257	3 261	3 221	3 179
	1999/2000	3 460	3 377	3 645	3 106	3 022	3 152	3 166	3 232	3 208	3 358	3 349	3 475
	2000/2001	3 481	3 713	3 609	3 790	3 873	3 945	3 960	3 927	4 028	4 009	3 981	4 029
	2001/2002	3 974	3 961	3 896	3 721	3 628	3 537	3 617	3 587	3 559	3 460	3 527	3 485
	2002/2003	3 337	3 216	3 211	2 803	2 618	2 528	2 649	2 701	2 728	2 667	2 584	2 668
	2003/2004	2 594											

Pramen: ČSÚ

V průběhu marketingového roku došlo k citelnému poklesu cen kukuřice, který korespondoval s nárůstem její produkce a cenovým poklesem všech krmných obilovin.

Vzhledem k nízké produkci pšenice, která se projeví především v zabezpečení krmného obilí, a také s ohledem na pokles produkce kukuřice ve sklizňovém roce 2003, lze očekávat postupnou restauraci cen, která bude doprovázet cenový vývoj většiny krmných obilovin. V závěru kalendářního roku 2003 se očekává výše měsíčních cenových průměrů kukuřice v rozmezí 3300 – 3500 Kč/t.

Pramen: ČSÚ, měsíční průměry cen u zemědělských výrobců

TRITIKALE (ŽITOVEC)

Výroba

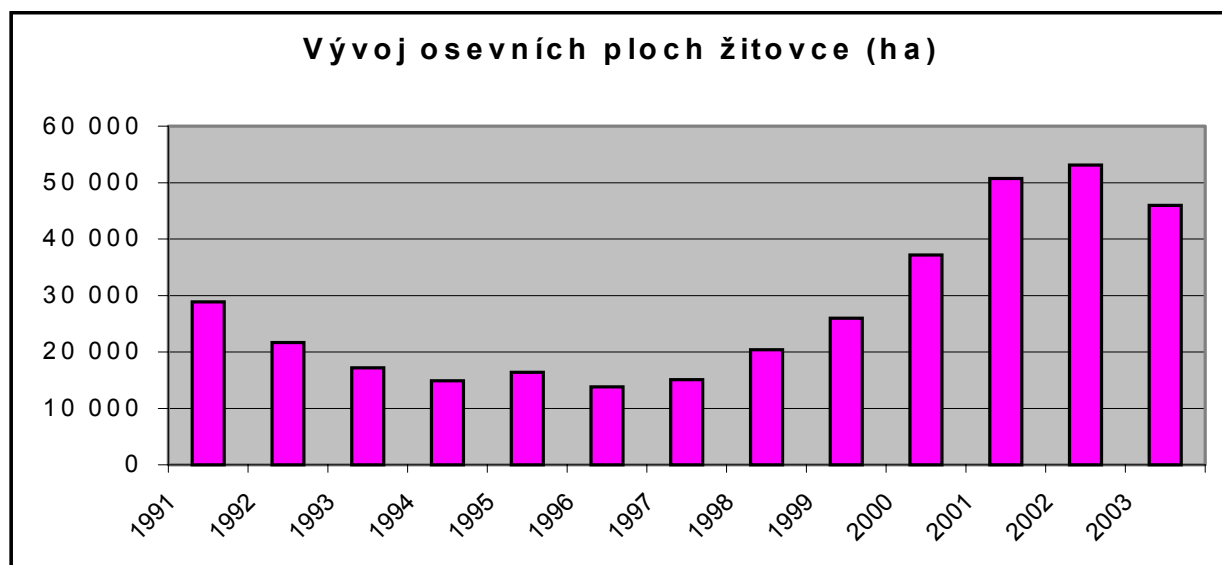
Sklizeň žitovce ČSÚ předpokládá k 15. 8. 2003 ve výši 165,3 tis. tun. Očekává se tedy, že produkce této plodiny bude nižší než v ročnících předchozích, kdy vykazovala meziroční nárůst. V letošním roce se produkce žitovce sníží o 34,6 tis. tun, tj. o 17,3%.

I přes pokles produkce, která byla ovlivněna snížením výměry pěstování, zůstává objemem své produkce bilančně důležitou obilovinou na našem trhu s krmnými obilovinami.

Navíc pro zemědělce znamenal letošní klimaticky atypický rok velmi cennou zkušenost – spolu se žitem se potvrdilo výjimečné postavení žitovce mezi ostatními ozimými obilovinami co se týká odolnosti proti nízkým teplotám. To bude velmi pravděpodobně znamenat, že do budoucna budou zemědělci v rámci zvažování podnikatelských rizik při výběru plodiny či odrůdy pro krmné užití brát zimovzdornost na daleko větší zřetel, což může sehrát pro žitovec velmi důležitou roli při jeho dalším rozšíření pěstování.

Osevní plochy

Podle soupisu osevních ploch prováděného ČSÚ dosáhla výměra pěstování pro sklizeň roku 2003 výše 46,0 tis. ha. To představuje meziroční pokles o 7,1 tis. ha (13,4 %). Jedná se o první pokles osevních ploch žitovce od roku 1996.

Pramen: ČSÚ

Hektarové výnosy

Výnos žitovce ze sklizně 2003 se odhaduje na 3,60 t/ha. Ve srovnání se skutečností loňské sklizně se jedná pouze o mírné snížení o 0,17 t/ha. I na základě uvedených údajů je možné konstatovat, že žitovec byl po žitu druhou ozimou obilovinou, která se nejlépe vyrovnala s velmi nepříznivými klimatickými podmínkami v zimním období. Tato skutečnost může významnou měrou ovlivnit rozhodování zemědělců při výběru ozimé plodiny pro krmné užití v budoucnosti a napomoci dalšímu rozšíření žitovce v ČR.

V letošním roce dosaženým výnosem žitovec potvrzuje největší vyrovnanost výnosů ze všech významných obilovin (rozdíl mezi nejvyšším a nejnižším výnosem v období posledních osmi let činí 0,56 t/ha).

Bilanční tabulka žitovce

Ukazatel	Jedn.	1998/ 1999	1999/ 2000	2000/ 2001	2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004 ¹⁾
Osevní plocha	tis. ha	20,4	26,0	37,2	50,7	53,1	46,0
Výnos	t/ha	3,90	4,14	3,74	3,87	3,77	3,60
Výroba	tis. t	79,1	107,4	138,5	191,8	199,9	165,3
Počáteční zásoby	tis. t	1,6	3,0	10,4	12,5	26,1	27,9
Dovoz	tis. t	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	1,0
Celková nabídka	tis. t	80,7	110,4	148,9	204,4	226,1	194,2
Domácí spotřeba celkem ¹⁾	tis. t	77,7	93,4	133,5	175,0	184,0	174,0
z toho – potraviny	tis. t	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
– osiva (vč. ploch pícnin)	tis. t	5,2	7,4	8,5	10,0	9,0	9,0
– krmiva	tis. t	72,5	86,0	125,0	165,0	175,0	165,0
Vývoz včetně Slovenska	tis. t	0,0	6,6	2,9	3,3	14,2	5,0
Celkové užití	tis. t	77,7	100,0	136,4	178,3	198,2	179,0
Konečné zásoby	tis. t	3,0	10,4	12,5	26,1	27,9	15,2
Konečné zásoby/domácí spotřeba	%	3,86	11,13	9,36	14,91	15,16	8,74
Konečné zásoby/celkové užití	%	3,86	10,4	9,16	14,64	14,08	8,49

Pramen: ČSÚ; Celní statistika; ¹⁾ MZe ČR, VÚZE

Poznámka: *) údaje kromě osevní plochy odhad

Počáteční zásoby

V průběhu marketingového roku 2002/2003 zůstaly zásoby žitovce přibližně na stejné úrovni jako v předešlém marketingovém ročníku. Došlo k mírnému navýšení o 1,8 tis. tun na konečných 27,9 tis. tun.

Dovoz

Dovoz žitovce byl v předchozích letech naprosto nevýznamný a nepřesáhl v žádném marketingovém roce objem 100 t. V průběhu marketingového roku 2002/2003 dosáhl dovoz 145,2 tun.

Ani pro marketingový rok 2003/2004 se neočekává významnější dovoz žitovce ze zahraničí.

Celková nabídka

S ohledem na pokles produkce se celková nabídka žitovce pro marketingový rok 2003/2004 očekává ve výši 194,2 tis. tun. Ve srovnání s předchozím marketingovým rokem 2002/2003 se jedná o snížení o 31,9 tis. tun (14,1 %).

Domácí spotřeba

Použití žitovce je soustředěno výhradně na krmné účely. Jedná se o kvalitní krmnou obilovinu, jako potravina se nevyužívá. V závislosti na nárůstu produkce ve sklizni 2002 se zvýšila spotřeba žitovce na krmivo v marketingovém roce 2002/2003 na 175,0 tis. tun.

Pro marketingový rok 2003/2004 se očekává pokles spotřeby žitovce v souladu s poklesem jeho výroby, a to o 2,7 % na 174,0 tis. tun.

Spotřeba osiv zohledňuje využití žitovce také jako pícní ozimé meziplodiny. Pro nadcházející období se předpokládá stabilizace spotřeby osiva.

Vývoz

V předchozím marketingovém roce 2002/2003 se vývoz žitovce významně oživil a dosáhl své historicky nejvyšší úrovně 14,2 tis. tun.

V nadcházejícím marketingovém roce 2003/2004 se předpokládá zpětný pokles vývozu žitovce do zahraničí vzhledem ke skutečnosti, že se spolu s ječmenem a kukuřicí bude podílet na vykrytí poklesu v produkci pšenice pro krmné užití.

Vývoz žitovce v letech 1994 – 2003 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
1994	0,0	0,1	0,1	1994/1995	0,1
1995	0,0	0,0	0,0	1995/1996	0,0
1996	0,0	0,0	0,0	1996/1997	0,0
1997	0,0	0,0	0,0	1997/1998	0,0
1998	0,0	0,0	0,0	1998/1999	0,0
1999	0,0	2,3	2,3	1999/2000	6,6
2000	4,4	2,4	4,8	2000/2001	2,9
2001	0,5	0,8	1,3	2001/2002	3,3
2002	2,5	1,3	3,8	2002/2003	14,2
2003	12,9	0,9 ^{*)}	13,8 ^{*)}	2003/2004	0,9 ^{*)}

Pramen: Celní statistika

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, ^{*)} údaje do konce srpna

Celkové užití, konečné zásoby

Pokles produkce této krmné komodity odpovídá i poklesu celkového užití, který se v marketingovém roce 2003/2004 očekává na úrovni 179,0 tis. tun. S rostoucím významem žitovce jako krmné plodiny lze předpokládat určitou stabilizaci konečných zásob. Tento trend bude pro marketingový rok 2003/2004 oslaben skutečností, že u žitovce se stejně jako u většiny ostatních obilovin projeví pokles produkce a z toho vyplývající pokles konečných zásob.

Cenový vývoj

Měsíční průměr cen zemědělských výrobců ČSÚ doposud u žitovce nesledoval. Z operativních šetření MZe ČR lze odvodit, že jeho ceny jsou srovnatelné s úrovní cen krmného ječmene.

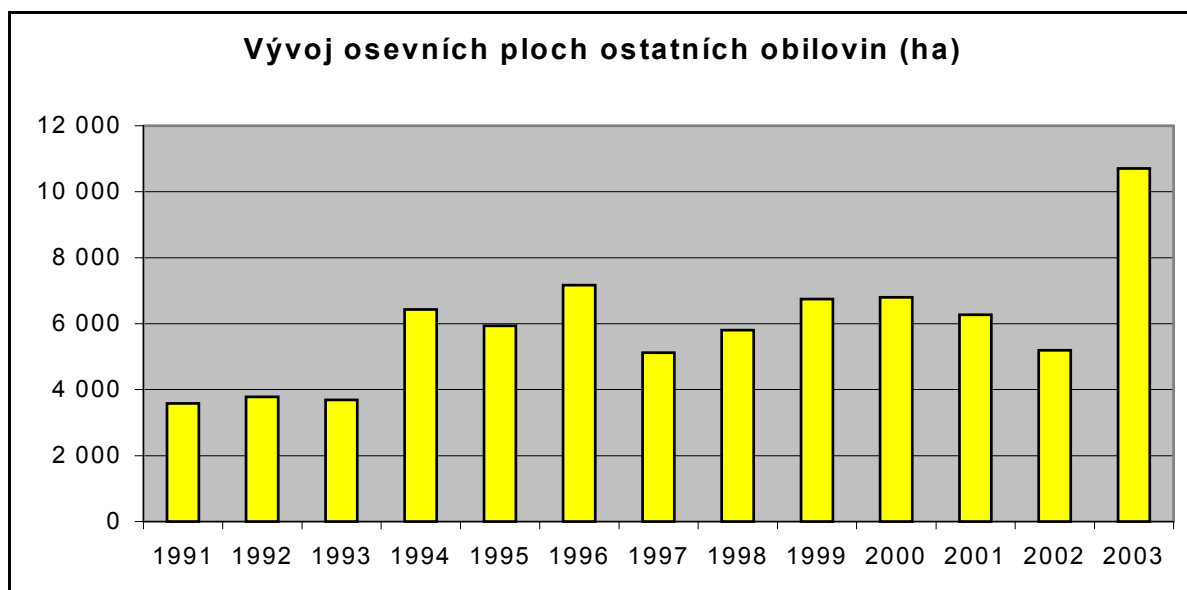
OSTATNÍ OBILOVINY

Výroba, osevní plochy a hektarové výnosy

Tato skupina zahrnuje proso, lesknici kanárskou, širok, pohanku a další okrajové obiloviny.

Podle soupisu ploch ČSÚ k 31. 5. 2003 byla osevní plocha ostatních obilovin 10,7 tis. ha. Tato skupina plodin tedy vykázala meziroční nárůst rozsahu pěstování o 5,5 tis. ha (105,8 %). To koresponduje s vysokým podílem zaorávek ozimů a zvýšeným zájmem o pěstování jarních plodin.

Odhad ČSÚ k 15. 8. 2003 ostatní obiloviny nezahrnuje. Vzhledem k tomu MZe odhaduje pro účely bilance výnos ostatních obilovin na úrovni 1,70 t/ha. Aktuální předpoklad produkce MZe u ostatních obilovin tedy dosahuje 18,2 tis. tun.

Pramen: ČSÚ

Domácí spotřeba

Ostatní obiloviny jsou důležitými surovinami k výrobě potravin a jsou také nezbytnou součástí některých speciálních krmiv.

Bilanční tabulka ostatních obilovin

Ukazatel	Jedn.	1998/ 1999	1999/ 2000	2000/ 2001	2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004 ¹⁾
Osevní plocha	tis. ha	5,8	6,8	6,8	6,3	5,2	10,7
Výnos	t/ha	1,91	2,01	1,87	1,67	1,69	1,7
Výroba	tis. t	10,5	13,3	12,4	9,8	8,8	18,2
Počáteční zásoby	tis. t	0,2	2,0	2,2	0,3	1,5	0,5
Dovoz	tis. t	1,2	0,6	0,8	2,0	1,7	1,0
Celková nabídka	tis. t	11,9	15,9	15,4	12,1	12,0	19,7
Domácí spotřeba celkem ¹⁾	tis. t	9,1	10,4	11,5	8,5	7,5	10,5
z toho – potraviny	tis. t	6,0	6,0	6,0	5,0	5,0	5,5
– osiva	tis. t	0,7	0,4	0,5	0,5	0,5	1,0
– krmiva	tis. t	2,4	4,0	5,0	3,0	2,0	4,0
Vývoz včetně Slovenska	tis. t	0,8	3,3	3,6	2,1	4,0	7,0
Celkové užití	tis. t	9,9	13,7	15,1	10,6	11,5	17,5
Konečné zásoby	tis. t	2,0	2,2	0,3	1,5	0,5	2,2
Konečné zásoby/domácí spotřeba	%	21,98	21,15	2,61	17,65	6,67	20,95
Konečné zásoby/celkové užití	%	20,20	16,06	1,99	14,15	4,35	12,57

Pramen: ČSÚ; Celní statistika; ¹⁾ MZe ČR

Poznámka: ^{*)} údaje kromě osevní plochy odhad

Dovoz a vývoz

Nejvýznamnějšími vývozními komoditami z této skupiny jsou proso a pohanka. Zahraniční obchod lze charakterizovat jako poměrně stabilní a odvíjí se především na základě obchodních vztahů dlouhodobějšího charakteru.

Dovoz ostatních obilovin v letech 1994 – 2003 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
1994	0,1	0,3	0,5	1994/1995	0,6
1995	0,3	0,3	0,6	1995/1996	0,6
1996	0,3	0,6	1,0	1996/1997	0,9
1997	0,3	0,3	0,6	1997/1998	0,7
1998	0,4	0,6	0,9	1998/1999	1,2
1999	0,6	0,3	0,9	1999/2000	0,6
2000	0,3	0,4	0,7	2000/2001	0,8
2001	0,4	0,8	1,2	2001/2002	2,0
2002	1,2	1,3	2,5	2002/2003	1,6
2003	0,3	0,0 ^{*)}	0,3 ^{*)}	2003/2004	0,0 ^{*)}

Pramen: Celní statistika

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, ^{*)} údaje do konce srpna

Vývoz ostatních obilovin v letech 1994 – 2003 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
1994	0,9	1,3	2,3	1994/1995	1,6
1995	0,3	0,5	0,8	1995/1996	1,0
1996	0,5	0,4	0,9	1996/1997	1,1
1997	0,7	1,1	1,8	1997/1998	2,2
1998	1,1	0,3	1,5	1998/1999	0,8
1999	0,4	1,0	1,5	1999/2000	3,2
2000	2,2	2,4	4,6	2000/2001	2,9
2001	2,3	1,3	3,6	2001/2002	2,1
2002	0,8	1,6	2,4	2002/2003	3,9
2003	2,3	0,0*)	2,3*)	2003/2004	0,0*)

Pramen: Celní statistika

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, *) údaje do konce srpna

PŘÍLOHY

Obsah:

Osevní plocha jednotlivých druhů obilnin a jejich zastoupení na orné půdě.

Osevní a sklizňové plochy, produkce a hektarové výnosy obilnin.

Roční průměry cen zemědělských výrobců obilovin.

Roční průměry spotřebitelských cen a meziroční indexy.

Průměrné měsíční ceny zemědělských výrobců.

Průměrné ceny průmyslových výrobců vybraných mlýnských a pekářenských výrobků.

Průměrné spotřebitelské ceny vybraných mlýnských a pekářenských výrobků.

Porovnání průměrných cen zemědělských výrobců, průmyslových výrobců a spotřebitelských cen vybraných druhů v letech 1998 – 2003.

Průměrné ceny vybraných výrobků a služeb nakoupených zemědělskou prvovýrobou.

Průběh počasí od srpna 2000 do července 2003 podle zemědělských výrobních oblastí ve srovnání s normálovými průměrnými hodnotami.

Osevní plocha jednotlivých druhů obilnin a jejich zastoupení na orné půdě

Plodina	Rok	Osevní plocha ha	Orná půda ha	Osev. plocha /orná půda (%)	% z obilnin celkem
Obilniny celkem	2000	1 647 508	3 095 958	53,21	100,00
	2001	1 626 785	3 082 383	52,78	100,00
	2002	1 562 117	3 075 120	50,80	100,00
	2003	1 452 349	3 068 239	47,33	100,00
Z toho: pšenice celkem	2000	972 711	3 095 958	31,42	59,04
	2001	927 247	3 082 383	30,08	57,00
	2002	848 830	3 075 120	27,60	54,34
	2003	648 389	3 068 239	21,13	44,64
pšenice ozimá	2000	888 162	3 095 958	28,69	91,30 ¹⁾
	2001	873 463	3 082 383	28,34	94,20 ¹⁾
	2002	796 214	3 075 120	25,89	93,80 ¹⁾
	2003	541 695	3 068 239	17,65	83,54 ¹⁾
pšenice jarní	2000	84 549	3 095 958	2,73	8,69 ¹⁾
	2001	53 784	3 082 383	1,74	5,80 ¹⁾
	2002	52 616	3 075 120	1,71	6,20 ¹⁾
	2003	106 694	3 068 239	3,48	16,46 ¹⁾
žito	2000	44 178	3 095 958	1,43	2,68
	2001	40 987	3 082 383	1,33	2,52
	2002	35 332	3 075 120	1,15	2,26
	2003	41 915	3 068 239	1,37	2,89
ječmen celkem	2000	496 382	3 095 958	16,03	30,13
	2001	497 864	3 082 383	16,15	30,60
	2002	488 069	3 075 120	15,87	31,24
	2003	549 955	3 068 239	17,92	37,87
ječmen ozimý	2000	142 110	3 095 958	4,59	28,63 ²⁾
	2001	156 732	3 082 383	5,08	31,48 ²⁾
	2002	142 916	3 075 120	4,65	29,28 ²⁾
	2003	98 818	3 068 239	3,22	17,97 ²⁾
ječmen jarní	2000	354 272	3 095 958	11,44	71,37 ²⁾
	2001	341 132	3 082 383	11,07	68,52 ²⁾
	2002	345 153	3 075 120	11,22	70,72 ²⁾
	2003	451 137	3 068 239	14,70	82,03 ²⁾
oves	2000	50 950	3 095 958	1,65	3,09
	2001	49 388	3 082 383	1,60	3,03
	2002	61 027	3 075 120	1,98	3,91
	2003	77 371	3 068 239	2,52	5,33
žitovec	2000	37 168	3 095 958	1,20	2,26
	2001	50 738	3 082 383	1,65	3,12
	2002	53 094	3 075 120	1,73	3,40
	2003	45 970	3 068 239	1,50	3,16
kukuřice	2000	39 317	3 095 958	1,27	2,39
	2001	54 295	3 082 383	1,76	3,34
	2002	70 569	3 075 120	2,29	4,52
	2003	78 040	3 068 239	2,54	5,37
ostatní obilniny	2000	6 802	3 095 958	0,22	0,41
	2001	6 266	3 082 383	0,20	0,38
	2002	5 194	3 075 120	0,17	0,33
	2003	10 708	3 068 239	0,35	0,74

Pramen: ČSÚ – soupis ploch osevů v ČR k 31. 5.; Statistická ročenka půdního fondu ČR, dopočet MZe

Poznámka: ¹⁾ procenta z pšenice celkem

²⁾ procenta z ječmene celkem

Osevní a sklizňové plochy, produkce a hektarové výnosy obilovin v ČR

Pšenice ozimá

Rok sklizně	Plocha osevu (ha)	Plocha sklizně (ha)	Sklizeň (t)	Výnos (t/ha)
1983	749 826	748 443	3 712 300	4,96
1984	771 124	765 955	3 902 141	5,09
1985	795 664	789 044	3 984 119	5,05
1986	783 774	779 726	3 426 035	4,39
1987	791 771	789 530	3 896 745	4,94
1988	801 096	798 327	4 028 817	5,05
1989	813 447	812 944	4 031 052	4,96
1990	810 102	807 654	4 559 337	5,65
1991	787 436	785 881	4 030 072	5,13
1992	735 866	734 641	3 330 279	4,53
1993	754 802	752 109	3 194 155	4,25
1994	765 082	764 659	3 551 666	4,64
1995	795 331	794 647	3 693 156	4,65
1996	756 484	754 656	3 560 921	4,72
1997	773 909	766 269	3 427 413	4,47
1998	849 237	847 900	3 637 835	4,29
1999	744 994	744 577	3 549 670	4,77
2000	888 162	886 562	3 848 694	4,34
2001	873 463	870 016	4 305 486	4,95
2002	796 214	796 214	3 694 503	4,64
2003	541 695	541 696 *	2 231 048 *	4,12 *

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * odhady sklizně k 15. 8. 2003

Pšenice jarní

Rok sklizně	Plocha osevu (ha)	Plocha sklizně (ha)	Sklizeň (t)	Výnos (t/ha)
1983	27 461	27 027	106 569	3,94
1984	29 329	29 075	132 819	4,57
1985	23 218	22 546	99 003	4,39
1986	26 352	23 875	104 746	4,39
1987	18 942	18 743	77 542	4,14
1988	20 851	19 830	76 221	3,84
1989	15 544	15 498	58 614	3,78
1990	12 961	12 725	64 853	5,10
1991	12 244	11 669	51 207	4,39
1992	23 042	22 907	82 664	3,61
1993	28 396	28 127	110 116	3,92
1994	47 148	46 151	161 810	3,51
1995	36 661	36 106	129 613	3,59
1996	44 855	43 954	166 282	3,78
1997	60 228	59 181	212 856	3,60
1998	64 773	64 401	206 906	3,21
1999	122 567	122 526	487 601	3,91
2000	84 549	83 873	235 413	2,81
2001	53 784	53 220	170 594	3,21
2002	52 616	52 616	171 970	3,27
2003	106 694	106 694 *	395 863 *	3,71 *

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * odhady sklizně k 15. 8. 2003

Pšenice celkem

Rok sklizně	Plocha osevu (ha)	Plocha sklizně (ha)	Sklizeň (t)	Výnos (t/ha)
1983	777 287	775 470	3 818 869	4,92
1984	800 452	795 030	4 034 960	5,08
1985	818 882	811 590	4 083 122	5,03
1986	810 126	803 601	3 530 781	4,39
1987	810 713	808 273	3 974 287	4,92
1988	821 946	818 157	4 105 038	5,02
1989	828 990	828 442	4 089 666	4,94
1990	823 063	820 379	4 624 190	5,64
1991	799 681	797 550	4 081 279	5,12
1992	758 908	757 548	3 412 943	4,51
1993	783 198	780 236	3 304 271	4,23
1994	812 230	810 810	3 713 476	4,58
1995	831 992	830 753	3 822 769	4,60
1996	801 339	798 610	3 727 203	4,67
1997	834 137	825 450	3 640 269	4,41
1998	914 010	912 301	3 844 741	4,21
1999	867 561	867 102	4 028 271	4,65
2000	972 711	970 435	4 084 107	4,21
2001	927 247	923 236	4 476 080	4,85
2002	848 830	848 830	3 866 473	4,56
2003	648 389	648 390 *	2 626 911 *	4,05 *

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * odhady sklizně k 15. 8. 2003

Žito

Rok sklizně	Plocha osevu (ha)	Plocha sklizně (ha)	Sklizeň (t)	Výnos (t/ha)
1983	155 215	154 642	585 783	3,79
1984	146 695	141 862	539 732	3,80
1985	134 326	132 604	484 368	3,65
1986	109 834	109 394	394 056	3,60
1987	97 186	96 921	327 957	3,38
1988	97 572	96 957	366 763	3,78
1989	134 054	134 258	556 685	4,15
1990	124 383	124 593	557 712	4,48
1991	89 184	89 181	352 992	3,96
1992	65 741	65 505	240 067	3,66
1993	66 976	67 161	256 079	3,81
1994	78 879	78 548	275 654	3,51
1995	79 377	79 344	261 938	3,30
1996	64 088	63 597	204 279	3,21
1997	75 740	75 647	259 412	3,43
1998	72 153	71 861	261 167	3,63
1999	55 160	55 069	202 373	3,67
2000	44 178	43 881	150 052	3,42
2001	40 987	40 129	149 298	3,72
2002	35 332	35 332	119 154	3,37
2003	41 915	41 916 *	157 516 *	3,76 *

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * odhady sklizně k 15. 8. 2003

Ječmen ozimý

Rok sklizně	Plocha osevu (ha)	Plocha sklizně (ha)	Sklizeň (t)	Výnos (t/ha)
1983	124 148	123 767	571 568	4,62
1984	134 204	133 741	673 045	5,03
1985	150 375	149 554	724 983	4,85
1986	164 948	164 164	697 166	4,25
1987	186 202	186 462	868 078	4,66
1988	202 333	200 800	954 406	4,75
1989	193 496	193 952	1 136 820	5,86
1990	218 340	219 498	1 330 475	6,06
1991	251 384	243 390	1 236 077	5,08
1992	198 033	197 570	861 369	4,36
1993	194 611	192 004	676 289	3,52
1994	184 364	184 121	805 763	4,38
1995	189 959	189 497	818 016	4,32
1996	153 747	151 635	512 733	3,38
1997	158 118	157 051	664 811	4,23
1998	187 072	186 196	725 412	3,90
1999	164 412	164 083	664 112	4,05
2000	142 110	141 846	561 460	3,96
2001	156 732	156 311	695 011	4,45
2002	142 917	142 917	508 428	3,56
2003	98 818	98 817 *	308 749 *	3,12 *

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * odhady sklizně k 15. 8. 2003

Ječmen jarní

Rok sklizně	Plocha osevu (ha)	Plocha sklizně (ha)	Sklizeň (t)	Výnos (t/ha)
1983	471 747	469 461	1 821 835	3,88
1984	447 093	436 331	1 991 066	4,56
1985	432 786	424 180	1 953 496	4,57
1986	443 857	445 380	1 936 439	4,35
1987	444 938	440 530	1 753 451	3,98
1988	404 483	399 801	1 573 521	3,94
1989	359 028	357 835	1 476 838	4,13
1990	334 150	335 661	1 826 824	5,44
1991	337 266	339 744	1 596 946	4,70
1992	436 790	438 406	1 651 122	3,77
1993	443 652	444 457	1 742 228	3,92
1994	456 907	456 246	1 613 534	3,54
1995	370 259	368 119	1 322 471	3,59
1996	450 382	448 212	1 749 644	3,90
1997	495 333	489 441	1 819 737	3,72
1998	393 381	391 498	1 367 690	3,49
1999	379 284	378 827	1 473 264	3,89
2000	354 272	352 892	1 067 912	3,03
2001	341 132	338 817	1 270 600	3,75
2002	345 153	345 153	1 284 129	3,72
2003	451 137	451 137 *	1 771 313*	3,93 *

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * odhady sklizně k 15. 8. 2003

Ječmen celkem

Rok sklizně	Plocha osevu (ha)	Plocha sklizně (ha)	Sklizeň (t)	Výnos (t/ha)
1983	595 896	593 228	2 393 403	4,03
1984	581 297	570 072	2 664 111	4,67
1985	583 160	576 734	2 678 479	4,64
1986	608 805	609 544	2 633 605	4,32
1987	631 140	626 992	2 621 529	4,18
1988	606 817	600 601	2 527 927	4,21
1989	552 524	551 787	2 613 658	4,74
1990	552 490	555 159	3 157 299	5,69
1991	588 650	583 134	2 833 023	4,86
1992	634 823	635 976	2 512 490	3,95
1993	638 263	636 461	2 418 517	3,80
1994	641 271	640 367	2 419 297	3,78
1995	560 218	557 615	2 140 487	3,84
1996	604 129	599 847	2 262 377	3,77
1997	653 451	646 492	2 484 548	3,84
1998	580 453	577 694	2 093 101	3,62
1999	543 696	542 910	2 137 376	3,94
2000	496 382	494 737	1 629 372	3,29
2001	497 864	495 128	1 965 611	3,97
2002	488 070	488 070	1 792 557	3,67
2003	549 955	549 954 *	2 080 062 *	3,78 *

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * odhady sklizně k 15. 8. 2003

Oves

Rok sklizně	Plocha osevu (ha)	Plocha sklizně (ha)	Sklizeň (t)	Výnos (t/ha)
1983	136 800	129 735	426 308	3,29
1984	124 523	113 515	428 521	3,78
1985	110 184	105 321	428 493	4,07
1986	100 656	99 924	367 274	3,68
1987	94 609	94 017	358 417	3,81
1988	90 325	89 256	320 622	3,59
1989	88 018	87 582	280 979	3,21
1990	78 384	79 596	373 951	4,70
1991	75 756	74 922	301 682	4,03
1992	67 925	68 175	207 918	3,05
1993	67 973	69 509	262 594	3,78
1994	76 709	76 306	207 562	2,72
1995	60 112	60 236	186 693	3,10
1996	66 094	65 541	214 163	3,27
1997	77 823	77 570	246 637	3,18
1998	58 794	57 688	179 671	3,11
1999	54 415	53 988	179 130	3,32
2000	50 950	50 117	135 858	2,71
2001	49 388	47 802	136 363	2,85
2002	61 026	61 026	167 708	2,75
2003	77 371	77 370 *	240 170 *	3,10 *

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * odhady sklizně k 15. 8. 2003

Žitovec

Rok sklizně	Plocha osevu (ha)	Plocha sklizně (ha)	Sklizeň (t)	Výnos (t/ha)
1995	16 391	16 216	63 786	3,93
1996	13 798	13 769	52 058	3,78
1997	15 068	14 912	57 146	3,83
1998	20 362	20 308	79 137	3,90
1999	25 972	25 953	107 433	4,14
2000	37 168	37 001	138 468	3,74
2001	50 738	49 499	191 771	3,87
2002	53 093	53 093	199 932	3,77
2003	45 970	45 970 *	165 297 *	3,60 *

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * odhady sklizně k 15. 8. 2003

Kukuřice na zrno

Rok sklizně	Plocha osevu (ha)	Plocha sklizně (ha)	Sklizeň (t)	Výnos (t/ha)
1983	40 692	21 195	73 111	3,45
1984	55 972	28 401	114 260	4,02
1985	54 700	41 852	209 144	5,00
1986	50 906	47 783	199 871	4,18
1987	53 474	48 491	247 606	5,11
1988	49 657	39 390	171 297	4,35
1989	47 723	41 183	174 596	4,24
1990	44 941	30 882	98 381	3,19
1991	34 865	34 764	150 280	4,32
1992	33 434	30 464	103 720	3,40
1993	29 656	32 217	157 045	4,87
1994	29 930	26 964	91 396	3,39
1995	27 315	26 441	113 274	4,28
1996	29 877	33 123	168 684	5,09
1997	34 985	41 184	285 199	6,92
1998	29 185	32 907	200 562	6,09
1999	33 036	39 447	260 495	6,60
2000	39 317	47 283	303 957	6,43
2001	54 295	61 938	408 653	6,60
2002	70 570	70 570	616 234	8,73
2003	78 040	78 040 *	413 612 *	5,30 *

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * odhady sklizně k 15. 8. 2003

Ostatní obilniny (bez žitovce)

Rok sklizně	Plocha osevu (ha)	Plocha sklizně (ha)	Sklizeň (t)	Výnos (t/ha)
1995	5 936	5 369	12 764	2,38
1996	7 167	6 546	15 380	2,35
1997	5 121	4 566	9 563	2,09
1998	5 802	5 526	10 541	1,91
1999	6 751	6 629	13 294	2,01
2000	6 802	6 661	12 423	1,87
2001	6 266	5 892	9 815	1,67
2002	5 195	5 195	8 771	1,69
2003	10 708	10 708 *	18 204 *	1,70 *

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * odhady sklizně k 15. 8. 2003

Obiloviny celkem

Rok	Plocha osevu (ha)	Plocha sklizně (ha)	Sklizeň (t)	Výnos (t/ha)
1980	1 751 213	1 725 903	6 972 196	4,24
1981	1 746 021	1 718 669	6 228 225	3,62
1982	1 716 780	1 694 848	6 750 834	3,98
1983	1 706 187	1 674 595	7 297 966	4,36
1984	1 709 351	1 649 116	7 781 903	4,72
1985	1 701 805	1 668 520	7 884 205	4,73
1986	1 681 837	1 672 080	7 128 158	4,26
1987	1 688 982	1 676 320	7 532 219	4,49
1988	1 676 759	1 655 290	7 532 215	4,55
1989	1 669 850	1 661 944	7 793 145	4,69
1990	1 652 169	1 639 715	8 946 879	5,46
1991	1 620 585	1 611 787	7 845 290	4,87
1992	1 586 262	1 583 160	6 564 898	4,15
1993	1 606 911	1 605 992	6 467 852	4,03
1994	1 660 338	1 654 149	6 777 231	4,10
1995	1 581 341	1 575 977	6 601 711	4,19
1996	1 586 491	1 581 032	6 644 145	4,20
1997	1 696 325	1 685 820	6 982 772	4,14
1998	1 680 760	1 678 285	6 668 920	3,97
1999	1 586 592	1 591 099	6 928 371	4,35
2000	1 647 508	1 650 114	6 454 237	3,91
2001	1 626 785	1 623 624	7 337 589	4,52
2002	1 562 116	1 562 116	6 770 829	4,33
2003	1 452 349	1 452 348 *	5 701 772 *	3,93 *

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * odhady sklizně k 15. 8. 2003

Cenový vývoj obilovin a jejich produktů

Roční průměry cen zemědělských výrobců v Kč/t (bez DPH)

Plodina	Rok							
	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Pšenice potravinářská	2 780	3 980	4 331	3 973	3 269	3 475	3 878	3 362
Pšenice krmná	2 305	3 250	3 725	3 166	2 528	2 886	3 339	2 751
Ječmen sladovnický	3 001	3 776	4 119	3 804	3 196	3 782	4 429	4 099
Ječmen potravinářský	2 705	3 495	4 131	3 632	3 054	3 233	3 941	3 892
Ječmen krmný	2 121	2 934	3 523	2 930	2 240	2 622	3 234	2 852
Žito	2 401	3 512	3 762	3 533	2 693	2 745	3 801	3 623
Oves krmný	2 251	3 070	3 401	3 011	2 380	2 620	3 359	3 135
Kukuřice krmná	3 524	4 765	3 844	3 441	3 129	3 763	3 858	3 158

Pramen: ČSÚ

Roční průměry spotřebitelských cen v Kč/kg a meziroční indexy v %

Výrobek	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Pšeničná mouka hrubá	9,19	8,76	9,90	10,68	9,94	8,70	7,60	8,52	8,46
Index (předch. rok =100)	97,66	95,32	113,01	107,88	93,07	87,53	87,36	112,11	99,29
Pšeničná mouka polohr.	9,35	8,88	10,05	10,74	9,85	8,44	7,50	-	-
Index (předch. rok =100)	97,50	94,97	113,18	106,87	91,71	85,69	88,86	-	-
Chléb kmínový	10,01	10,97	13,70	16,05	16,15	15,05	14,13	14,86	14,42
Index (předch. rok =100)	108,92	109,59	124,89	117,15	100,62	93,19	93,89	105,17	97,04

Pramen: ČSÚ

Průměrné měsíční ceny zemědělských výrobců v Kč/t (bez DPH)

Plodina	Mark. rok	Měsíc											
		VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
Pšenice potravin.	1993/94	3 500	3 213	3 224	3 385	3 407	3 419	3 406	3 412	3 411	3 433	-	3 259
	1994/95	3 140	2 942	2 898	2 900	2 924	2 921	2 936	2 966	2 994	3 004	3 033	2 999
	1995/96	2 977	2 623	2 696	2 815	3 016	3 131	3 240	3 374	3 459	3 518	3 639	3 867
	1996/97	4 310	3 962	3 946	4 095	4 229	4 329	4 447	4 580	4 694	4 821	4 818	4 800
	1997/98	4 711	4 206	4 184	4 316	4 365	4 346	4 389	4 346	4 300	4 267	4 185	4 171
	1998/99	4 093	3 892	3 935	3 961	3 942	3 922	3 890	3 874	3 815	3 752	3 718	3 629
	1999/00	3 518	3 185	3 175	3 127	3 114	3 082	3 117	3 116	3 123	3 199	3 200	3 262
	2000/01	3 377	3 391	3 566	3 746	3 826	3 895	3 975	4 042	4 109	4 146	4 157	4 211
	2001/02	4 207	3 689	3 552	3 674	3 688	3 743	3 709	3 731	3 666	3 527	3 384	3 243
	2002/03	3 139	3 323	3 336	3 317	3 247	3 168	3 185	3 166	3 193	3 209	3 244	3 190
Pšenice krmná	1993/94	2 987	2 644	2 682	2 739	2 875	2 827	2 938	2 805	2 809	2 833	2 721	2 722
	1994/95	2 577	2 408	2 390	2 474	2 478	2 492	2 466	2 459	2 484	2 481	2 486	2 455
	1995/96	2 431	2 217	2 204	2 275	2 358	2 425	2 520	2 667	2 696	2 844	3 056	3 142
	1996/97	3 361	3 273	3 271	3 493	3 626	3 691	3 731	3 819	3 886	3 997	3 948	4 009
	1997/98	3 956	3 699	3 624	3 610	3 610	3 599	3 522	3 503	3 451	3 413	3 347	3 383
	1998/99	3 296	3 091	3 097	3 041	3 037	3 072	2 992	2 965	2 953	3 027	2 946	2 883
	1999/00	2 776	2 364	2 368	2 432	2 455	2 485	2 543	2 636	2 644	2 723	2 772	2 847
	2000/01	2 874	2 853	2 918	3 049	3 167	3 167	3 210	3 350	3 427	3 553	3 597	3 611
	2001/02	3 568	3 245	3 206	3 198	3 214	3 237	3 207	3 225	3 219	3 127	3 073	2 875
	2002/03	2 735	2 507	2 461	2 504	2 526	2 547	2 550	2 527	2 570	2 594	2 630	2 609

Tabulka pokračuje

Plodina	Mark. rok	Měsíc											
		VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
Žito	1993/94	2 940	2 688	2 715	2 828	3 006	2 890	2 883	2 867	2 986	3 004	3 053	2 936
	1994/95	2 711	2 422	2 399	2 550	2 526	2 556	2 573	2 624	2 656	2 680	2 730	2 679
	1995/96	2 651	2 324	2 254	2 341	2 442	2 491	2 571	2 639	2 725	2 891	2 966	3 237
	1996/97	3 260	3 654	3 667	3 665	3 969	3 906	4 096	4 047	3 981	3 814	4 120	4 164
	1997/98	3 805	3 671	3 601	3 769	3 902	3 912	4 012	4 039	4 045	4 029	4 025	3 969
	1998/99	3 857	3 417	3 374	3 299	3 401	3 414	3 359	3 241	3 232	3 257	3 206	3 107
	1999/00	2 971	2 589	2 524	2 492	2 438	2 429	2 427	2 372	2 433	2 447	2 384	2 490
	2000/01	2 580	2 643	2 890	3 108	3 265	3 476	3 576	3 718	3 724	3 865	3 928	4 075
	2001/02	-	3 683	3 546	3 753	3 861	3 935	3 976	4 046	3 945	3 875	3 961	4 048
	2002/03	3 483	3 295	3 295	3 460	3 496	3 494	3 645	3 644	3 481	3 265	3 540	3 435
Ječmen sladov.	1993/94	3 313	3 008	3 029	3 201	3 213	3 235	3 301	3 292	3 233	3 249	3 202	3 248
	1994/95	3 341	2 943	2 848	2 877	2 883	2 876	2 931	2 976	3 004	3 056	3 061	3 020
	1995/96	3 062	2 869	2 885	3 035	3 139	3 220	3 255	3 392	3 458	3 515	3 709	3 801
	1996/97	3 870	3 792	3 906	4 013	4 042	4 138	4 175	4 304	4 387	4 413	4 446	4 434
	1997/98	4 405	3 960	3 904	4 014	4 023	3 996	4 064	4 018	4 051	4 064	4 012	4 022
	1998/99	3 910	3 668	3 654	3 661	3 652	3 671	3 694	3 752	3 561	3 637	3 576	3 582
	1999/00	3 187	2 883	2 934	2 960	2 975	3 047	3 071	3 133	3 135	3 291	3 328	3 365
	2000/01	3 547	3 770	4 087	4 330	4 368	4 396	4 475	4 620	4 739	4 890	4 801	4 751
	2001/02	4 850	4 202	4 136	4 143	4 159	4 201	4 216	4 287	4 291	4 313	4 240	4 237
	2002/03	4 096	4 000	3 992	3 971	4 002	3 980	3 936	3 963	4 104	4 089	4 038	3 994
Ječmen potravin.	1993/94	3 343	2 837	2 815	3 011	3 023	3 180	-	-	-	-	-	-
	1994/95	-	-	-	-	-	-	2 715	2 700	2 728	2 783	2 976	3 024
	1995/96	2 852	2 650	2 612	2 613	2 851	-	3 075	3 133	3 330	3 393	3 649	3 539
	1996/97	-	3 760	3 456	3 815	3 775	-	4 127	4 310	4 370	4 344	-	-
	1997/98	-	4 233	4 025	-	3 801	-	3 969	3 715	3 891	3 900	4 110	4 082
	1998/99	3 602	3 575	3 410	3 308	3 210	-	-	3 213	3 600	3 500	3 317	3 088
	1999/00	2 876	2 908	2 846	2 783	2 697	2 840	2 698	2 967	3 037	3 079	2 969	3 255
	2000/01	-	3 381	3 393	3 607	3 600	3 910	3 575	3 826	4 418	4 303	4 325	4 233
	2001/02	-	3 875	3 840	3 928	3 997	3 717	-	4 353	4 546	4 564	4 416	-
	2002/03	-	-	2 590	-	3 415	3 494	3 995	3 895	3 650	3 561	3 670	3 465
Ječmen krmný	1993/94	2 612	2 393	2 521	2 635	2 768	2 667	2 782	2 706	2 601	2 657	2 639	2 493
	1994/95	2 298	2 229	2 258	2 328	2 294	2 266	2 257	2 345	2 310	2 335	2 399	2 332
	1995/96	2 135	2 008	2 046	2 095	2 146	2 246	2 261	2 460	2 407	2 449	2 724	3 036
	1996/97	2 982	2 882	3 044	3 307	3 472	3 548	3 683	3 835	3 886	3 875	3 858	3 733
	1997/98	3 515	3 422	3 449	3 483	3 407	3 414	3 361	3 370	3 404	3 461	3 308	3 214
	1998/99	2 918	2 788	2 812	2 863	2 815	2 741	2 781	2 755	2 647	2 715	2 612	2 619
	1999/00	2 345	1 985	2 045	2 144	2 190	2 264	2 245	2 415	2 345	2 464	2 540	2 621
	2000/01	2 570	2 620	2 803	2 765	2 916	2 890	2 965	3 224	3 217	3 436	3 477	3 608
	2001/02	3 209	3 110	3 171	3 178	3 215	3 245	3 267	3 361	3 312	3 358	3 327	3 101
	2002/03	2 628	2 551	-	2 609	2 672	2 570	2 637	2 648	2 648	2 610	2 685	2 616
Oves krmný	1993/94	2 590	2 542	2 536	2 630	2 732	2 665	2 594	2 755	2 765	2 779	2 654	2 483
	1994/95	2 272	2 437	2 266	2 357	2 330	2 286	2 360	2 332	2 336	2 432	2 382	2 302
	1995/96	2 403	2 253	2 180	2 170	2 243	2 229	2 400	2 594	2 651	2 768	2 826	2 980
	1996/97	3 132	3 167	3 165	3 195	3 407	3 440	3 472	3 467	3 610	3 736	3 623	3 714
	1997/98	3 599	3 422	3 262	3 339	3 337	3 326	3 350	3 339	3 589	3 467	3 407	3 270
	1998/99	3 030	2 879	2 818	2 810	2 798	2 846	2 940	2 820	2 770	2 832	2 836	2 605
	1999/00	2 899	2 264	2 196	2 068	2 260	2 183	2 345	2 268	2 241	2 444	2 489	2 500
	2000/01	2 593	2 551	2 684	2 751	2 849	3 064	2 836	3 230	3 277	3 389	3 434	3 423
	2001/02	3 512	3 640	3 221	3 344	3 329	3 407	3 407	3 492	3 673	3 821	3 570	3 417
	2002/03	3 168	2 744	2 721	2 852	2 916	3 029	2 895	2 797	2 803	2 857	3 078	2 913

Pokračování tabulky

Plodina	Mark. rok	Měsíc											
		VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
Kukuřice krmná	1993/94	3 550	-	3 771	3 325	3 284	3 265	3 355	3 350	3 503	3 425	3 389	3 366
	1994/95	3 408	-	3 467	3 400	3 265	3 183	3 434	3 502	3 489	3 533	3 558	3 531
	1995/96	3 562	3 552	3 538	3 545	3 478	3 630	3 677	3 908	4 030	3 951	3 790	4 683
	1996/97	4 378	5 086	4 947	5 034	4 758	4 925	5 093	4 854	4 726	4 756	4 667	4 532
	1997/98	4 695	4 650	4 400	3 730	3 611	3 565	3 657	3 755	3 594	3 472	3 470	3 797
	1998/99	3 645	3 745	3 692	3 734	3 241	3 189	3 245	3 173	3 257	3 261	3 221	3 179
	1999/00	3 460	3 377	3 645	3 106	3 022	3 152	3 166	3 232	3 208	3 358	3 349	3 475
	2000/01	3 481	3 713	3 609	3 790	3 873	3 945	3 960	3 927	4 028	4 009	3 981	4 029
	2001/02	3 974	3 961	3 896	3 721	3 628	3 537	3 617	3 587	3 559	3 460	3 527	3 485
	2002/03	3 337	3 216	3 211	2 803	2 618	2 528	2 649	2 701	2 728	2 667	2 584	2 668

Pramen: ČSÚ

Průměrné ceny průmyslových výrobců vybraných mlýnských a pekárenských výrobků

	Měsíc											
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Pšeničná mouka hladká 00 extra – Kč/t												
1998	7 582,58	7 638,10	7 547,06	7 490,68	7 425,54	7 479,02	7 455,03	7 405,15	7 395,88	7 438,36	7 312,27	7 264,78
1999	7 309,55	7 147,46	7 000,87	6 887,87	6 759,37	6 676,00	6 562,00	6 585,40	6 610,00	6 478,00	6 318,40	6 113,92
2000	6 173,87	5 951,80	5 898,00	5 747,40	5 778,80	5 927,00	5 898,00	5 931,00	5 942,60	6 085,40	6 300,80	6 210,40
2001	6 336,87	6 592,20	6 743,20	6 765,40	6 868,00	6 851,50	6 928,00	6 934,00	6 918,00	6 942,00	6 942,00	6 914,00
2002	6 894,00	6 957,50	6 960,00	6 942,50	6 792,50	6 790,00	6 732,50	6 695,00	6 632,50	6 632,50	6 640,00	6 630,00
2003	6 640,00	6 392,50	6 387,50	6 390,00	6 425,00	6 467,50	6 497,75	6 440,75				
Pšeničná mouka hrubá, Zlatý klas – Kč/t												
1998	7 868,40	7 891,99	7 865,66	7 856,49	7 859,11	7 833,84	7 814,62	7 708,63	7 620,23	7 608,41	7 545,65	7 527,76
1999	7 451,16	7 326,57	6 894,86	6 757,43	6 741,00	6 733,86	6 661,57	6 553,14	6 545,43	6 356,57	6 240,86	6 133,57
2000	6 076,86	6 103,57	6 077,43	6 055,00	6 003,86	6 187,57	6 161,00	6 203,29	6 228,43	6 443,86	6 547,86	6 517,71
2001	6 530,29	6 684,57	6 710,86	6 728,71	6 741,57	6 804,00	6 846,00	6 833,14	6 839,00	6 799,86	6 759,00	6 756,43
2002	6 754,14	6 715,00	6 703,60	6 698,20	6 570,75	6 741,50	6 413,50	6 399,50	6 340,50	6 418,75	6 459,75	6 466,00
2003	6 458,00	6 435,75	6 444,25	6 412,50	6 421,50	6 470,25	6 421,75	6 439,25				
Pšeničná mouka polohrubá, výběr – Kč/t												
1998	7 820,14	7 759,39	7 732,86	7 755,02	7 791,22	7 741,69	7 703,09	7 666,12	7 639,72	7 646,69	7 515,31	7 316,51
1999	7 261,19	7 200,32	6 968,77	6 851,61	6 803,28	6 719,90	6 747,65	6 771,65	6 658,56	6 541,56	6 419,31	6 447,69
2000	6 507,38	6 339,61	6 327,11	6 154,11	6 197,11	6 217,13	6 273,70	6 332,71	6 340,00	6 419,71	6 566,31	6 575,71
2001	6 561,31	6 652,60	6 707,31	6 719,46	6 766,89	6 802,03	6 816,46	6 818,31	6 816,20	6 783,63	6 694,75	6 666,58
2002	6 687,28	6 735,13	6 717,78	6 725,23	6 546,43	6 479,49	6 403,98	6 355,04	6 312,75	6 372,75	6 377,00	6 372,25
2003	6 335,00	6 347,75	6 336,50	6 457,50	6 360,75	6 389,50	6 365,75	6 360,25				
Pšeničná mouka hladká pekařská – Kč/t												
1998	7 509,84	7 459,59	7 451,64	7 415,83	7 336,21	7 349,33	7 297,34	7 278,34	7 264,33	7 204,52	7 012,44	6 969,94
1999	6 852,24	6 736,25	6 590,38	6 350,00	6 318,13	6 246,29	6 220,29	6 176,00	6 065,29	5 975,14	5 743,00	5 708,29
2000	5 637,00	5 655,14	5 589,14	5 578,14	5 521,71	5 592,86	5 598,57	5 682,71	5 737,57	5 892,43	6 068,29	6 100,43
2001	6 166,86	6 153,00	6 210,57	6 260,39	6 254,62	6 269,61	6 262,47	6 248,19	6 243,14	6 228,06	6 214,32	6 198,61
2002	6 206,83	6 184,04	6 169,28	6 136,09	6 066,64	6 054,22	5 985,25	5 909,32	5 929,54	5 908,55	5 927,85	5 884,75
2003	5 836,81	5 836,02	5 858,85	5 860,00	5 837,14	5 845,29	5 833,00	5 851,29				

Tabulka pokračuje

	Měsíc											
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Pšeničná mouka chlebová – Kč/t												
1998	7 009,07	6 974,45	6 990,64	6 969,75	6 848,95	6 891,15	6 886,25	6 839,42	6 845,98	6 798,37	6 648,43	6 596,45
1999	6 506,82	6 451,20	6 152,67	5 946,44	5 884,56	5 742,00	5 692,56	5 673,33	5 548,11	5 447,78	5 330,56	5 305,56
2000	5 304,33	5 212,11	5 170,56	5 150,33	5 204,78	5 169,11	5 172,11	5 313,67	5 396,00	5 658,89	5 828,67	5 825,00
2001	5 853,00	5 883,00	5 938,44	5 996,87	5 999,57	6 045,02	6 034,91	6 026,02	6 039,75	6 041,32	5 951,67	5 920,00
2002	5 920,00	5 872,00	5 872,00	5 848,00	5 770,00	5 740,00	5 665,00	5 632,50	5 617,50	5 572,50	5 572,50	5 527,50
2003	5 532,50	5 532,50	5 532,50	5 537,50	5 535,00	5 528,25	5 520,00	5 522,75				
Žitná mouka chlebová – Kč/t												
1998	7 378,60	7 377,80	7 369,84	7 370,13	7 236,40	7 209,00	7 209,60	7 181,80	7 154,60	7 082,20	6 963,20	6 947,20
1999	6 962,20	6 750,40	6 602,60	6 603,00	6 572,00	6 486,80	6 452,60	6 352,80	6 364,80	6 312,60	6 211,20	6 133,40
2000	6 118,60	5 933,80	5 865,40	5 833,20	5 811,60	5 751,00	5 794,00	5 825,00	5 825,60	6 013,00	6 207,20	6 207,00
2001	6 532,80	6 716,20	6 750,80	6 747,00	6 688,00	6 688,00	6 688,00	6 688,00	6 688,00	6 680,00	6 731,90	6 726,06
2002	6 727,50	6 677,50	6 681,45	6 683,89	6 606,07	6 599,37	6 502,46	6 480,78	6 433,18	6 361,75	6 310,00	6 301,25
2003	6 309,50	6 304,75	6 294,00	6 171,75	6 181,25	6 173,50	6 220,75	6 145,50				
Chléb konzumní kmínový – Kč/kg												
1998	12,87	12,87	12,99	13,11	13,14	13,25	13,25	13,25	13,25	13,25	13,25	13,25
1999	13,22	13,20	13,15	13,01	13,01	13,01	13,01	13,01	13,01	13,01	13,01	13,02
2000	13,02	12,87	12,82	12,79	12,70	12,69	12,68	12,67	12,67	13,59	13,61	13,72
2001	13,76	13,82	13,93	13,94	13,99	14,02	14,02	14,00	14,03	14,04	14,02	14,03
2002	13,96	14,00	13,98	14,07	14,09	14,04	14,05	14,00	13,69	13,62	13,60	13,61
2003	13,79	13,75	13,70	13,79	13,78	13,73	13,77	13,76				
Pečivo pšeničné bílé (rohlík) – Kč/kg												
1998	28,08	28,08	28,07	28,07	28,07	28,07	28,07	28,07	28,07	28,07	28,07	28,07
1999	28,07	26,88	26,88	26,88	26,88	26,65	22,28	22,28	22,28	22,13	22,13	22,17
2000	22,07	22,01	21,56	21,43	21,43	21,36	21,36	21,36	21,36	21,63	21,78	22,26
2001	22,29	22,21	22,24	22,24	22,38	22,38	22,38	22,48	22,48	22,52	22,55	22,78
2002	22,78	22,87	22,87	23,00	23,14	23,11	23,11	22,81	22,77	22,74	22,74	22,72
2003	22,77	22,78	22,80	22,79	22,86	22,86	22,86	22,87				

Průměrné spotřebitelské ceny vybraných mlýnských a pekářenských výrobků v Kč

Výrobek	Rok	Měsíc											
		I.	I.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Pšeničná mouka hladká 1 kg	2000	7,58	7,49	7,32	7,15	7,24	7,29	7,32	7,39	7,49	7,77	7,86	7,83
	2001	7,86	7,97	8,23	8,29	8,40	8,47	8,57	8,63	8,63	8,61	8,41	8,48
	2002	8,47	8,46	8,29	8,30	8,30	8,27	8,20	8,19	8,17	8,05	7,99	8,04
	2003	8,05	8,02	8,00	7,83	7,93	7,99	8,01	7,98				
Pšeničná mouka polohrubá 1 kg	1998	10,33	10,30	10,21	10,09	10,09	9,95	9,82	9,73	9,64	9,51	9,36	9,14
	1999	9,08	8,94	8,83	8,69	8,66	8,51	8,43	8,36	8,24	8,10	7,84	7,54
	2000	7,54	7,46	7,36	7,21	7,26	7,33	7,35	7,40	7,46	7,83	7,91	7,89
	2001	ČSÚ dále nesleduje											
Pšeničná mouka hrubá 1 kg	2000	7,77	7,69	7,53	7,38	7,37	7,40	7,41	7,45	7,54	7,83	7,92	7,90
	2001	7,91	8,00	8,27	8,42	8,58	8,65	8,73	8,75	8,75	8,75	8,70	8,67
	2002	8,67	8,67	8,62	8,61	8,59	8,52	8,40	8,37	8,25	8,18	8,32	8,37
	2003	8,44	8,40	8,36	8,37	8,35	8,34	8,31	8,29				
Chléb konzumní kmínový 1 kg	2000	14,48	14,20	14,05	14,00	13,73	13,84	13,72	13,69	13,68	14,61	14,86	14,72
	2001	14,76	14,61	14,60	14,96	15,01	15,03	15,07	14,99	14,97	14,82	14,73	14,71
	2002	14,77	14,53	14,47	14,34	14,39	14,40	14,34	14,35	14,34	14,25	14,37	14,46
	2003	14,50	14,29	14,22	13,93	14,03	14,14	14,11	14,02				
Pečivo pšeničné bílé 1 kg	2000	25,54	25,30	24,82	24,90	24,50	24,49	24,58	24,54	24,70	26,31	26,49	26,69
	2001	26,22	26,11	26,22	27,08	26,89	26,83	26,84	26,80	26,61	26,47	26,10	26,03
	2002	26,12	26,06	25,95	25,82	25,88	25,50	25,30	25,47	25,42	25,28	25,36	25,55
	2003	25,48	25,22	25,25	25,50	25,41	25,49	25,30	25,17				

Pramen: ČSÚ

Porovnání průměrných cen zemědělských výrobců, průmyslových výrobců a spotřebitelských cen vybraných druhů v letech 1997 – 2002

Výrobek	Cena	MJ	Rok	Měsíc											
				I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Pšenice potravinářská	CZV	kg	1998	4,39	4,35	4,30	4,27	4,19	4,17	4,09	3,89	3,94	3,96	3,94	3,92
Pšeničná mouka polohrubá výběr.	CPV	kg	1998	7,82	7,76	7,73	7,76	7,79	7,74	7,70	7,67	7,64	7,65	7,52	7,32
Pšeničná mouka polohrubá výběr.	SC	kg	1998	10,33	10,30	10,21	10,09	10,09	9,95	9,82	9,73	9,64	9,51	9,36	9,14
Pšenice potravinářská	CZV	kg	1999	3,89	3,87	3,82	3,75	3,72	3,63	3,52	3,19	3,18	3,13	3,11	3,08
Pšeničná mouka polohrubá výběr.	CPV	kg	1999	7,26	7,20	6,97	6,85	6,80	6,72	6,75	6,77	6,66	6,54	6,42	6,45
Pšeničná mouka polohrubá výběr.	SC	kg	1999	9,08	8,94	8,83	8,69	8,66	8,51	8,43	8,36	8,24	8,10	7,84	7,54
Pšenice potravinářská	CZV	kg	2000	3,12	3,12	3,12	3,20	3,20	3,26	3,38	3,39	3,57	3,75	3,83	3,90
Pšeničná mouka polohrubá výběr.	CPV	kg	2000	6,51	6,34	6,33	6,15	6,20	6,22	6,27	6,33	6,34	6,42	6,57	6,58
Pšeničná mouka polohrubá výběr.	SC	kg	2000	7,54	7,46	7,36	7,21	7,26	7,33	7,35	7,40	7,46	7,83	7,91	7,89
Pšenice potravinářská	CZV	kg	2001	3,97	4,04	4,11	4,15	4,16	4,21	4,21	3,69	3,55	3,67	3,69	3,74
Pšeničná mouka polohrubá výběr.	CPV	kg	2001	6,56	6,65	6,71	6,72	6,77	6,80	6,82	6,82	6,82	6,78	6,69	6,67
Pšeničná mouka polohrubá výběr.	SC	kg	2001	7,91	8,0	8,27	8,42	8,58	8,65	8,73	8,75	8,75	8,75	8,70	8,67
Pšenice potravinářská	CZV	kg	2002	3,71	3,73	3,67	3,53	3,38	3,24	3,14	3,32	3,34	3,32	3,25	3,17
Pšeničná mouka hrubá	CPV	kg	2002	6,69	6,73	6,72	6,72	6,55	6,48	6,40	6,35	6,34	6,42	6,46	6,47
Pšeničná mouka hrubá	SC	kg	2002	8,67	8,67	8,62	8,61	8,59	8,52	8,40	8,37	8,25	8,18	8,32	8,37
Pšenice potravinářská	CZV	kg	2003	3,18	3,17	3,19	3,21	3,24	3,19	3,17					
Pšeničná mouka hrubá	CPV	kg	2003	6,46	6,44	6,44	6,41	6,42	6,47	6,42	6,44				
Pšeničná mouka hrubá	SC	kg	2003	8,44	8,40	8,36	8,37	8,35	8,34	8,31	8,29				

Pramen: ČSÚ

Poznámka: CZV = ceny zemědělských výrobců

CPV = ceny průmyslových výrobců

SC = spotřebitelské ceny

Rok 2001: ČSÚ již nesleduje SC polohrubé mouky, proto jsou uvedeny hodnoty CPV a SC mouky hrubé

V následující tabulce je uveden výběr položek vztahujících se k obilovinám. Průměrná roční cena je vypočtena jako aritmetický průměr za čtvrtletí. Ceny jsou uvedeny bez DPH.

Průměrné ceny vybraných výrobků a služeb nakoupených zemědělskou prvovýrobou

Název	Rok	Měrná jednotka	Průměrná cena v Kč				rok
			čtvrtletí				
			1.	2.	3.	4.	
Osivo a sadba							
Pšenice ozimá	1998	tuna	-	-	7 345	7 408	7 377
	1999		7 507	-	6 603	6 823	6 978
	2000		-	-	6 372	6 964	6 668
	2001		-	-	7 480	7 612	7 546
	2002		5 471	-	6 576	6 940	6 329
	2003		-	-			
Pšenice jarní	1998	tuna	7 172	7 404	-	-	7 288
	1999		7 996	7 752	7 670	7 164	7 646
	2000		6 854	6 752	-	-	6 803
	2001		8 128	7 737	-	-	7 933
	2002		7 894	7 796	-	-	7 845
	2003		8 372	8 600			8 486
Žito ozimé	1998	tuna	-	-	6 882	7 023	6 953
	1999		6 758	-	5 580	5 732	6 023
	2000		-	-	6 053	6 222	6 137
	2001		-	-	7 401	7 204	7 303
	2002		-	-	8 403	9 574	8 988
	2003		-	-			
Ječmen ozimý	1998	tuna	-	-	6 540	6 126	6 333
	1999		6 492	-	5 412	5 591	5 832
	2000		-	-	6 164	6 225	6 195
	2001		-	-	7 178	7 715	7 446
	2002		-	-	6 551	6 957	6 754
	2003		-	-			
Ječmen jarní	1998	tuna	6 760	7 272	-	-	7 016
	1999		6 648	6 548	7 107	7 010	6 828
	2000		6 318	6 473	-	-	6 396
	2001		8 602	8 125	-	-	8 364
	2002		8 453	8 442	-	-	8 447
	2003		8 739	8 239			8 489
Kukuřice	1998	výs. jedn.	1 213	1 376	-	-	1 295
	1999		1 396	1 313	1 420	1 481	1 403
	2000		1 399	1 392	2 009	-	1 600
	2001		1 430	1 485	-	-	1 458
	2002		1 456	1 540	-	-	1 498
	2003		1 572	1 523			1 548
Oves	1998	tuna	6 217	6 294	-	-	6 265
	1999		5 087	5 069	5 058	4 840	5 014
	2000		4 845	4 501	4 706	5 723	4 944
	2001		5 661	5 560	-	-	5 611
	2002		6 694	7 155	-	-	6 925
	2003		7 157	7 376			7 266

Tabulka pokračuje

Pokračování tabulky

Název	Rok	Měrná jednotka	Průměrná cena v Kč				Rok
			čtvrtletí				
			1.	2.	3.	4.	
Hnojiva							
Dusíkatá							
Ledek amonný s vápencem	1998	tuna	4 383	4 574	4 449	4 256	4 416
	1999		4 404	4 528	4 321	4 216	4 367
	2000		4 262	4 312	4 292	4 595	4 365
	2001		5 288	5 442	5 110	4 788	5 157
	2002		5 166	5 258	5 055	4 504	4 996
	2003		4 336	4 393			4 365
Ledek vápenatý 15%	1998	tuna	2 714	2 726	-	-	2 720
	1999		2 763	2 919	2 980	3 275	2 984
	2000		3 163	3 300	-	-	3 232
	2001		3 317	3 397	-	-	3 357
	2002		-	-	-	-	-
	2003		-	-			
DAM 390	1998	tuna	3 952	4 135	4 023	4 084	4 049
	1999		3 981	4 075	4 024	3 940	4 005
	2000		3 942	3 775	3 708	4 085	3 877
	2001		4 807	5 008	4 810	4 675	4 825
	2002		4 959	4 838	4 823	4 337	4 740
	2003		4 007	4 001			
Fosforečná							
Superfosfát gran. 18%	1998	tuna	4 033	4 098	4 029	3 760	3 980
	1999		4 033	4 133	4 270	4 180	4 154
	2000		-	-	5 750	5 488	5 619
	2001		-	-	-	-	-
	2002		4 443	4 570	4 410	4 681	4 526
	2003		4 660	4 663			4 661
Draselná							
Draselná sůl 60%	1998	tuna	4 613	4 700	5 013	4 925	4 813
	1999		4 956	4 983	5 030	5 290	5 065
	2000		4 942	5 063	5 025	4 920	4 987
	2001		5 350	5 413	6 158	5 750	5 668
	2002		5 426	5 287	5 176	5 148	5 259
	2003		5 371	5 193			5 282
Kombinovaná							
NPK (15:15:15)	1998	tuna	5 900	5 963	5 900	5 600	5 841
	1999		5 960	6 050	6 100	6 000	6 028
	2000		5 883	-	-	-	5 883
	2001		6 467	6 672	6 573	6 455	6 542
	2002		6 778	6 594	6 372	6 520	6 566
	2003		6 250	6 367			6 308
NPK (12:19:19)	1998	tuna	6 400	-	-	-	6 400
	1999		5 450	5 353	5 859	5 807	5 617
	2000		-	-	-	-	-
	2001		-	-	-	-	-
	2002		-	-	-	-	-
	2003		-	-			
Synferta (11,3:11,3:14,7)	1998	tuna	5 175	4 888	4 950	4 865	4 970
	1999		4 986	5 050	5 142	4 800	4 995
	2000		-	5 183	-	5 138	5 160
	2001		-	5 700	5 976	-	5 838
	2002		-	-	-	-	-
	2003		-	-			

Tabulka pokračuje

Pokračování tabulky

Název	Rok	Měrná jednotka	Průměrná cena v Kč				Rok
			čtvrtletí				
			1.	2.	3.	4.	
Cererit (10,0:9,0:15,0:5,0)	1998	tuna	9 000	8 900	8 350	-	8 750
	1999		8 867	8 933	9 033	8 833	8 917
	2000		10 333	-	-	-	10 333
	2001		-	-	-	-	-
	2002		-	-	-	-	-
	2003		-	-	-	-	-
Chemické přípravky ochrany rostlin							
Fungicidy							
Alert	1998	litr	867	866	864	869	867
	1999		750	746	744	753	748
	2000		773	783	777	780	778
	2001		815	811	803	821	812
	2002		839	835	823	819	829
	2003		849	826			838
Alert S	1998	litr	1 305	1 298	1 298	1 305	1 302
	1999		1 334	1 333	1 333	1 336	1 334
	2000		1 334	1 324	1 326	1 332	1 329
	2001		1 447	1 442	1 447	1 208	1 386
	2002		-	1 509	1 527	1 527	1 521
	2003		-	-			
Insekticidy							
Decis 2.5 EC	1998	litr	414	386	387	386	393
	1999		1 042	796	1 042	1 038	980
	2000		990	945	862	847	911
	2001		878	950	952	953	933
	2002		1 001	990	991	990	993
	2003		993	990			991
(Decis EW 50)	1998	litr	414	386	387	386	393
	1999		1 042	796	1 042	1 038	980
	2000		990	945	862	847	911
	2001		878	950	952	953	933
	2002		1 001	990	991	990	993
	2003		993	990			991
Herbicidy							
Agritox 50 SL	1998	litr	140	143	147	145	144
	1999		144	144	140	140	142
	2000		137	135	136	135	136
	2001		138	138	138	137	138
	2002		-	139	140	-	139
	2003		140	139			139
Roundup	1998	litr	350	348	345	340	346
	1999		360	348	336	342	347
	2000		344	339	339	344	342
	2001		340	349	343	351	346
	2002		342	335	316	325	330
	2003		334	333			333
Roundup Klasik	1998	litr	350	348	345	340	346
	1999		360	348	336	342	347
	2000		344	339	339	344	342
	2001		340	349	343	351	346
	2002		342	335	316	325	330
	2003		334	333			333
Starane 250 EC	1998	litr	900	925	922	925	918
	1999		952	942	923	927	936
	2000		905	873	874	876	882
	2001		893	888	891	893	891
	2002		934	926	928	918	927
	2003		958	946			952
Tolkan 50	1998	litr	332	316	316	302	317
	1999		313	307	315	312	312
	2000		313	310	312	312	312
	2001		314	313	314	313	313
	2002		300	314	314	315	311
	2003		-	314			314

Tabulka pokračuje

Pokračování tabulky

Název	Rok	Měrná jednotka	Průměrná cena v Kč				Rok
			čtvrtletí				
			1.	2.	3.	4.	
Služby pro zemědělce							
Rozmetání tuhých prům. hnojiv	1997	ha	151	130	148	149	145
	1998		115	110	110	110	111
	1999		116	118	122	122	120
	2000		-	-	-	-	-
	2001		-	-	-	-	-
	2002		-	-	-	-	-
Aplikace kapalných prům. hnojiv	1997	ha	146	143	143	129	140
	1998		128	120	120	120	122
	1999		134	-	-	140	137
	2000		-	-	-	-	-
	2001		-	-	-	-	-
	2002		-	-	-	-	-
Aplikace organických hnojiv	1997	tuna	25	38	32	31	32
	1998		34	38	38	38	37
	1999		34	-	-	34	34
	2000		36	-	36	36	36
	2001		36	-	27	-	32
	2002		-	-	-	-	-
Aplikace chemických přípravků	1997	ha	110	110	136	132	122
	1998		128	120	-	120	123
	1999		128	-	-	-	128
	2000		-	-	-	-	-
	2001		-	-	-	-	-
	2002		-	-	-	-	-
Setí obilovin	1997	ha	896	960	875	1130	965
	1998		-	-	-	-	-
	1999		-	-	-	-	-
	2000		-	-	-	-	-
	2001		-	-	-	-	-
	2002		-	-	-	-	-
Kombajnová sklizeň obilovin	1997	ha	-	-	1 632	1 630	1 631
	1998		-	1 625	1 700	1 650	1 658
	1999		-	-	-	-	-
	2000		-	-	-	-	-
	2001		-	-	-	-	-
	2002		-	-	-	-	-
Lisování slámy	1997	tuna	-	-	249	-	249
	1998		-	-	-	-	-
	1999		-	-	-	-	-
	2000		-	-	-	-	-
	2001		-	-	-	-	-
	2002		-	-	-	-	-
Sušení obilovin	1997	tuna	-	143	92	76	104
	1998		55	55	55	33	50
	1999		-	-	-	-	-
	2000		-	-	-	-	-
	2001		-	-	-	-	-
	2002		-	-	-	-	-

Tabulka pokračuje

Pokračování tabulky

Název	Rok	Měrná jednotka	Průměrná cena v Kč				
			čtvrtletí				Rok
			1.	2.	3.	4.	
Čištění obilovin	1997	tuna	227	281	93	165	192
	1998		28	28	27	27	28
	1999		-	-	-	-	-
	2000		-	-	-	-	-
	2001		-	-	-	-	-
	2002		-	-	-	-	-
Orba seťová	1997	ha	873	995	942	1 025	959
	1998		-	-	-	-	-
	1999		-	-	-	-	-
	2000		-	-	-	-	-
	2001		-	-	-	-	-
	2002		-	-	-	-	-
Orba hluboká	1997	ha	-	1 100	-	1 039	1 070
	1998		-	-	-	-	-
	1999		-	-	-	-	-
	2000		-	-	-	-	-
	2001		-	-	-	-	-
	2002		-	-	-	-	-

Pramen: ČSÚ, Index cen dodávek výrobků a služeb do zemědělství

Poznámka : u služeb pro zemědělce nemá ČSÚ v roce 2003 žádné aktuální údaje